

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

SUZUKİ YÖNTEMİNİN TÜRK HALK EZGİLERİ
KULLANILARAK BAŞLANGIÇ GİTAR EĞİTİMİNE
UYGULANABİLİRLİĞİ

Atabey AYKAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. NİHAN YAĞIŞAN

KONYA - 2014

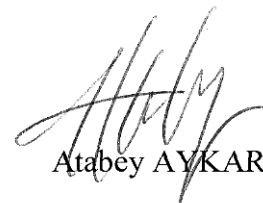
T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Atabey AYKAR	Numarası: 088309021008
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği	
	Program	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐	
	Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Tezin Adı		Suzuki Yönteminin Türk Halk Ezgileri Kullanılarak Başlangıç Gitar Eğitimine Uygulanabilirliği	

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin Adı Soyadı

 Atabey AYKAR

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Atabey AYKAR	Numarası: 088309021008
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği	
	Program	Tezli Yüksek Lisans ☒ ktora	☐
	Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Tezin Adı		Suzuki Yönteminin Türk Halk Ezgileri Kullanılarak Başlangıç Gitar Eğitimine Uygulanabilirliği	

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “Suzuki Yönteminin Türk Halk Ezgileri Kullanılarak Başlangıç Gitar Eğitimine Uygulanabilirliği” başlıklı bu çalışma 17./09/2014. tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	Danışman	
Prof. Dr. Nalan YİĞİT	Üye	
Doç. Dr. Füsun Gülderen ALACAPINAR	Üye	

TEŞEKKÜR

Araştırma boyunca yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren, tezimin her aşamasında değerli görüş ve düşüncelerinden faydalandığım, çalışma ile ilgili olarak eksik noktaları görmemde ve bunları gidermemde rehberlik ederek yardımlarını esirgemeyen, tez danışmanım, sevgili hocam Prof. Dr. Nihan Yağışan'a, değerli bilgilerinden faydalandığım Prof. Dr. Veysel Sönmez ve Doç. Dr. Füsun Alacapınar hocalarıma, çeviriler konusunda yardımlarını esirgemeyen değerli dostum Bülent Çavuşlu'ya, istatistiksel verilerin çözümlenmesinde katkı sağlayan Arş. Gör. Yunus Akdoğan'a ve her zaman çalışmalarımda beni destekleyen biricik eşime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Atabey AYKAR

Konya, 2014

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Atabey AYKAR	Numarası: 088309021008
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi / Müzik Öğretmenliği	
	Program	Tezli Yüksek Lisans	☒ Doktora ☐
	Danışmanı	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Tezin Adı		Suzuki Yönteminin Türk Halk Ezgileri Kullanılarak Başlangıç Gitar Eğitimine Uygulanabilirliği	

ÖZET

Bu araştırma temeli dil öğrenme prensibine dayanan ve dünyada geçerliliği kanıtlanmış çalgı öğretim yöntemlerinden olan Suzuki yönteminin kendi kültürel öğelerimizden yola çıkılarak, başlangıç gitar eğitimine uygulanabilirliğini saptamak amacı ile yapılmıştır.

Dr. Sinichi Suzuki “hangi milletten olursa olsun bütün dünyada çocuklar ana dillerini kolayca öğrenirler” gerçeğinden yola çıkarak çocukların ana dillerini öğrendikleri gibi çalgı çalmayı, sürekli müziğe maruz kalarak, dinleyerek, taklit ederek ve özümseyerek daha kolay öğrendiklerini vurgulamış ve bunu çalışmaları ile ortaya koymuştur. Bu noktadan hareketle bu araştırmada; Suzuki yönteminin -özünü korunarak- Türk halk ezgilerinden seçilen örnek bir repertuar ile uygulamaya konması araştırılmış, “Suzuki yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanabilirliği nedir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın başlangıç kısmını; kapsamlı bir literatür taraması, eser seçiminde kullanılacak ölçütlerin belirlenmesi, ölçütler doğrultusunda Türk halk müziği repertuarının taranarak havuz oluşturulması ve eser seçimlerinin ve eşliklerinin

yapılması aşamaları oluşturmuştur. Araştırmanın deneysel kısmında ise ‘tek grup son test modeli’ uygulanmıştır. Suzuki modelinden yola çıkılarak hazırlanmış Türk halk ezgilerinden oluşan örnek repertuar, yöntemin genel prensipleri dahilinde yaşları 5 ile 12 arasında değişen okul öncesi, ilkokul ve ortaokul çağı 6 özengen gitar öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. 16 hafta süren uygulama bireysel ve grup derslerini içermektedir. Her ders video ile kaydedilerek ders sonunda yapılan değerlendirmeler, bilişsel, devinişsel ve duyuşsal alanlardaki ve grup derslerindeki hedef davranışa ulaşma durumlarını içeren gözlem formlarına işlenerek değerlendirilmiştir. Bunun yanında yöntemin bir basamağı olarak ailelerin derslere katılımlarıyla oluşturulan haftalık çalışma takip çizelgeleri grafiksel ve istatistiksel olarak yorumlanmıştır. Uygulama aşamasında suzuki yönteminin tüm prensipleri kullanılmıştır

Elde edilen bulgular sonucunda öğrencilerin sistemli ve düzenli olarak çalıştıkları gözlemlenmiş; Suzuki’nin dinleme, tekrar etme, ezberleme vb. prensiplerini yerine getirdikleri görülmüş, örnek repertuarın bilişsel, devinişsel ve duyuşsal alanlardaki tüm hedef ve hedef davranışları çok iyi düzeyde gerçekleştirdikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca ailenin öğrencinin başarısına anlamlı düzeyde katkıda bulunduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Suzuki yöntemi, başlangıç gitar eğitimi, Türk halk ezgileri.

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Student's	Name Surname	Atabey AYKAR	Numarası: 088309021008
	Department/Field	Fine Arts Education / Music Education	
	Programme	Tezli Yüksek Lisans ☒ ktora	☐
	Advisor	Prof. Dr. Nihan YAĞIŞAN	
Research Title		Applicability Of Suzuki Method To Beginning Level Guitar Education By Using Turkish Folk Tunes	

SUMMARY

This research has been done to inspect applicability of Suzuki method, which is based on language learning principle and which has proved itself as a valid instrument teaching method, to beginning level guitar education by setting out from our cultural elements.

Dr. Sinichi Suzuki pointed out the reality “all the children learn their native language easily no matter what nation they are from” and stated that children learn easier by using the same technique exposing the children to music, listening, imitating and internalizing and also made this reality known by supporting studies. Beginning from this point, this research inspected application of Suzuki method to a sample repertoire chosen from Turkish folk tunes without changing the core of the method and tries to answer the question ‘what is applicability of Suzuki method to beginning level guitar education by using Turkish tunes.

Descriptive part of the study is consisted of a wide search of literature, deciding about the choosing criteria of the works and using these criteria, constituting a storage

by searching Turkish folk music choosing the pieces and accompanying parts. In the experimental part of the study single group the last testing model is used. The sample repertoire, composing of Turkish folk tunes which were prepared in accordance with Suzuki's, was applied to pre-school, primary and secondary school hobbyist guitar children aged between 5-12 years old. 16 week application includes individual and group lessons. Every lesson was recorded through a camcorder and evaluations after lessons on cognitive, motional and sensual targets were recorded on related observation forms. In addition, as one of the steps of the method, weekly study follow-up tables formed through the participation of the families were evaluated graphically and statistically. All the principles of Suzuki Method were utilized in the practice stage.

As a result of the findings students were observed to study systematically and regularly. They fulfill Suzuki's listening, repeating, memorizing etc. principles. They also realised the target behaviours very successfully with the sample repertoire on cognitive, motional and sensual areas. In addition, the family significantly contributed to the success of the children.

Key Words: Suzuki method, beginner guitar education, Turkish folk tunes

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Varsayımlar.....	6
1.5. Sınırlılıklar	6
1.6. Tanımlar	7

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Okul Öncesi Dönem Müzik Eğitimi ve Önemi	9
2.2. Okul Öncesi Dönemde Müziksel ve Dilsel Gelişim	11
2.3. Okul Öncesi Dönem Müzik Eğitim Yöntemleri	15
2.3.1. Orff Yöntemi.....	16
2.3.2. Kodaly Yöntemi	17
2.3.3. Dalcroze Yöntemi.....	18
2.3.4. Coroba-Cone Yöntemi.....	18
2.3.5. Suzuki Yöntemi.....	19
2.4. Dr. Sinichi Suzuki ve Yöntemi	19
2.4.1. Suzuki Yönteminin Temel İlkeleri.....	21

2.4.1.1. Erken Başlama	22
2.4.1.2. Pozitif Çevre	23
2.4.1.3. Dinleme	24
2.4.1.4. Repertuvar	25
2.4.1.5. Tekrarlama	26
2.4.1.6. Ezber ve Hakimiyet.....	27
2.4.1.7. Nota Okuma.....	28
2.4.1.8. Bireysel Eğitim ve Grup Eğitimi	29
2.4.1.9. Her Çocuk Yapabilir	30
2.4.1.10. Aile ve Eğitimi.....	31
2.4.1.11. Öğretmen ve Eğitimi	33
2.4.2. Suzuki Etkinlikleri.....	34
2.4.3. Suzuki Yönteminin Dünyadaki ve Türkiye'deki Uygulamaları	35
2.5. Suzuki Gitar Okulu	36
2.5.1. Suzuki Gitar Okulu Materyalleri (Araç ve Gereçleri).....	37
2.5.2. Suzuki Gitar Okulu Kitap 1	39
2.6. Türkiye'de Klasik Gitar.....	41
2.7. Türk Halk Ezgilerinin Müzik Eğitimindeki Yeri.....	44
2.8. Türk Halk Ezgilerinin Gitar Eğitimindeki Yeri.....	46
2.9. İlgili Araştırmalar ve Yayınlar.....	48

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	59
3.2. Çalışma Grubu	60
3.3. Veri Toplama Araçları.....	61
3.3.1. Örnek repertuvar seçimi	61
3.3.2. Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formları	65
3.3.3. Grup Dersi Gözlem Formu:	66
3.3.4. Haftalık Çalışma Takip Çizelgesi	66
3.3.5. Veri Toplama Araçlarının Geçerliliği ve Güvenirliği	66
3.4. Deneysel İşlemler.....	68
3.5. Verilerin Analizi	71

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	72
4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	92
4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	118
4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	121
4.5. Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	131

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç	135
5.2. Öneriler	141
KAYNAKÇA	143
EKLER	149
Ek-1.Örnek Repertuvar	149
Ek-2.Gitar eşlikli örnek repertuvar	162
Ek-3. Örnek Repertuvarın Bilişsel Hedef ve Hedef Davranış Tablosu	173
Ek-4. Örnek Repertuvarın Devinişsel Hedef ve Hedef Davranış Tablosu.....	178
Ek-5. Örnek Repertuvarın Duyuşsal Hedef ve Hedef Davranış Tablosu.....	185
Ek-6. Grup dersi hedef ve hedef davranış tablosu	186
Ek-7.Bilişsel Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	189
Ek-8. Devinişsel Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	192
Ek-9. Duyuşsal Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	197
Ek-10. Grup Dersi Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	198
Ek-11. Grup Dersi Örnek Gözlem Formu	201
Ek-12. Suzuki haftalık çalışma çizelgesi.....	202
Ek-13.Haftalık Çalışma Takip Çizelgesi.....	203
Ek-14.Etkinliklerden görüntüler	204

KISALTMALAR VE SİMGELER

a	: Annularis (Yüzük parmağı).
i	: İndex (İşaret parmağı).
m	: Medius (Orta parmak).
p	: Pollex (Baş parmak).
akt	: Aktaran
f	: Frekans
N	: Veri Sayısı
SPSS	: Statistical Package for Social Sciences
vd.	: ve diğerleri
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama
vb	: ve benzeri
MEBTEGM	: Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü
MEBMB	: Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuat Bankası
MEGEP	: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.2.1. Okul öncesi dönemde genel, dilsel ve müziksel gelişim	15
Tablo 3.2.1 Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıf düzeyleri.....	60
Tablo.3.3.1.1 Ayrıntılı Suzuki Gitar Okulu Repertuarı 1.Kitap	62
Tablo 3.3.1.2 Ayrıntılı Örnek Repertuar	65
Tablo4.1.1 Öğrencilerin gitar dersinde geçen temel kavramlara yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	73
Tablo 4.1.2 Öğrencilerin gitarın bölümleri, temel ve teknik öğelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	75
Tablo 4.1.3.1 Öğrencilerin Hüseyini Ezgi ve varyasyonlarının seslendirilmelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	78
Tablo 4.1.3.2 Öğrencilerin Al Mendili ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	79
Tablo 4.1.3.3 Öğrencilerin Maçka Yolları ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	80
Tablo 4.1.3.4 Öğrencilerin Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	81
Tablo 4.1.3.5 Öğrencilerin Gelin Ayşe ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	82
Tablo 4.1.3.6 Öğrencilerin Bilmem Şu Feleğin ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	83
Tablo 4.1.3.7 Öğrencilerin II. Pozisyon Geçişli Hüseyini Ezgi'nin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	84
Tablo 4.1.3.8 Öğrencilerin Sandalım Geliyor Varda ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	85
Tablo4.1.3.9 Öğrencilerin Süt İçtim ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	86

Tablo4.1.3.10 Öğrencilerin Toycular ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	87
Tablo 4.1.3.11 Öğrencilerin Oy Trabzon ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	88
Tablo 4.1.3.12 Öğrencilerin Yavuz Geliyor ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	89
Tablo 4.1.3.13 Öğrencilerin Dere Geliyor Dere ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	90
Tablo 4.1.3.14 Öğrencilerin Bas Tel Eşlikli Ezgi'nin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	91
Tablo4.2.1 Öğrencilerin gitarda duruş, tutuş ve oturuş ölçütlerine yönelik devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	93
Tablo 4.2.2.1 Öğrencilerin tel değiştirme ve ritmik çalışmaları içeren devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	95
Tablo 4.2.2.2 Öğrencilerin Hüseyini Ezgi ve varyasyonlarını seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	96
Tablo 4.2.2.3 Öğrencilerin tiz tellerde dizisel bir melodiyi seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	97
Tablo 4.2.2.4 Öğrencilerin Al Mendili ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	98
Tablo 4.2.2.5 Öğrencilerin Maçka Yolları ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	99
Tablo 4.2.2.6 Öğrencilerin Keçi Vurdum Bayıra ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	100
Tablo4.2.2.7 Öğrencilerin Gelin Ayşe ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	101
Tablo4.2.2.8 Öğrencilerin Bilmem Şu Feleğin ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	103
Tablo 4.2.2.9 Öğrencilerin II. pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	104

Tablo 4.2.2.10 Öğrencilerin Sandalım Geliyor Varda ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	106
Tablo 4.2.2.11 Öğrencilerin Süt İçtim ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	108
Tablo4.2.2.12 Öğrencilerin Toycular ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	110
Tablo 4.2.2.13 Öğrencilerin Oy Trabzon ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	112
Tablo 4.2.2.14 Öğrencilerin Yavuz Geliyor ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri.....	113
Tablo 4.2.2.15 Öğrencilerin Dere Geliyor Dere ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	115
Tablo 4.2.2.16 Öğrencilerin bas eşlikli hüseyini ezgiyi seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri	117
Tablo 4.3.1. Öğrencilerin örnek repertuvarın duyuşsal hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri.....	119
Tablo 4.4.1. Öğrencilerin grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri .	122
Tablo 4.5.1. Aile bireysel ders katılım grafiğı.....	131
Tablo 4.5.2. Aile Grup ders katılım grafiğı.....	132
Tablo 4.5.3. Öğrencilerin haftalık ve toplam ortalama çalışma süreleri.....	133

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1979, s.12). Dolayısıyla eğitim, bireyi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda en üst seviyeye ulaştırmayı hedefler. Birey toplumun bir üyesi olduğundan, eğitim toplumları geleceğe hazırlayan değiştiren ve geliştiren bir süreci amaç edinir. Anlaşıldığı üzere eğitimin toplumsal bir amaç edindiği söylenebilir. Toplumların uygarlık düzeyi de bireylere uygulanan eğitimin niteliğine bağlıdır. Bu durum müzik eğitiminde de geçerlidir.

Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir (Uçan, 1997, s.8). Bu değiştirme geliştirme ve yetkinleştirme süreci topluma etki eden bir süreçtir. Başka bir deyişle; Müzik eğitimi bireylerin ve toplumların sağlıklı, saygın, becerikli, yordamlı, dürüst, çalışkan, üretken, uyumlu ve çağdaş olabilmeleri için bir düşünce ve davranış eğitimidir. Müzik eğitimi yoluyla kazandırılmak istenen her boyut kişiyi ve giderek toplum ya da toplumları maddi ve manevi olarak besler, biçimlendirir ve yüceltir. Maddi ve manevi yönden sağlam yetişmiş bireylerden sağlam yapılı toplumlar oluşur (Ünal, 1989, s.240).

Günümüz toplumlarında müzik eğitiminin üç ana boyutu vardır; genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve meslekli müzik eğitimi. Genel müzik eğitimi; iş-meslek, okul, bölüm, kod-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı dengeli bir ‘insanca yaşam’ için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmaya yönelik müzik eğitimidir. Genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde, her yaşta herkes için gereklidir, zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik her düzeyde herkese kazandırılması esas olan “asgari-ortak genel kültür”ün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir. Genel müzik eğitimi ülkemizde, genellikle, ilköğretim öncesinde anaokulu,

ilkokulda sınıf, ortaokul ve lisede ise müzik öğretmenleri tarafından okutulur, gerçekleştirilir; üniversitede ise müzik okutmanı veya müzik öğretim görevlisi tarafından yürütülür (Uçan, 1997, s.31).

Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence(amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1997, s. 31). Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir kalıtım için gerekli fırsat ve olanaklara bağlı olup seçmelidir (Uçan, 1997, s. 32).

Mesleki müzik eğitimi müzik alanının bütünü, bir kolunu veya dalını, o bütün, kol veya dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen veya seçmek isteyen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olan ve dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimi türüdür. Başlıca dallarını müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi, seslendiricilik /yorumculuk eğitimi), müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojülüğü eğitimi dalları oluşturur. Mesleki müzik eğitimi genel olarak örgün eğitim kurumlarında gerçekleştirilir. Genellikle ilköğretimin son yıllarındaki yönlendirmelere de bağlı olarak ortaöğretimde belirginleşir ve yükseköğretimde kesin biçimini alır (Kalaycıoğlu, 2009, s.4).

Müzik eğitimi bu üç ana boyutu ile bireylerin sosyalleşmesinde, çocukların bilişsel kapasitelerinin gelişiminde, çocukların kendini ifade etme yeteneklerini geliştirmede, estetik yaratıcı ve yapıcı düşünme kapasitelerini arttırmada etkindir.

Müzik eğitiminin ve müziğin faydalarını Pugh ve Pugh (1998, s.2-8) şu şekilde sıralamıştır;

- Müzik, kültürel bir aktarım aracıdır.
- Müzik, sosyal gelişime katkı sağlar.
- Müzik bir beğeni eğitimidir.
- Müzik serbest zamanları değerlendirme aracıdır.

- Müzik, çocukların ilerdeki yetişkinlik dönemlerinde karşılaşacakları çalışma hayatlarına olumlu yönde etki sağlar.
- Müzik, bireylerde genel akademik gelişime katkı sağlar.
- Müzik, çocukların fiziksel gelişimlerine katkı sağlar.
- Müzik, fiziksel ve ahlaki gelişime katkı sağlar (akt: Kılıç, 2012, s.1-2).

Tüm bu bilgiler doğrultusunda müzik eğitime verilen önem özetle, toplumların geleceğini şekillendirmesinde, sağlıklı, nitelikli çalışkan, üretken ve çağdaş bireyler yetiştirmesinde etkindir. Müziğin tüm bu faydalarının birey üzerinde yerini bulması çocukluk döneminde verilen müzik eğitiminin niteliğine bağlıdır bu yüzden çağdaş toplumlar eğitimlerinin temeline nitelikli bir müzik eğitimi koymuşlardır.

Çağdaş eğitim, doğumdan itibaren başlayıp doğal kültürlenmenin yanında sistemli bir eğitimi benimser. Bu bağlamda bireyin eğitimi genellikle bulunduğu ortam ve ortamın koşulları içerisinde şekillenir. Bu durum çağdaş eğitimde olduğu gibi müzik eğitiminde de aynıdır. Doğduğu günden itibaren müzik ortamında yetişen bir çocuk-yeteneği ilgisi kişiliği ne olursa olsun-bulduğu ortamdan etkilenip müziği yaşamının bir parçası olarak algılayacaktır. Dolayısıyla çocukluk dönemi müzik eğitiminde önemli bir yere sahiptir.

Araştırmalara göre çocukluk dönemi, eğitimin en çok etkisini gösterdiği dönemdir. Bu dönemde öğrenme en üst düzeydedir. Karakter ve kişilik bu dönemde gelişimini tamamlar. Beyin ve kas koordinasyonunun geliştiği dönem yine bu dönemdir. Bu yüzden müziğin küçük yaşlarda öğrenilmesi ondan alacağımız bireysel ve toplumsal faydanın en üst düzeyde olması bakımından önemlidir.

Çocukluk dönemi müzik eğitimi günümüzde toplumların çağdaşlaşma yolunda titizlikle ele aldıkları bir unsurdur bu bağlamda çağdaş toplumlar çocukluk döneminde müzik eğitime önem vererek Orff, Dalcroze, Kodaly, Caroba-Cone, Suzuki gibi müzik eğitim yöntemleri geliştirip bu yöntemlerle müzik ve çalgı eğitimi kişilik gelişiminin merkezine koymuşlardır.

Sözü edilen bu yöntemlerden bir olan ve başlangıçcı keman eğitime dayalı olan Suzuki yöntemi ana dil yöntemi olarak adlandırılan dil öğrenme prensibine dayalıdır ve

bu yönü ile diğer müzik eğitim yöntemlerinden ayrılır. Suzuki'nin yönteminde müzik doğuştan gelen bir yetenek değil, dil gibi öğrenilerek kazanılan bir davranıştır. Her çocuk kendi ana dilini nasıl öğreniyorsa müziği veya çalgı çalmayı da o şekilde öğrenebilir. Suzuki yöntemi, müziğe küçük yaşta başlama, sürekli müzikle örülü bir ortamda bulunma, bilinçsiz veya bilinçli müzik dinleme, tekrar etme, aile gibi prensipleri bünyesinde barındırır bu prensipler sayesinde çocuk müziği konuşmayı öğrendiği gibi öğrenir içselleştirir, çocuğun müziği algılayıp çalgısına taşıması da onun için konuşmak kadar doğal bir süreç haline gelir.

1.1. Problem Durumu

Müziğin özündeki eğitsel nitelik, müziğin eğitsel amaçlara hizmet etmesi ve eğitsel gereksinimleri karşılamada veya gidermede işe yaraması onu çok eski çağlardan bu yana eğitimin bir boyutu haline getirmiştir. Müziğin insan yaşamındaki çeşitli, çok yönlü ve karmaşık işlevleri, eğitime giderek daha çok belirginleşen ve büyüyen bir müziksel içerik, nitelik, genişlik ve kapsam kazandırmaktadır. Bu bağlamda müzik dünyada ve Türkiye'de gerek "genel", "özengen" ve "mesleksi" eğitimde; gerek "örgün" ve "örgün olmayan" eğitimde ve gerekse ilköğretim öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretimde eğitim- öğretim kapsamı içinde önemli bir yer tutmaktadır (Uçan, 1996, s.31).

Yabancı ülkelerin okul müziği kitaplarına göz atacak olursak, onlarda halk şarkılarına bolca yer verilmiş olduğunu görürüz. Okul müzik eğitiminde öteki ezgiler arasında halk ezgisine bu derece önem verilmesi, ulusal ve eğitsel nedenlerden ileri gelmektedir. Çocukların kendi melodilerine gösterdiği sevgi ve ilgi, elbette ki yabancı ezgilere olan ilgiden daha güçlü ve doğaldır. Halk ezgisi böylece okulun ve aynı zamanda ulusal eğitimin de önemli bir faktörü olmuştur (Say, 1996, s.36).

Kişinin manevi değerleri ve kültürü yaşadığı toplum içinde şekillenir. Toplum kendi sosyokültürel yapısı içinde, maddi, manevi ve kültürel değerlere önem verdiği sürece geleceğini sürdürür. Evrensel olmak öncelikle maddi, manevi ve kültürel değerleri çağdaşlaşma ile birlikte götürmekle olur. Tüm bu bilgiler ışığında başarısı kanıtlanmış ve dünyada yaygınlaşmış evrensel bir model olan Suzuki yönteminin -kendi kültürel öğelerimizden yola çıkılarak- uygulamaya konulmasının, ulusal

değerlerimizin evrensel boyuta taşınmasında basamak olacağı düşünülmektedir. Araştırma bu yönü ile ‘yakından uzağa’ ilkesi doğrultusunda Suzuki yönteminin Türk halk ezgilerinden yola çıkarak gitar eğitime uygulanabilirliğini konu almıştır.

Suzuki yönteminin ülkemizde uygulanmasının henüz yeni kabul edilebilecek bir süreçte olması, uygulama alanının yetersiz kalması, çalgı eğitime yönelik Türk halk ezgilerini temel alan öğretim yöntemlerinin yeterli sayıda olmaması ve -bu araştırmada da uygulama alanı olan- başlangıç gitar eğitime yönelik öğretim yöntemlerinin eksikliği bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

Bu noktalardan hareketle araştırmanın problemi “Suzuki yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitime uygulanabilirliği” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile tüm dünyada başarıları kanıtlanmış Suzuki yöntemi ve Suzuki gitar okulunun temel prensipleri değerlendirilerek Suzuki yönteminin ülkemizdeki gitar eğitime uygunluğunu araştırmak, farklı repertuar seçimlerinde hedeflere ulaşım ulaşıldığını görmek, halk ezgilerinde bulunan farklı ritmik ve modal yapıları (5/8’lik, 7/8’lik, 9/8’lik) öğrenmedeki etkililiğini araştırmak, başlangıç gitar eğitiminde halk ezgilerini öğrenmede ne derece etkili olduğunu tespit etmek ve halk ezgilerinin başlangıç gitar eğitiminde kullanılma durumunu ortaya çıkarmak, araştırmanın amaçları arasında yer almaktadır.

Bu amaçlara yönelik olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Suzuki yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitime uygulanmasında öğrencilerin;

1. Bilişsel alandaki hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyi nedir?
2. Devinişsel alandaki hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyi nedir?
3. Duyuşsal alandaki hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyi nedir?
4. Grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyi nedir?
5. Hedef davranışlara ulaşmada ailenin pozitif bir etkisi var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma müzik eğitimine farklı bir bakış açısı getiren Suzuki yönteminin ve Suzuki gitar okulunun kültürel değerlerden yola çıkılarak Türk gitar eğitimine uyarlanması bu yolla yöntemin dünyada sağladığı başarının ve eğitim kalitesinin ülkemizde de tanınması ve uygulamaya konmasına katkı sağlaması bakımından önemlidir. Ayrıca araştırmada toplanan verilerin özellikleri:

1. Türk gitar eğitimine yeni bir bakış açısı getirip, var olan programlar üzerinde düşünme, tartışma ve yeni araştırma olanakları yaratabilmesi;
2. Var olan programların bu araştırma doğrultusunda yeniden gözden geçirilmesi ve sorgulanabilmesi;
3. Gitar çalgısı dışında diğer çalgılara da benzer yolla ve benzer repertuvarlar ile uyarlanabilmesi;
4. Ortaya çıkan veriler doğrultusunda başlangıç gitar eğitiminin ülkemizin okul öncesi ve ilköğretim programlarında kullanılabilmesine olanak sağlaması,
5. Yöntemin okul öncesi dönem dışında ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerine de uygulanabilmesi bakımından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilecektir:

1. Ölçme araçlarının geçerliği için başvurulmuş uzman görüşleri yeterlidir.
2. Kontrol altına alamadığımız değişkenlerin çalışma grubunu eşit oranda etkilediği varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma var olan olgusal durumları ve neden-sonuç ilişkilerini belirlemek amacıyla;

1. Suzuki yöntemi ve prensipleri,
2. Türk halk ezgilerinden seçilen örnek repertuvar,
3. Yaşları 5 ile 12 yaş arasında değişen 6 öğrenci,
4. Araştırmanın deneysel süreci olan 16 hafta ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Metot: Çalgı eğitiminde başlangıç aşamasından itibaren kullanılan, kolaydan zora doğru tutarlı bir eğitsel çizgi içeren nota örnekli kitaplar (Can, 2004, s.32).

Suzuki Metodu: Dil öğrenme prensibine dayanan müzik öğretim yöntemidir.

Ölçü: Bir müzik eserinin süre olarak bölümlere ayrılmasıdır.

Aksak Ölçü: Zaman sayıları farklı, zaman değerleri aynı olan basit ölçülerin birleşmesiyle oluşan, karma ölçü olarak ta adlandırılan ölçülerdir (Köse, 2012, s.20).

Aralık: İki perde arasındaki yükseklik farkına (pestlik-tizlik) aralık denir.

Tirando: Sağ el parmaklarının teli çektikten sonra avuç içine kapandığı sağ el tekniğidir.

Apyando: Sağ el parmaklarının tele vurduktan sonra bir üstteki tele yaslandığı sağ el tekniğidir.

Varyasyon (çeşitleme): Bir müzik temasının ritmik melodik ve armonik yönden çeşitli değişikliklere uğratılarak geliştirilmesidir.

Tonalization: Gitarıda güvenli, düzgün, dolgun ve pürüzsüz ses üretme işlemidir.

Başlangıç gitar eğitimi: Gitar eğitiminin başlangıç aşamasını kapsayan süreçtir.

Diyez: İlgili notanın soluna konulan ve konulduğu sesi yarın ton tizleştiren işarete denir.

Bemol: İlgili notanın soluna konulan ve konulduğu sesi yarın ton pestleştiren işarete denir.

Makam: Türk müziğinde dizinin işleniş biçimi.

Hedef: “Hedef (kazanım) genel anlamıyla varılmak istenen nokta olarak tanımlanabilir. Eğitimde hedef ise, kişide gözlenmesi kararlaştırılan istendik özellikler olarak ele alınabilir” (Sönmez, 2012, s.31). Hedefler, saptanma düzeylerine göre ‘uzak’, ‘genel’ ve ‘özel’, saptanma aşamalarına göre ‘aday’, ‘olasıl’ ve ‘kesin’ ; ilişkin oldukları

davranış türlerine göre ‘devinişsel’, ‘bilişsel’ ve ‘duyuşsal’ olmak üzere, değişik boyutlarda sınıflandırılabilir (Ertürk 1972, s. 14-15, 29-31 ve Bloom ve diğerleri (1974, s. 20-21).

Hedef davranış: Müzik öğretimiyle öğrencilere kazandırılacak ya da onlarda geliştirilecek her bir hedefin çözümlenerek (ayrıştırılarak) gözlenip ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönüştürülmesiyle ortaya çıkan, o hedefle ilgili kritik davranışlardır. *Kritik davranış*, “hedefle kesinlikle ilgisi bulunan tek başına gözlenmiş olası hedefe ulaşıldığının sınırlı bir kanıtını oluşturan davranış”tır (Tekin 1980, s. 77).

Bilişsel Alan: Bilişsel alan (cognitif domain) bilginin edinilmesi ve uygulanması ile ilgili alandır. Bilişsel öğrenmeler, zihinsel etkinliklerin ağırlıkta olduğu davranışların, bilgiyi tanıma, hatırlama, onun üzerinde işlemler yapma, kavramlar, genellemeler, kuramlar geliştirme gibi etkinlikleri kapsar (Özgül, 1998, s. 75). Bilişsel alanda bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme olmak üzere altı basamak öngörülmüştür. Bunlar arasında en alt basamağı bilgi teşkil eder. Kavrama, bilgiye; uygulama, hem kavramaya hem bilgiye; analiz, uygulamaya ve önceki ikisine; sentez, analize ve ondan öncekilere ve nihayet değerlendirme tümüne dayalıdır (Ertürk, 1979, s.64).

Devinişsel Alan: Öğrenilmiş becerilerin kodlandığı alandır. Kişi kaslarını vücut organlarından birini veya birkaçını veya tümünü kullanarak bazı davranışlar ortaya koyabilir. Bu tür davranışlar doğuştan şifrelenmiş, geçici veya öğrenilmiş olabilir. Bu alan bilişsel ve duyuşsal alanla iç içedir (Sönmez, 2012, s. 112-113). Veysel Sönmez Benjamin Bloom’un Bilişsel ve Krathwohl’un duyuşsal alan taksonomilerini göz önüne alarak davranışların nasıl ve ne yolla başladığına, birbirinin ön koşulu oluş özelliklerine, basitten karmaşığa, kolaydan zora ve kişiye kazandırılırken izlenen sıraya bakarak algılama, kılavuz denetiminde yapma, beceri haline getirme, duruma uydurma, yaratma basamağı olarak beşe, bunları da kendi içinde alt basamaklara ayırmıştır (Sönmez, 2012, s. 45).

Duyuşsal Alan: Duyuşsal alan (affective domain) sevgi, korku, nefret, ilgi, tutum, değer, güdülenmek gibi duygusal yönlerle ilgilidir (Köknel, 1993, s.35).Bu alanı aşamalı olarak Krathwohl şu şekilde sınıflandırmıştır; alma, tepkide bulunma değer verme, örgütlenme, bir değer yada değerler bütünüyle nitelenmişlik (Sönmez, 2012, s.101).

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde problemle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olduğu düşünülen okul öncesi dönemde müzik eğitimi ve önemi, okul öncesi dönemde müziksel ve dilsel gelişim, okul öncesi dönem müzik eğitimi yöntemleri, Suzuki yöntemi ve prensipleri, Suzuki yönteminin dünyadaki ve Türkiye'deki uygulamaları, Suzuki gitar okulu, Türkiye'de gitar eğitimi, Türk halk ezgilerinin müzik eğitimindeki yeri, Türk halk ezgilerinin gitar eğitimindeki yeri, ilgili araştırmalar ve yayınlar hakkında bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Okul Öncesi Dönem Müzik Eğitimi ve Önemi

Antik çağdan bu yana düşünürler, doktorlar, psikologlar ve eğitimciler bireyin gelişiminin de müziğin önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir. Çocukların müzikal duyarlılıkları okul öncesi dönemde başlamaktadır. Çocuklar bebeklikten itibaren sese tepki verirler ve bu tepkiyi de vücut hareketleriyle ifade ederler. Okul öncesi dönem çocuklarda genellikle sese ilişkin algılara devinimsel tepkiler verildiği ve öğrenilenlerin davranışa dönüştürüldüğü bir dönemdir. Okul öncesi dönem, bireyin hayatının diğer bölümlerinin temelini oluşturduğundan, bu dönemde alınan eğitim bir süreç olarak görülmeli ve bu dönem en iyi ve uygun yaşantılarla geçirilmelidir. Yaşantıların kalitesi ve türü yetişkinin çocuğa sağlayacağı olanakların çeşitliliğine bağlıdır (Erdal, 2012, s.54).

Okul öncesi dönemde çocuğun temel öğrenme yetileri ne kadar geliştirilirse, buna paralel olarak zekâ da o ölçüde gelişecektir. Çocuk, zihinsel gelişim açısından çevresel etkenlere büyük ölçüde açık bulunur ve bu yüzden gelişimi için zihinsel uyarıcıların fazla olduğu bir ortam içinde bulunmalıdır. Bu dönemde sağlanan elverişli ortam ve koşulların, donanımlı bir öğretmenin ve doğru hazırlanmış bir programın çocuğun müzik yeteneğinin gelişmesini olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında olması beklenen özgür ve yaratıcı ortam, çocuğun farklı çalışma ve

uygulamalarda bulunmasını sağlayarak, zihinsel gelişimini hızlandıracak ve ona geniş bir bakış açısı kazandıracaktır (Eren, 2006, s.11).

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü okul öncesi müzik eğitiminin önemini şu şekilde vurgular; müzik etkinlikleri, çocukların hem bilişsel, sosyal duygusal, motor ve dil gelişimlerini destekleyen, hem de müziksel gelişim sürecini olumlu yönde etkileyen çalışmalarlardır. Bu çalışmalar, ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma gibi etkinliklerden oluşur. Bu etkinlikler, doğru ve nitelikli müzik dinleme, söyleme ve çalma alışkanlıklarını çocuğa kazandırmanın yanı sıra, yerel ulusal ve evrensel çocuk müziğini tanımasını da destekler. Ayrıca bu etkinlikler, bireysel olarak ve toplulukta müzik yapma, başkalarını dinleme, işbirliği yapma gibi sorumluluklar kazandırır. Müzik, öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin yollardan biridir. Müzik etkinlikleriyle çocuk, ince – kalın, hızlı-yavaş, uzun- kısa gibi pek çok kavramı öğrenir ve pekiştirir. Bunun yanı sıra konuları daha kolay anlayabilir. Eğitici ve öğretici çocuk şarkıları, ezgili saymaca, bilmece, tekerleme ve atasözleri dil gelişimine katkı sağlamak için kullanılan araçlardır. Çocuk bunları söylerken hem zevk alacak, hem de doğru ve akıcı konuşma becerilerini kazanacaktır.

Müzik etkinliğinin, çocuğun motor gelişimine de büyük katkısı vardır. Çocuklar müzikle bedensel hareketleri birleştirerek, müziğin karakterine ve ritmine uygun olarak belli bir düzen içerisinde hareket etme becerisini kazanır. Müzik etkinliği ayrıca basit vurmali çalgılar çalarak el-göz koordinasyonu ve aynı anda iki elini birlikte kullanabilme becerisini de kazandırır.

Çocukların kendilerini sözel olarak kolayca ifade edemediği durumlarda, müzik etkinlikleri sosyal duygusal gelişimlerini destekleyerek özgüven kazanmalarına yardımcı olur (Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü [MEBTEGM], 2012, s.22).

Türkiye’de okul öncesi eğitim 37-72 ay çocuklarının eğitimi amacıyla açılan anaokullarında; 60-72 ay çocuklarının eğitimi amacıyla örgün eğitim kurumları bünyesinde açılan ana sınıflarında; 36-72 ay çocuklarının eğitimi amacıyla Millî Eğitim

Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitimle ilgili program uygulayan eğitim öğretim kurumları bünyesinde açılan uygulama sınıflarında sürdürülmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuat Bankası [MEBMB], 2009). Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışmak üzere öğretmen yetiştiren kurumlar; Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, Kız Enstitüleri Çocuk Gelişimi ve Bakımı Bölümü, fakültelere ve yüksek okullara bağlı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi bölümleri, eğitim fakülteleri ilköğretim bölümlerinin Okul Öncesi Eğitim Ana Bilim Dalları ve Eğitim Enstitüleri'dir (Eren, 2006, s.7).

2.2. Okul Öncesi Dönemde Müziksel ve Dilsel Gelişim

Dr. Suzuki yöntemini dil öğrenme sürecinden esinlenerek geliştirmiştir. Suzuki'ye göre dil ve müzik öğrenimi bir paralellik içindedir ve birçok ortak nokta içerir. Araştırmada Suzuki yönteminin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmak amacı ile -dil ve müzik öğrenimindeki benzerlikler den de yola çıkılarak- okul öncesi dönemde çocukların müziksel ve dilsel gelişimleri hakkında temel bilgilere ver verilmiştir.

Dil-müzik benzerliği müzik dünyasında oldukça popüler bir konudur. Estetiğin ilgi alanına giren, müziğin doğası ve anlamsal özellikleriyle ilgili bazı konuların açıklanmasında bu benzerlikten faydalanılmaktadır. Müzik eğitimcileri de kimi zaman derslerinde—özellikle müzik kuramlarıyla ilgili konularda—dil ve müzik arasındaki benzerlik ve ortaklıklardan faydalanmaktadırlar. Dil ve müzik arasında ortaklık gösteren noktalardan birkaçı şu şekilde sıralanabilir: Her ikisinin de yapıtaşı sestir, her iki etkinlikte de işitme sistemi etkin durumdadır, her iki etkinlikte de kısa ve uzun süreli bellekler etkin durumdadır, her ikisi de kendi belirli kurallara göre işleyen birer sistemdir. Dilde dilbilgisi kuralları, müzikte ise estetik kurallar geçerlidir. Her ikisinde de belirli bir ritmik ve tonal yapı gözlenebilir. Her ikisi de toplumların kültür ve yaşayışlarından etkilenir. Her iki sistemin işleyiş kural ve prensipleri, toplumdan topluma farklılık gösterir. Hemen her toplumun kendine has anadili olduğu gibi, müzikal ana dili de vardır. Her ikisi de insanın iletişim ihtiyacının karşılanmasında araçtır. Dil aracılığıyla sözel iletişim, müzik aracılığıyla müziksel iletişim gerçekleşir. Dildeki konuşma, müzikteki doğaçlamayla benzerlik gösterir (Bingöl, 2006).

Amerikalı müzik eğitimcisi Edwin Gordon, müzik öğrenme ve dil öğrenme süreçlerindeki benzerliğe dikkat çekerek, müzikal becerilerin kazanılma sürecini “müzikal kelime dağarcığı edinme süreci” olarak ifade etmiştir. Gordon’ın “audiation” olarak adlandırdığı bu süreç - dil öğrenme sürecinde olduğu gibi - sırasıyla dinleme, seslendirme (müziksel konuşma), müziksel okuma ve yazma dağarcıklarının geliştirilmesinden ibarettir. Bu aşamaları sağlıklı bir şekilde geçiren birey, müzik kuramlarını öğrenmeye hazır hale gelir (Akınar, 2009, s.3).

Müziksel ve dilsel gelişim süreçlerini ayrı ayrı ele alacak olursak; dil gelişimi seslerin, kelimelerin, sayıların, sembollerin kazanılması, saklanması ve dilin kurallarına uygun olarak kullanılmasını içeren bir süreçtir. Dil ve öğrenme arasında önemli bir ilişki vardır. Dil, ğrenmeyi kolaylaştırır. ğrenme sürecinde ise çocuğun dili gelişir. Dil gelişiminde, sesin duyulması dili kullanma deneyimlerinin bulunması gerekir. Çocukların, çevresindeki bireylerin konuşmalarını taklit ederek dili öğrendikleri ileri sürülür. Çocuğun dil gelişiminde iletişim kurma, diğerlerinin dikkatini çekme, isteklerini duygu ve düşüncelerini iletme ihtiyaı vardır. ocukta dil gelişiminin önemli özelliği ilk dönemlerin evrensel oluşudur. Farklı dilleri konuşan toplumların çocuklarında dil gelişiminin benzerlik gösterdiği grlmştir. İlk yıllardaki bu evrensellik 18-32 aydan sonra, sosyal sınıf farklılıklarının etkisiyle yok olur. Dilin bir başka özelliği de dil ve kritik yaş ilişkisidir. Dünyadaki bütün çocuklar, kendi dillerini 2-5 yaşları arasında öğrenir. Araştırmalara göre insanların, eşit dil yeteneği ile doğsalar bile gelişimleri için gerekli ses uyarımlarını alamadıklarında (işitme engelli doğanlarda olduğu gibi) dil yeteneklerinin krelidiği grlmştir. Konuşmanın olmadığı bir ortamda çocuğun konuşmayı öğrenemediği ortaya çıkmıştır (Mesleki Eğitim ve ğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi [MEGEP], 2007).

Müziksel gelişim dönemi doğum öncesinde başlar ve bütün yaşam boyunca ilerleyerek devam eder. Bebeğin anne karnındayken annesinin kalp atışlarından ve annesinin dinlediği müziklerden etkilendiği, böylece sese karşı ilk tepkilerini verdiği yapılan deneylerle kanıtlanmıştır. Anne karnında başlayan bu ilişki, bebeğin dünyaya gelişiyle birlikte kendini farklı bir ortama taşır. Bebek, yeni geldiği bu ortamda kendisini bir ses dünyasının içinde bulur. Bu ses dünyasına kendisi de sesiyle katılmaya başlar. İnsanın ses ile olan bu i içeliği zamanla onun kendisini ifade etmesinin, iletişim

kurmasının ayrılmaz bir parçası olur. Çevresinde olup biteni ses ile algılar. Kendi isteklerini ve tepkilerini de yine kendi sesi yoluyla verir. Böylece bebeğin sessel ve müziksel gelişim süreci, her geçen gün olgunlaşma ve yeni öğrenmelerle ilerleyerek devam eder (Özdemir ve Yıldız, 2010, s.78).

Müziksel gelişim dönemi Paananen'e göre üçe ayrılır;

1) Duyuşsal Motor Dönemi (4-18 Ay) (Sesin genel Parametrik Değişimlerinin Gelişimi)

- Üretilen seslerin ayırt edilmesinde sorunlar gözlenir
- İşitsel algılamamanın gelişmesiyle üretilen sesler gelişir (iki taraflı iletişim)
- Müziksel figürlerin ilk formları oluşur (tek değişkenli boyutlarla varyasyon)
- Farklı aralıklar ve sürelerle sesler üretilir.

Bebekler bu dönemde duydukları müziklere tepki verirler. Müziksel tepki olarak çeşitli sesler üretirler ancak, üretilen sesler çok küçük müziksel yapılardan oluşur. İşitsel anlamda olgunlukları arttıkça, duydukları seslere benzer sesler üretir hatta aynı perdeden cevaplar verebilirler (iki taraflı iletişim). Sadece ritmik ya da ezgisel boyutta müziksel davranışlar gözlenir. Bu üretilen ezgiler çok büyük aralıklarda değil, yaklaşık olarak yarım ses içinde başlayıp dönemin sonlarına doğru artarak gelişir (tek değişkenli boyutlarda varyasyon).

2) İlişkilendirme Dönemi (1, 5-5 Yaş) (Müziksel Yapıların Gelişmesi ve Aralarındaki İlişki)

- Müziksel yapıları keşfetmede çeşitli farklılıklar baş gösterir
- Müziksel işaretlerle müziksel yapılar arasındaki ilişkiler üzerinde dikkat yoğunlaşır
- Müziksel cümleler içindeki stabil olan ton ve ritim birleşimlerine dikkat yoğunlaşır

Bu dönemde müziksel tepkiler duyuşsal motor dönemine göre daha gelişmiştir. Artık müziksel cümleler daha geniş ses aralıklarıyla meydana gelir. Çocuk, bu dönem içinde dinlediğı şarkılara aynı perdeden eşlik edebilir, şarkı söylerken nüanslara dikkat edebilir hatta şarkı içindeki ritim değişiklerini de takip edebilir. Fakat şarkı söylerken ton içinde kalmakta zorlanır ve metrik şekilde şarkı söylemekte fazla başarı gösteremez.

3) Ayrımsal Dönem (5-11 yaş) (Müziksel Yapıların Sıralılık Düzeninin Algılanmasının Gelişimi)

- Melodik ve ritmik alandaki hiyerarşik ilişkiler keşfedilmeye başlanır
- Sesler diziler şeklinde algılanmaya başlanır
- Vuruşlarda aksanlar belirir
- Ton içinde kalma yetileri gelişir.

Evrensel ve yerel tonaliteler arasındaki farklılıklar, önceleri karışıklığa yol açsa da kontrol altına alınır. Ayrımsal dönem artık tam anlamıyla müziksel yapılar ve aralarındaki ilişkilerin geliştiğı dönemdir. Ritmik ve melodik yapılar, senkoplu müzik cümleleri birlikte rahatlıkla uygulanabilir. Artık tonalite kavramı bilişsel düzeyde yerleşir. Bebeklik döneminden itibaren duyduğu ninniler ve evrensel müzikler arasındaki yapısal farklılıklar, bir karmaşa olmaktan çıkar ve ikisinin de ayrı tonaliteler olduğunun farkına varılır (Özdemir ve Yıldız, 2010, s.79).

Aşağıdaki tabloda okul öncesi dönemde çocukların genel, müziksel ve dilsel gelişimleri yaş aralıklarına göre karşılaştırmalı olarak görülmektedir (Akpınar, 2007, s.5).

Tablo 2.2.1. Okul öncesi dönemde genel, dilsel ve müziksel gelişim

	Genel Gelişim	Müziksel Gelişim	Dilsel Gelişim
0-2 yaş	<ul style="list-style-type: none"> Çene, baş ve göğsünü kaldırır - Destekle oturur - Desteksiz oturur - Sürünür, geniş bir alanda hareket eder - Destekle yürür, ayağa kalkar - Tek başına yürür ama tam denge yoktur 	<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenle aynı anda söyleyerek şarkıya katılır - Şarkının tümünü birden belleğine alabilir 	<ul style="list-style-type: none"> - Doğal sesler çıkarır - “k” “g” gibi ünsüz arka ses birimlerini çıkarır - “b” “p” “m” gibi iki dudak arası ünsüzlerini çıkarır - Anlaşılmayan ses dizileri arasına tek heceli sözcükler yerleştirir - Sözcükleri amaçlı olarak kullanır
2-3 yaş	<ul style="list-style-type: none"> - Denge sağlar - Koşmaya başlar - Ani duruş ve dönüşleri beceremez - Tutunarak merdivenden çıkar 	<ul style="list-style-type: none"> - Kısa şarkıları hatalarla da olsa söyleyebilir - Büyüklerin yardımıyla değişik seviyelerde tempo tutabilir 	<ul style="list-style-type: none"> Edatları ve zamirleri anlar - Anlatmak istediklerini tek sözcükle ifade etmeye çalışır (tek sözcük dönemi) - İki kelimelik tümceler kurar (iki sözcüklü cümle dönemi) - Kelime dağarcığı yaklaşık üç yüz kelimeye ulaşır
3-4 yaş	<ul style="list-style-type: none"> Hareketli oyun ve oyuncakları sever - Geri geri yürür - Koşma becerisi artar - Ani duruş ve dönüşleri becerir - Bisiklete binebilir 	<ul style="list-style-type: none"> - Belli bir ses tonuna Sahiptir. Yüksek-alçak, sessiz, gürültülü, uzun-kısa gibi ses özelliklerinin ayrımını rahatlıkla yapabilir - Basit melodileri tekrarlayabilir 	<ul style="list-style-type: none"> - Kısa ve basit tümceler kurar - Kelime dağarcığı yaklaşık bin kelimeye ulaşır
4-5 yaş	<ul style="list-style-type: none"> Uzun adımlarla yürür - Hareketleri eşgüdümlüdür - Tırmanabilir, takla atabilir, ip atlayabilir 	<ul style="list-style-type: none"> - Basit müzik aletleri çalabilir - Müziğe uygun ritmik davranışlarda bulunabilir - Arkadaşlarının söylediği şarkılara ritmik eşlik yapabilir 	<ul style="list-style-type: none"> Dört beş kelimelik tümceler kurar - Dinlediği bir hikayeyi sonradan anlatabilir - Yetişkinler gibi konuşarak oyun oynar - Kelime dağarcığı yaklaşık iki bin kelimeye ulaşır
5-6 yaş	<ul style="list-style-type: none"> - Hareketlerde eşgüdüm artar - Hareket gelişimi yavaşlar - Bilişsel ve sosyal etkinliklere karşı duyulan ilgi artar 	<ul style="list-style-type: none"> - Ritim modelini anlayabilir ve uygulayabilir - Nüans uygulayabilir 	<ul style="list-style-type: none"> Duygu ve isteklerini ifade edecek düzeye ulaşır - Cümlelerindeki sözcük sayısı dört beşe ulaşır

2.3. Okul Öncesi Dönem Müzik Eğitim Yöntemleri

20.yüzyıldan itibaren müziğin kişisel ve toplumsal gelişime etkilerini gören müzik adamları, erken çocukluk dönemindeki öğrenmenin niteliğini de göz önünde bulundurarak bu dönemi içine alan müzik eğitim yöntemleri geliştirme çabası içine girmişlerdir. Emile Dalcroze, Carl Orff, Zoltan Kodaly ve Shinichi Suzuki isimlerini verdikleri yöntemleri ile okul öncesi dönem müzik eğitiminin öncülüğünü yapmışlardır.

Dalcroze, Kodaly ve Orff'un teorileri, erken çocukluk dönemi müzikal gelişimi için doğaçlamanın, şarkı söylemenin ve hareket etmenin önemine dikkat çeker. Dalcroze'un teorisi hareketi, solfeji ve doğaçlamayı vurgular. Kodaly müzik okuryazarlığını irdeleyen koral bir program geliştirmiştir. Orff ise bunlara çalgıları, yaratıcılığı, şarkı söylemeyi ve hareketi katmıştır (Akpınar, 2009, s.7).

2.3.1. Orff Yöntemi

Orff öğrenme yöntemini geliştiren Carl Orff (1895- 1982) Alman bestecisi ve müzik eğitimcisidir. Münih akademisinde müzik eğitimi aldıktan sonra Almanya'nın bazı şehirlerinde orkestra şefi olarak görev almış, 1924 yılında müzik ve dans pedagogu Dorothee Günther ile birlikte Günther Jimnastik, Dans ve Müzik okulunu kurmuştur. Müzik eğitimine yeni boyutlar getiren Orff; ritme, hareket ve emprovizasyona içgüdüsel yaklaşım yöntemleri getirmiştir. Orff'a göre müzik, dans ve jimnastik birbiriyle iç içedir (Çevik, 2007, s.97).

Yöntem ritim ve doğaçlamaya dayanan deneyimsel bir yöntemdir, çocukların hoplama, zıplama, koşma ve sallanma gibi onların doğal buldukları ritimler üzerine kurulmuştur. Bu yöntemde çocuklar oynayarak, doğaçlama hareketlerle dans ederek, şarkı söyleyerek yaratıcı etkinliklerde bulunurlar. Orff öğretiminde birey yaparak, yaşayarak öğrenir, fikirler üretir, sorunlara çözüm bulmayı düşünür bu aşamada öğretmen rehber konumdadır ve bireye yanlış yapmaktan korkmaması gerektiğini vurgular.

Yöntemin en önemli özelliği çocukların dikkatini çekmesidir. Orff, "Başlangıçtan itibaren çocuklar çalışmayı sevmezler. Oyun oynamayı ise çok severler ve onların ilgilerini çektiğimiz an, öğrenmelerinin daha da kolaylaşacağını göreceksiniz" demiştir. Orff öğrenme metodunda öğrencinin öğrenmeye istekli olabilmesinde öğretmene büyük görev düşer. Öğretmen derse sınıfın tamamen katılımını sağlayabilmeli, onları güdüleyebilmelidir. Zaten özellikle küçük yastaki çocukların güdülenmeye ihtiyaçları çok fazladır. Onların ilgilerini taklit yaparak, oyunlar oynatarak sağlayabiliriz (Çevik, 2007, s.99).

Öğretmenin dışında dikkat çekme ve güdülenmeyi sağlayan faktörler arasında dans, oyun ve orff çalgıları gelmektedir. Yöntemin çocukların oyun oynayarak dans ederek öğrenmesine olanak sağlaması, Orff çalgılarının ses renklerinin farklı ve kolay çalınıyor olması, çocukların motivasyonunun sağlanmasında etkindir.

Ezgili-ezgisiz vurmali çalgılar olan Orff çalgıları dört-beş yaş çocuğunun çalabileceği bir çalma kolaylığına sahiptir. Bu nedenle okul öncesinde Orff çalgıları en çok tercih edilen ve kullanılan çalgılardır. Orff yöntemiyle yapılan eğitimde grubun çok kalabalık olmaması kontrol açısından gereklidir. Genellikle sekiz-on iki öğrenciyle sınırlı tutulan çalışmalar okulda öğretmenin gözetiminde sürdürülür. Çocuğun ayrıca çalışması gerekmemektedir (Tufan, 1995, s. 36).

2.3.2. Kodaly Yöntemi

Zoltan Kodály 1882-1967 tarihleri arasında yaşamış Macar eğitimci, besteci ve müzikolog'tur. Müzik eğitimine erken yaşlarında çello çalarak başlamış, fakat daha sonra kariyerine eğitimci olarak devam etmiştir. Kodály özellikle küçük çocukların eğitimleriyle ilgilenmiş olup, eğitimin, mümkün olan en erken yaşta başlaması gerektiğine inanmıştır. Kodály, geliştirdiği yöntem ile çocuğun doğal gelişimine odaklanan bir yaklaşım sergilemiş, çocuktaki bilinen olgulardan yola çıkarak, okul öncesi döneminden başlayan sürece odaklanmış ve devamında da müzikal açıdan "okuryazar" yetişkinlere ulaşmayı hedeflemiştir (Özeke, 2007, s.112-113).

Kodály, yöntemini, tamamen gelişimsel yaklaşımı (child-development approach) takip ederek yani çocuğun doğal gelişimini göz önünde bulundurarak şekillendirmiştir. Kodály yönteminde kullanılan tekniklere kısaca bakılacak olursa *ta*, *ti-ti*, *tri-triv*.b. gibi isimlerle adlandırdığımız ritmik hecelere, fonomimi diye adlandırdığımız el işaretlerine ve "yer değiştirebilen do" sistemi dediğimiz 'aralıklama yöntemi' ile solfej eğitimine rastlamak mümkündür. Bu tekniklerin, otantik çocuk oyunları, tekerlemeler ve şarkılardan otantik halk müziklerine ve Mozart, Beethoven gibi büyük besteciler tarafından yapılmış olan müziklere kadar geniş kaynaklarla desteklenmesi de Kodály'nin yönteminde önerdiği materyallerdir. Bu bahsedilen teknik ve materyalleri kullanırken dikkat edilmesi gereken en önemli husus, çocuğu yaşantısında var olan

olgulardan yola çıkılmasıdır. Yöntemin bir önemli özelliği de, halk müziği aracılığı ile çocuklara kültürel mirasını öğretmektir (Akpınar, 2009, s.8).

2.3.3. Dalcroze Yöntemi

Emilé Jaques Dalcroze (1865–1950), hareket yoluyla müziği öğrenme ve yaşama yöntemi olan “Eurhythmics” metodunu geliştiren İsveçli müzisyen ve müzik eğitimcisidir. Dalcroze metodu, hareket yoluyla müzikal kavramları öğretme yöntemidir. Müzikal anlamda kendini ifade edebilmek için, müzikal kavramların yerine konulan bir dizi hareket benzeşimleri kullanılır. Dalcroze’a göre sağlam ve canlı bir müzikal temel oluşturmanın en iyi yolu, insan bedenini çok iyi akortlanmış bir müzik aletine dönüştürmektir (Özal, 2007, s.2).

Dalcroze, öğrencilerinin tutarlı bir ritme sahip şekilde müzik icra etmekte zorlanmalarına rağmen, doğal fiziksel hareketlerinde bu ritmi barındırdıklarını gözlemlemiştir. Bu gözlemler, sıklıkla “Eurythmics” (Ritmik Dans) olarak anılan yönteminin geliştirilmesini sağlamıştır. Yöntem üç bileşenden oluşur: Ritmik dans, solfej ve doğaçlama (Thomas-Lee, 2003, s.12). Bu üç dalda başarıyı getiren temel özellikler Campbell tarafından “yaratıcılık, dinleyebilme yeteneği ve müzikal etkiye anında tepki verebilmek” olarak açıklanmıştır (Özal, 2007, s.4-5).

Dalcroze’da repertuar, doğaçlama müzik üzerine kuruludur. Piyanoda doğaçlama yapılarak çalışmalar gerçekleştirilir. Zaten bu yöntemin en önemli özelliği; çocukların hareket edebilme yeteneklerini kendi kendilerine ortaya çıkarabilmelerini sağlamaktır. Çocuğun müziksel yaratıcılığı, ritim duygusu ritmik jimnastikle geliştirilir. Bu yöntem her yaştaki çocuğa uygundur, yöntem müzikal ritmin kişinin bedeninde ve doğal ritimlerde olduğunu savunur (Çevik, 2007, s.96).

2.3.4. Coroba-Cone Yöntemi

Madaleine Carabo-Cone tarafından geliştirilen bu yöntem, okul öncesindeki çocuklara müzik terimlerinin somut ve görünür biçimde kavratılması gerçeğine dayanır. İsviçreli psikolog Jean Piaget’nin (1896-1980) gözlemlerinden yola çıkılarak hazırlanan bu yöntemde, çocuklar öğretilen konuların bir parçası hâline getirilerek müzik çalışmalarını sürdürürler. Örneğin Do Majör akorunu seslendirmek için bir çocuk ‘do’,

diğer çocuk ‘mi’ ve diğeri de ‘sol’ notasını söyler. Bu yöntemeye göre çocuklar bir dizi oyunla müziğı yaşayarak öğrenmektedirler (Tufan, 1995, 36).

2.3.5. Suzuki Yöntemi

Dr. Shinichi Suzuki(1898-1998) tarafından geliştirilen ve uygulamaya konan Suzuki yöntemi, çocuğun anadilini öğrenmesi prensibinden yola çıkması bakımından diğey yöntemlerden ayrılır. Yöntem 20. yüzyılın ikinci yarısında geliştirilmiş bir müzik eğitimi felsefesi ve metodudur. Suzuki’nin müzik eğitimi felsefesi temelinde “Hangi milletten olursa olsun bütün dünyada çocuklar ana dillerini kolayca öğrenirler” gerçeğini barındırır. Suzuki işte bu dil öğrenme yönteminden esinlenerek “Yetenek Eğitimi” veya kendi değimiyle “Anadil Metodu” dediğı müzik eğitimi yöntemini geliştirmiştir. Metot 70’lerin sonları ve 80’lerin başlarından itibaren dünyanın birçok değışik bölgesindeki müzik eğitimi uzmanlarınca büyük ilgi görmüş, A.B.D. Kanada, Avustralya, pasifik ülkeleri, Avrupa ve birçok Afrika ülkesinde hızla yayılmıştır. Başlangıçta keman eğitimi için geliştirilmesine rağmen flüt, blok flüt, gitar, arp, viyola, çello, kontrbas, org gibi birçok çalgıya ve ses eğitimine, hatta matematik ve edebiyat eğitimine de uyarlanmışır (Kasap, 2005).

2.4. Dr. Sinichi Suzuki ve Yöntemi

Tüm dünya tarafından Suzuki okulu olarak bilinen ünlü müzik öğretim yöntemi Dr. Shinichi Suzuki tarafından keşfedilmiştir.17 Ekim 1898’de Japonya’nın Nagoya şehrinde doğan Shinichi Suzuki Japonya’nın ilk ve en ünlü keman imalatçısının oğluydu. Çocukluk döneminden itibaren fabrikada çalıştı. Babasının kendi mesleğini sürdürmesi isteğini kabul etmek yerine Suzuki, Nagoya ticaret okulundan mezun olmuş ve aynı zamanda Andö Kö (1878-1963) ile keman çalışmalarına başlamıştır. Daha sonra Berlin’e giderek dönemin ünlü kemanisti Karl Klinger ile çalışmalarını sürdürmüş bu arada birçok konser ve dinletilere katılmışır. Almanya’da A. Einstein ile yakın arkadaş olan Suzuki bu sayede birçok ünlü düşünür ve müzisyen ile de tanışma fırsatı bulmuştur. Burada tanıştığı soprano sanatçısı Waltraud Prange ile evlenen Suzuki eşi ile Japonya’ya döndüğünde profesyonel müzisyenliğe ve öğretmenliğe başlamıştır. Üç erkek kardeşi ile Suzuki Kuartet’i kuran Dr. Suzuki 1930’da Teiko Müzik Okulu’nun müdürlüğünü yapmış ardından Tokyo Yaylı Çalgılar Orkestrası’nı kurarak şefliğini

üslenmiştir. İmparatorluk konservatuvarında genç öğrencilerle derslere başlayan Suzuki çocuk öğrencilerle de ders yapmaya başlamıştır. Bu öğrencilerin performansları dikkat çekmeye başladığında “yetenek doğuştan değildir” fikri üzerinde yoğunlaşmış ve 1933 yılında 4 yaşındaki Toshiyo Eto’ya ders vermeye başlaması ile bu yeni yaklaşımın temellerini atmıştır (Kuran, 2007, s.4).

İkinci Dünya Savaşı’nın başlamasıyla eşi yabancı olarak sınıflandırıldığından ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştır. Suzuki savaşın getirdiği zorluklardan hastalanmış, kendisini toparladığında aylar geçmiştir. Ancak yaşadığı bu dönem onun çocukların hayatına olumlu pozitif etkiler yapacak olan kararları almasında etkili olmuştur.

Suzuki Almanya’da ki yıllarında çocukların Almancayı nasıl öğrendiklerini dikkatle incelemişti. Zor bir dil olan Japonca’yı nasıl kolaylıkla öğrendiğini fark etti. Tüm çocuklar annelerinin dillerini kolaylıkla hiç çaba sarf etmeden zorlanmadan dinleyerek taklit ederek ve tekrarlayarak öğreniyordu. Çocukların da bu yolla müzik öğrenebilecekleri kararına vardı (Kataroğlu, 2008).

1945’te Matsumo’ya taşınan Suzuki, Matsumo Müzik Okulu’nda ders vermeye başlar. Artık yaklaşımını çocukların anadilini öğrendiği şekilde biçimlendirmiş ve o zamana kadar Toshio Eto ve Koji Toyoda gibi çocuklarda sürdürdüğü denemeleri Matsomo’da büyük boyutlara ulaştırmıştır. Zamanının çoğunu repertuvar oluşturmakla harcamış ve 1946’da kendi metodunu “Yetenek Eğitimi” diye adlandırmıştır (Kuran, 2007, s.4).

Suzuki öğretisinin temelinde karakter, sonrasında ise yetenek gelmekteydi çocukların çalgılarında usta olmasından çok onları sevgi ve aşk müzikleriyle yetiştirmek ve düzgün karakter sahibi insanlar olmalarını sağlamak Suzuki’nin asıl amacı idi bu yüzden Suzuki “Yetenek Eğitimi” üzerinde yoğunlaşmıştır.

Yetenek Eğitimi; bilgi karakter ve beceri geliştirmeyi kapsar. Japoncada “Saino” kelimesinin anlamı yetenek ve kabiliyettir, bizim dilimizde bu iki kelimenin anlamları arasında pek fark yoktur ama Japoncada kişisel karakterler üzerine müzikal yetenek geliştirme anlamına gelmektedir (Kataroğlu, 2008).

Suzuki 1948 yılında Hongo ilkokulundan seçilmiş öğrencilerden 40 kişilik deneysel bir sınıf oluşturmuş. Öğrencilere herhangi bir konuda tüm sınıfın yanıtlayabileceği birkaç çalışma vermiş, yeni konuya geçmeden önce aynı çalışmalarını sürekli tekrar etmeleri sağlanmıştır. Böylece eğitsel anlamdaki uyarılar tüm öğrenciler tarafından algılanabilmiş ve istenilen düzeye ulaşılabilmektedir. Suzuki deneysel gruplar oluşturmaya devam etmiş 1950’de Matsumo’da “Yetenek Eğitimi Enstitüsü”nü kurarak yaşları 3-5 arasında değişen çocuklardan 60 kişilik gruplar oluşturmuştur. Bu çocuklara kendi yöntemi ile Çin harfleri, el yazısı, çizim, İngilizce konuşma ve keman öğretmiştir (Kuran, 2007, s.4).

Suzuki öğrencilerinden öğrendiği yeni şeyler doğrultusunda 10 kitaptan oluşan Suzuki Keman Okulu’nu hazırladı. Bu metot daha sonraki yıllarda kendi danışmanlığında diğer çalgıların öğretilmesinin yanı sıra, okuma, sanat, aritmetik, jimnastik, yazma sanatı ve yabancı dillerin öğretilmesine de uyarlandı. Suzuki’nin yetenek eğitimi felsefesi hızla yayılmaya başlayınca, 1960’lı yıllarda pek çok müzik eğitimcisi Japonya’ya giderek, Suzuki’nin sınıfını ziyaret etmeye ve onun metodunu öğrenmeye başladı. Böylece Suzuki Metodu tüm dünyaya yayılarak pek çok ülkede kullanılmaya başlandı (Kasap, 2005, s.116).

Yetenek Eğitimi Müzik Okulu ise 1974 yılında kuruldu. Suzuki bu okulda yeni programların yanı sıra öğretmen yetiştirme programını da geliştirdi.20 sene bu okulda yöneticilik yaptı ve okuldan 180’den fazla öğretmen mezun oldu.Bu öğretmenlerin çoğu Yetenek Araştırma Enstitüsü üyesi olarak Japonya’da öğretmenlik yapmaktadır.Öğretmenlik programından mezun olan 200 den fazla yabancı öğretmen ise dünyanın dört bir tarafında Suzuki okulunun liderleri olmuşlardır.Bugün Japonya’da 20 000 civarında 3-18 yaş arası Suzuki öğrencisi 1400 öğretmenden ders almaktadır.Dünyada ise 38 ülkede toplam 400 000 civarında Suzuki öğrencisi ve 8000 civarında öğretmeni mevcuttur (Kasap, 2005, s.117).

2.4.1. Suzuki Yönteminin Temel İlkeleri

Suzuki yöntemini, diğer okul öncesi müzik eğitimi yöntemlerinden ayıran belli başlı ilkeleri vardır. Bu ilkeler özetle, iyi çalgı çalımı için uygun bir ses ortamı yaratmak amacıyla kayıtların, kasetlerin, grup derslerinin ve konserlerin kullanımı; repertuarın

sürekli tekrarının önemi; anne babanın eğitimdeki rolü; günlük egzersizler aracılığı ile doğal gelişim; küçük yaştan itibaren iyi müzik dinleme olarak sıralanabilir (Göktürk, 2008, s.7).

Suzuki yöntemi aile, öğrenci ve öğretmen etkileşimi ile işleyen ilkeler üzerine kurulmuştur. Bu İlkeler doğrultusunda asıl ulaşılmak istenen hedef; müziği hayatın geneline yaymış çalgı çalan bireylerin yanında nitelikli, kişilikli bireyler yetiştirmektir.

2.4.1.1. Erken Başlama

Suzuki'nin yetenek eğitiminde erken başlangıç dönemi müziksel yeteneğin kazanılması bakımından oldukça önemlidir. İnsanlar dili anlama ve kullanma becerilerini yaşamın ilk yıllarında kazanırlar. Hatta bazı araştırmalar bu sürecin, hamileliğin ilk aylarına kadar uzanabileceğini göstermektedir. Bu araştırmalara göre, hamileliğin yaklaşık olarak 22'nci gününde kulak oluşmaya başlayıp hamileliğin beşinci ayına kadar işitme sisteminin oluşumu tamamlanmış olmaktadır. Bu doğrultuda, anne karnındaki bebek, annesinin yüksek frekanstaki konuşmalarını duyabilmektedir (Amtmann, 1997). Bu bilgiler ışığında, dil öğrenme sürecinin, yaşamın anne karnındaki evresinde başladığını söylenebilir. Dolayısıyla anne karnındaki dönemden başlayarak yaşamın ilk yıllarını içine alan süre müziksel gelişim içinde önemli bir süredir. Bireyin bu dönemdeki müziksel deneyimleri, onun müzikal potansiyelinin gelişmesi ve gelecekte müzik yapma becerilerini kazanmasında etkin rol oynar (Bingöl, 2006).

Dr. Suzuki'de müzik dinlemenin anne karnında başlaması gerektiğini sıklıkla dile getirmiştir.0-5 yaş arası çocukların işitme kapasitesinin en yüksek olduğu dönemdir. Eğer anadil öğrenme süreci ile müzikal yetenek arasında bir paralellik kurulacak olsa, birçok benzer noktanın varlığı dikkati çeker. Çocuklar erken yaşlarda çevrelerini çok dinliyor görünmemelerine rağmen pasif dinleme güçleri sayesinde çevrelerindeki sesleri taklit edebilecek beceriyi geliştirirler (Hongur, 2008).

Yapılan bilimsel bir araştırmanın verilerine göre araştırmaya katılan mutlak müzik kulağına sahip deneklerden %40'ının 4 yaş öncesinde, %27'sinin 4-6 yaş, % 8'inin 6-9 yaş, %7'sinin 9-12 yaş arasında ve % 2.7'sinin 12 yaş sonrasında müzik eğitimi aldığı saptanmıştır (Dolson, 2004).

Bir dili öğrenmenin erken yaşlarda daha kolay olduğu konusunda kimsenin şüphesi yoktur. Ne kadar erken başlarsanız, bir dili “yabancı” aksanı ile konuşma olasılığınız o kadar düşer. Müzik için de aynı şey geçerlidir. Bolca dinleme ve eğitime küçük yaşta başlama sayesinde müzik, insanın varlığının doğal parçası haline gelir (Akpınar, 2009, s.17).

Suzuki de “Young Children's Talent Education and Its Method” isimli kitabında bu konuyla ilgili düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir: “Aslında her çocuk hayret verici bir beceri edinme potansiyeline sahiptir. Geçmişte yetişen çocukların böyle bir beceri geliştirememiş olmalarının sebebi, ailelerinin onları buna yönlendirip teşvik etmemiş olmasıdır. Kayda değer bir beceri ortaya koyması gereken yetenek filizi kurur, incelik ve kurtarılamaz hale gelir. Filizi tekrar yeşertmek için acı dolu çabalar sarf edilse de artık çok geçtir. Zamanlamanın insan hayatında önemli bir rol oynadığı gerçeği, üzerine düşünülmesi gereken bir durumdur” (Suzuki, 1996, s.10).

Erken başlangıcın avantaj sağladığı diğer önemli nokta ise fiziksel gelişimle birlikte ortaya çıkar. Çocuklar kaslarını yetenekleri doğrultusunda kullanmayı alışkanlık haline getirdikçe ve gerekli uzuvlarını beyinleriyle koordinasyon içinde tutmaya aşına oldukça, çalgı çalmak onlar için doğallaşacak ve çalgıları ileride vücutlarının bir parçası gibi olacaktır. Birçok uzman eğitimci gibi Suzuki de büyürken eğitilmeyen yeteneğin daha sonra sıkıntı ve acı getirdiğini belirtmiştir (Hongur, 2008).

2.4.1.2. Pozitif Çevre

Bir bebek ilk seslerini çıkarmaya başladığı zaman hiç bir aile “Hayır! Üzgünüm. Tamamen doğru bir şekilde söylemedin. Bir daha dene!” demez. Bebeğin çabaları heyecan ve cesaretlendirici bir şekilde karşılanır. İlk “ba-ba”, ciddi yanıtlar veya olumsuz yargılamalarla değil sevgi dolu kucaklamalarla desteklenir (Yalçın, 2009).

Suzuki metodu da bu temel yaklaşımı ele alır başarının temelini cesaretlendirmeye sevgi ve övgüye dayandırır. Yapabildikleri kadar çok şey yaptıklarında çocukları övmek ve “her zaman daha iyisini yapabilirsin” duygusunu aşlamak, onların şevkini arttıracaktır. “Çocuğun övdükten sonra düzeltilmesi, eleştiriden sonra düzeltilmeye oranla çok daha olumlu sonuçlar verir” (Kuran, 2007, s.6).

Pozitif bir çevre yaratılması evde ve derste şarttır. Ailelerin tüm bireyleri bunları anlamalı ve uymalıdır. Çocuklar överek ve cesaretlendirilerek desteklendiklerinde hevesle öğrenirler. Evde diğer doğru davranışları görerek tanıyarak öğrenirler (Kataroğlu, 2008).

Anne ve babanın çocuğun çalışmalarında onu cesaretlendirerek yapabilirsin duygusunu aşılması en önemli noktalardan biridir. Her çocuk hata yapabilir. Hatalarında onu eleştirmek olumsuz bir etki yaratıp çocuğun şevkini kıracağından “daha iyisini yapabilirsin” şeklinde cesaretlendirmek onun hevesle öğrenmesine yardımcı olacaktır. Ailelerin çocuklarına müzikle çevrili bir ortam yaratması, özellikle Suzuki gitar repertuarı kayıtlarını her gün dinletmeleri, çocuklarını değişik müzik faaliyetlerine götürmeleri, çocuğun müzikal bir ortamda yetişip gelişmesi ve benliğini müzikle örülü bir dünyada oluşturması açısından önemlidir.

2.4.1.3. Dinleme

Çocukların dil öğrenme sürecinde dinleme ve taklit etme vardır. Çocuklar konuşmayı dinleyerek ve taklit ederek öğrenirler. Suzuki'nin öğretiminin temelinde de bu iki unsur en başta gelir. Suzuki piyano öğretmenlerinden biri olan Jenny Macmillan, Suzuki ilkeleri hakkındaki bir çalışmasında bu durumu şu şekilde açıklamıştır: “Çocuklar hiç konuşma duymasalardı, konuşmayı öğrenemezlerdi. Oysa birçok konuşucu ile çevrelendiklerinde, çocuklar bunu duyar ve duyduklarını kopyalarlar, tekrar ederler. Sonuçta, dillerini akıcı bir şekilde konuşmaya başlarlar” (Akpınar, 2009, s.12).

Bebekler doğum anlarından itibaren etraflarındaki insanların seslerini rastgele dinleyerek büyürler. Suzuki, öğrencilerin müziği fark etmeden, rastgele duyabileceği bir ortam yaratılabilirse, aynen dil edinimindeki gibi bir sonuç alınacağını savunmaktadır (Kataoka, 1997, s.14).

Pasif dinleme dil öğrenme sürecinde olduğu gibi doğumla birlikte hatta doğumdan önce başlar. Suzuki'nin yetenek eğitiminde de her çalgı için belirlenmiş repertuarın profesyonel müzisyenlerce yapılmış kayıtları mevcuttur. Bu kayıtların düzenli rutin bir

şekilde dinletilmesi, çocukların ezber ve işitsel yeteneklerinin gelişmesinde önemli rol oynar.

Kendisi de bir Suzuki öğretmeni olan Carolyn Meyer bu durumu kendi tecrübesine dayanarak şöyle örneklendiriyor; Carolyn Meyer çocukluğunda parçaları çok çabuk öğrendiğini hatırlıyor olmasına rağmen, kayıtları dinlediğini hayal meyal hatırladığını söylüyor ve bu durumu, dinlemeyi hayatının rutinine yerleştirmiş olmasına bağlıyor. Ona göre kayıtların dinlenmesi çocukluğunda o kadar rutin bir aktiviteydi ki bu yüzden onun hayatında hatırlamasını gerektirecek bir iz bırakmadı (Hongur, 2008).

Dr. Suzuki müzik eğitiminin başlangıcından itibaren kulağın gelişimini vurgulamıştır. Kulak eğitimi doğru yapılırsa, çocuklar güzel bir tonun ne olduğunu kavrayabilecekler ve böylece en mükemmel müzisyenler gibi çalabileceklerdir. Suzuki, anadilin öğrenilmesinde olduğu gibi, öğretmenin ve ailenin sağladığı müzikal bir ortamda çocukların sürekli olarak müzik dinlemelerini tavsiye etmiştir. Çocukların her gün sürekli olarak müzik eserlerini dinlemeleri hızlı bir şekilde öğrenmelerine neden olacağı gibi, dinledikleri örneklerdeki sanatçılar gibi çalmaya da çaba göstereceklerdir. Bu metot ile çocuklar “müzikal duyuları” gelişmiş bireyler olacaklardır. Bu da “müzikal yetenek” eğitimi için çok önemlidir (Kasap, 2005, s.120).

2.4.1.4. Repertuvar

Suzuki'nin öğretiminde önemli noktalardan bir diğeri ise ortak bir repertuvarın olmasıdır. Suzuki, metotlarında bütün öğrenciler için çekirdek bir literatür geliştirmiş ve eserleri kolaydan zora doğru sıralamıştır. Her metot genellikle 18. ve 19. yüzyıl ünlü Alman bestecilerin ağırlıkta olduğu solo eser örneklerini ve Avrupa halk şarkılarını içermektedir. Metotlarda “ortak bir dil” oluşturmak için her metodun ilk kitabında Suzuki'nin bestelediği “Allegro” ve düzenlediği “Twinkle, Twinkle, Little Star” varyasyonları ve iki halk şarkısı “Lightly Row” ve “Go Tell Aunt Rhody” ye yer verilmiştir (Kasap, 2005, s.120).

Suzuki'nin metodunda ortak bir repertuvarın olması grup derslerinin yapılabilmesine olanak sağlar, müzikal bir topluluk olma bilincini ve dostluğu geliştirmeye yardım eder ve ayrıca (daha önceden öğrenmiş oldukları eserlerin en üst

sırada kalması şartıyla) onlara yeni eserler öğrenme motivasyonu sağlar. Suzuki'nin çekirdek repertuarı CD, kaset gibi işitsel araçlara kaydedilmiş olarak ya da yazılı olarak yayınlanmıştır. Suzuki öğretmenleri bu repertuvara bütün çalgıların ortak olarak çalabileceği parçaları eklerler (Özal, 2007, s.6).

Suzuki ortak repertuarı ayrıca tüm dünyadaki Suzuki çocuklarını müzik dili aracılığı ile birbirine kenetlemeyi amaç edinmiştir.

2.4.1.5. Tekrarlama

Anadilin öğrenilmesinde olduğu gibi öğrenilen materyallerin belli aralıklarla tekrar edilerek gözden geçirilmesi, yetenek eğitiminde önemli bir noktadır. Çocuğun yeni kelimeler öğrendikçe daha önceden öğrendiklerini kullanmayı bırakmaması anadil metodunun metodolojisini oluşturmada çok önemli bir ipucu olmuştur (Hongur, 2008). Suzuki öğrencileri de repertuarlarına yeni parçalar eklerken, öğrendikleri becerileri adım adım kullanarak bu parçaları tekrar ederler. Yeni teknik becerilerin ve müzikal kavramların, benzer parçalar bağlamında sunulması, öğrencilerin bu bilgileri edinmelerini kolaylaştırır (Akpınar, 2009, s.13).

Yeni bir tekniği bilinen bir parçada öğrenmek ve ona incelik kazandırmak her zaman daha kolaydır. Öğrenme sadece öğrencinin yeni ve ileri düzey parçaları çalıştığı zaman değil aynı zamanda yeni müzik fikirlerini ve tekniklerini eski parçalarda uyguladığı zaman da oluşur. Öğrencinin bildiği parçadaki müzikal içerik dikkat dağıtıcı olmayacağı için, öğrenci temel duruşunu ve pozisyonunu bozmadan yeni teknik için hazırlık yapabilir (Hongur, 2008).

Suzuki her zaman, sürekli dinlemenin ve çalmanın, müzik dilini doğrudan ve sezgisel biçimde anlamayı sağladığını iddia etmiştir. Suzuki derslerinde öğrenilen bir parça iyi çalınır hale gelince bir kenara bırakılmaz. Öğrenilen yeni parçalarla birlikte tekrar edilir. Dersler devam ederken tekrar ederek dinlemenin yoğunluğu artar. Adım adım gerçekleşen ve dil öğrenimi ile açıkça paralel olan bu yaklaşım, beceride sıçramaya yol açar (Akpınar, 2009, s.13).

Suzuki metodunda ilerlemek için aceleye gerek yoktur ve çocuğun çalabileceği parçaları tekrar tekrar çalmasına izin vermek onun yeteneğinin gelişmesi bakımından

önemlidir. İleri parçalara geçmek için acele etmek çocuğun gelişimini başarısızlığa uğratabilir. Suzuki metodunda öğrencilerden profesyonelleşmeye başladıklarında bile şimdiye kadar çaldıkları repertuvara geri dönmeleri istenebilir. Çünkü Suzuki, dili yada kültürü ne olursa olsun dünyanın her yerinden öğrencilerin bir araya gelip birlikte çalmalarını amaçlamıştır (Kuran, 2007, s.7).

2.4.1.6. Ezber ve Hakimiyet

Suzuki Metodunun öğrencileri, bir esere işitsel olarak hâkim olduktan çok sonra onu notalarıyla öğrenmeye başlar. Öğrenmenin temeli anadil öğrenmede olduğu gibi kulaktan duyarak dinleyerek öğrenmedir. Öğrenci ezberden “kulaktan” çalmayı, Suzuki felsefesinin temelinde yatan dinleme ve tekrarlama prensiplerine dayanarak öğrenir. Dinleme, tekrarlama ve ezber, sonrasında hakimiyet ve müzikaliteyi beraberinde getirecektir.

Müzikalite eğitimi Suzuki metodunun temelini oluşturan unsurlardandır. Müzikalite eğitiminde “tonalizasyon” kelimesi Suzuki’nin ortaya attığı bir kelimedir; bu kelime ses eğitimindeki “vokalizasyon” kelimesinin keman eğitimindeki karşılığıdır. Çocuk tonalizasyon çalışmaları sonucunda her eseri şarkı söyler gibi ve legato tekniği ile güzel bir ton ve müzikal bir ifade ile çalabilecektir (Kasap, 2005, s.121).

Çocuğun kulağı çok iyi eğitildiği zaman güzel bir tonun ne olduğunu ayırt edebilecektir. Çocuğa kitaplarda yer alan eserleri tekrar tekrar dinletme yoluyla, nasıl güzel bir ton ve müzikal ifadeyle çalınacağı kolayca öğretilenilecektir. İşte bu nedenle, Suzuki metodunda, çocukların dinledikleri ve öğretmenleri ile beraber çalıştıkları eserleri derslerde ezberle çalmaları beklenmektedir. Ezberle çalma ile çocuk eserlere daha iyi yoğunlaşabilecek ve mükemmel bir müzikalite ile çalabilecektir. Suzuki’ye göre ezberleme anadili yaklaşımında doğal bir süreçtir.(Özal, 2007, s.5).

Ezberle çalma çocuk esere işitsel olarak hakim olduktan sonra başlar. İşitsel hakimiyet tekrar ve enstrümanda pratik yapma beraberinde hakimiyeti ve eseri iyi, doğru bir tonlama ile çalma becerisini de getirecektir.

Suzuki’ye göre iyi bir ton müziğin yaşayan ruhudur. Suzuki tonun önemini şu sözleriyle ifade eder.“Sesi dinlemek ve çalınmasına izin vermek, basit gibi görünen

fakat oldukça zor olan bir durumdur. Öğrenciler çalarken kendi seslerini duyar ama sadece bir kaçı çıkardığı sesi dinler ya da sesler için eleştirel bir kulağa ve kalbe sahiptir. Müzik ses ve ton. Onlar ne tuhaf şeyler... Ses, şekli olmayan bir hayata sahiptir ve bu sese şekil vermek güzel tonlamayla ortaya çıkar” (Kuran, 2007, s.13).

2.4.1.7. Nota Okuma

Öğrencilerin en erken dönemlerinde yani henüz çalmayı yeni öğrenirken, onlara nota okumayı öğretmenin yanlış olacağı konusunda tüm Suzuki öğretmenleri hemfikirdir. Nota okuma öğretilmeden önce çocuğun çalgı tutuş düzgünlüğü, çalgı üzerindeki hakimiyeti ve çalarken hem ton hem de dinleme yeteneklerinin gelişmesi daha önceliklidir. Çocuklar nasıl yazı yazmadan önce konuşmayı öğreniyorlarsa nota okumayı öğrenmeden önce çalmaya başlamalıdır (Kuran, 2007, s.11).

Suzuki, çocukların yıllar boyu bir anadili konuşmayı öğrendikten sonra kitaplarla yüz yüze geldiğini, bu yüzden yeterli süre çalgı çaldıktan sonra çocuklara yazılı müziğin sunulması gerektiğini söylemiştir.

Bu durum, çocuklarda etkin bir duyarlılıkla çalmayı sağlayacak olan, ses perdesi ve vurgu anlamında son derece gelişmiş bir kulağa sahip olmanın kapılarını açar. “Müzik işitsel bir sanattır ve işitsel olarak değerlendirdiğimiz bir şey olduğu için işitsel bir zeminde öğretilmesi önemlidir. Gözlerinizi kullandığınızda kulaklarınız daha az dikkatli ve özenlidir. Eğer karanlıkta bir çalgı çalarsanız, müzikal iniş çıkışları, vurguları ve nüansları daha iyi fark edersiniz. Nota okurken çalgı çalmak öğrencilerin işitsel duyarlılığını azaltır ve tıpkı bir daktilocu gibi, kendi çaldıklarını dinlememe eğilimi başlar. Çocuğun kendi sesini dinleyip bir yargıya varabilmesi, forte ve piyano kavramlarını anlamlandırabilmesi, iyi bir tempo ve ritim duygusuna sahip olabilmesi için çocuğun kulağını geliştirmek daha önemlidir. Müzik öğretiminin amacı bir eserin notasından çok seslendirilmesine önem veren öğrenciler yetiştirmektir” (Özal, 2007, s.4).

Sonuç olarak Suzuki öğrencileri nota okumaya başlamadan çalgı çalmayı ezbere öğrenirler. Bu durum onların müzikal hafızalarını ve müzikalitelere gelişirmede öncelikli rol oynar. Böylece öğrenciler notayı öğrenmeye başladıklarında çalıştıkları

eserleri kısa sürede ezberleyip notaya bakmadan çalar hale gelirler. Nota okumaya zamanından önce veya sonra başlanması öğrencinin dikkatinin dağılmasına veya tökezlemesine sebep olabilir. Dolayısıyla nota okumaya başlama zamanının iyi tespit edilmesi ve okuma becerisinin adım adım takip edilmesi oldukça önemlidir.

2.4.1.8. Bireysel Eğitim ve Grup Eğitimi

Suzuki yönteminin temeli bireysel derslere dayalıdır. Çalgı öğretimine yeni başlamış bir çocuğun hemen derslere katılması beklenmez. Ailesiyle birlikte birkaç dersi gözlemlemesi istenir. Çocuk bu gözlem sırasında ders işlenişi, süresi ve dersin nasıl dinlenmesi gerektiği hakkında bilgi sahibi olacaktır. Başlangıçta ders saatleri öğrencinin yaşına göre değişiklik gösterebilir üç yaşındaki bir öğrenci için 20 dakikalık bir seans bile yeterli olabilmektedir. Bu konuda Suzuki gitar öğretmeni olan Mike Zimmerman şöyle diyor; “3 yaşındaki bir çocuğa 7 yaşındaki veya bir gence öğrettiğiniz şekilde öğretemezsiniz, tıpkı dillerini öğrendikleri yolla çok tekrar ile küçük adımlarla ilerlemelisiniz. Küçük öğrencilerin ailelerinin 3 yaşındaki bir çocuğun 30 dakikalık ders boyunca oturamayacağını anlamaları gerekir. Bir defada 20 ya da sadece 10 dakikalık konsantrasyon molası alıyorum. Bu olduğunda, diğer müzikal oyunlara yön değiştiririm ya da ev koçu (ebeveyn) ile önemli gitar tekniği parçaları üzerinde çalışırız, çoğu zaman sadece bunu yapmak bile küçük öğrencinin ilgisini yeniden gitara döndürür” (Zimmerman, 2013).

Suzuki öğrencileri özel bire bir derslerin yanı sıra haftada en az bir kez grup derslerine katılırlar. Burada çocuklar diğer çocukları dinleyerek gözlemleyerek yeni beceriler edinme imkanını bulurlar. Çocuk grup derslerinde aynı yaşta başka bir kişinin üstesinden geldiği işi içgüdüsel olarak arzu eder, o işi kendisinin de yapabileceğini düşünür ve bunun için çaba gösterir. Bu çocuğun motivasyonunun canlı tutulmasında önemli bir faktördür.

Grup çalışması, haftalık bireysel dersleri geliştirir ve destekler birlikte çalma ve eğlendirici uygulamalar yoluyla müzisyenliği geliştirme fırsatı sunar. Çocukların coşkusu, genellikle grup çalışmalarında ortaya çıkar ki bu da evdeki çalışma için güdülenmeyi artırır (Macmillan, 2007, s. 20).

Çocuğun topluluk içinde çalması birlikte başarma, işbirliği, başkalarına karşı saygılı davranma, uygun dinleme davranışını öğrenme, lideri takip etme, paylaşma ve zorlukların üstesinden gelme becerilerini kazanması bakımından oldukça önemlidir. Ayrıca grup çalışmalarında öğrenciler çalıştıkları ya da çalışılacak olan parçaları sürekli dinlerler bu da dinleme eğitiminin önemli bir parçasıdır.

Suzuki, derslerde kullanılmak üzere özellikle keman öğrencileri için düetler ve piyano eşlikli materyaller hazırlamıştır. Buradaki amaç öğrencilere beraber çalabilme fırsatı sağlamaktır. Suzuki'nin hazırlamış olduğu Home Concert, Piano kitabında pek çok küçük eser yer almaktadır. Eserlerden bazıları iki keman içindir ve metodun üçüncü kitabını bitiren her öğrenci bu eserleri çalabilmektedir. Bu eserler deşifre çalma amacı için de kullanılmaktadır. Kardeşler ve arkadaşlar bir araya gelerek bu eserleri güzel vakit geçirmek için evde çalabildikleri gibi, konserlerde de çalabilmektedirler. Bu kitabın yanı sıra yine Suzuki tarafından hazırlanan kitaplardan bazıları şunlardır:

- Suzuki, S. My Trio Book-Suzuki Violin [Trio Kitabım-Suzuki Keman], Vol. 1-2. Warner Brothers.
- Suzuki, S. & Heck, T. 21 Pieces for Violin with Guitar [Keman ve Gitar İçin 21 Eser]. Warner Brothers.

Suzuki Metodu'nun her çalgı için piyano eşlik kitapları mevcuttur. İlerleyen yıllarda teknolojinin gelişmesi ile öğrencilerin “beraber çalabilme yeteneklerini” kasetlere kaydedilen eşlikler ile beraber çalışarak geliştirmeleri istenmiştir. Bunun yanı sıra bugün öğretmenler metot ile doğrudan bağlantısı olmayan dans, şarkı söyleme, birlikte çalma, müzik teorisi, nota eğitimi, deşifre çalışmaları ve oyun aktivitelerini grup içinde yapmaktadırlar (Kasap, 2005, s.122).

2.4.1.9. Her Çocuk Yapabilir

Suzuki yönteminin temel prensiplerinden bir diğeri ise her çocuğun konuşmayı öğrendiği gibi müzik yapmayı da öğrenebilmesidir. Suzuki'nin dil öğrenme sürecinde gözlediği kavramlar onun yöntemini şekillendirerek her çocuğun başarabileceği fikrini oluşturmasında etkili olmuştur. Suzuki bu gözlemlere dayanarak şunları dile getirmiştir: *“İnsanoğlunun başlangıçtan günümüze kadar uzun bir zaman diliminde olan*

tarihinde çocuklar akıcı bir şekilde konuşma yeteneğiyle büyürler. Kimsenin, her zaman gözümüzün önünde duran gerçeği fark etmemeleri nedeniyle ne kadar dikkatsiz olduklarını söylemem gerekir mi? Kalbim, yeryüzünde doğan bütün çocukların mutlu ve üstün yetenekli iyi birer insan olmalarını sağlamak için büyük bir tutkuyla taşıyor. Bütün hayatım ve enerjim böyle bir sona adanmıştır. Bunun nedeni bütün çocukların, istisnasız, bu olasılıkla doğmuş olduklarını keşfetmemden dolaydır” (Yalçın, 2009).

2.4.1.10. Aile ve Eğitimi

Suzuki yönteminin sağlıklı işlemesi için gerekli olan en önemli faktör ailedir. Aile çocuğun ilk öğretmenidir. Sevgi başta olmak üzere çocuk, bütün değerleri önce ailede öğrenir. Suzuki öğretiminde de ailenin öncelikli görevi, çocuğa sevgi dolu ve müzikle çevrelenmiş bir ortam yaratmaktır

Dil gelişimi alanındaki araştırmalara göre, çocuk kendisiyle ne kadar çok ilgilenilirse, kendisine ne denli rehberlik edilirse o oranda erken konuşabilir. Bu sebeple ailelerin çocukla ilgilenip dil gelişimine katkıda bulunmaları gerekir. Zaten aile yanında yetişen çocukların, dil gelişimi konusunda aile dışı kurumlarda yetişen çocuklardan daha ilerde oldukları görülmüştür. Bu da dil gelişiminde ailenin önemini vurgulamaktadır (Çiçek, 2002, s. 117).

Suzuki’de bu gerçeğin farkına vararak metodun öğretilmesinde aileye önemli sorumluluklar yüklemiştir. Suzuki metodunda müziğin öğretilmesi dil eğitiminde olduğu gibi çocuğa müzikal bir ortamın sağlanması koşuluyla gerçekleşecektir. Ailelerin ev ortamında müzikle örülü ilgi çekici bir ortam yaratmaları çocuklarını değişik müzikal faaliyetlere konserlere, dinletilere ve resitallere götürmeleri Suzuki metodunun önemli bir basamağıdır. Bu sebepten çocuğun müzikal bir ortamda yetişmesini sağlamak ailenin öncelikli görevlerindedir.

Ailenin diğer bir görevi ise öncelikle aile içinde çocuğa sevgiyi aşlamak, onun duyarlı sevgi dolu bir birey olmasında yardımcı olmaktır. Ebeveyn ve çocukları arasındaki ilişki temelde sevgi ve öğretmeye dayalıdır. Ebeveynlerin, çocuğunun ve hatta çocuğuyla birlikte diğer çocukların derslerini de izlemesi metodun başarısını

oldukça arttırır ve bunun yanında çocuğun motive olmasını da sağlar (Kuran, 2007, s.17).

Suzuki, metodun öğretilmesinde ebeveynlerin önemini şu şekilde dille getirir:

“Lütfen yeni parçalar öğrenmede çocuklarına yardım edebilmeleri için annelere nota okumayı öğretin, ama öğrencilere öğretmek için uygun yaşın ve zamanın gelmesini bekleyin... Öğretmen önce müzikal notasyonu anneye açıklamalı ve bir eserin notasını nasıl okuyacağını öğretmelidir. Çocuk çoğunlukla kayıttan dinlemeli ve eğer zorlanılan bölümler olursa, anne ona yardım etmelidir ” (Özal, 2007, s.8).

Anne baba eğitimi Suzuki Yöntemi'nin önemli bir kısmıdır. Anne baba, yöntemin nasıl işlediğini anlamalı, öğretmenin günlük egzersizler ve derslerdeki beklentisinden haberdar olmalı ve egzersize, dinlemeye, ders yapmaya hayatlarının büyük bir kısmını ayırmaya hazır olmalıdır (Miller, 2004, s.7).

Suzuki yönteminde ailenin her derse katılması anadili yaklaşımının temelini oluşturur. Özellikle annelerin aktif olarak çocuğunun bütün derslerini izlemesi ve not alması gerekmektedir. Bunun yanı sıra çocuğun yetenek eğitimini geliştirebilmek, evde çocuğunun çalışmalarını izleyebilmek ve ona yardımcı olabilmek için annenin öğretmenlik eğitimi alması da gerekmektedir.(Kasap, 2005, s.124)

Suzuki dernekleri ve enstitüleri ailenin eğitimini ev koçluğu kursları düzenleyerek sağlamaktadır. Çocuk bir taraftan derslere devam ederken ailenin de ilk üç ay boyunca, dört, bir ve yarım saatlik ‘ev koçu’ eğitim seanslarına katılmaları beklenir. Bu seanslar boyunca aile (ev koçu), Suzuki felsefesi hakkında, çocuğun bireysel ve grup derslerinin nasıl yapılacağını ve takip edileceğini, evdeki çalışmaların nasıl eğlenceli hale getirileceğini ve çocuğun çalgısında öğreneceği ilk birkaç eseri nasıl çalacağını öğrenecektir. Programın üç aylık dönemi tamamlandığında, ev koçu, ‘kıdemli’ ev koçu devam eğitim seanslarına katılmak için davet edilir. Bu seanslar isteğe bağlı olduğu için izleme amaçlıdır devamlılık takibi gerektirmez. Seanslar yoğunluklu olarak çocuğun müzik deneyimi hakkında önemli konuları kapsar. Bu seanslarda aileler programın nasıl işlediğini ve program boyunca ne yapmaları gerektiğini çocuklarının çalışmalarını

izleyip onlara çalışmalarında nasıl yardımcı olacaklarını öğrenirler (Guitar For Kids Studio, 2012).

2.4.1.11. Öğretmen ve Eğitimi

Suzuki metodunda öğrencinin başarısına etki eden en önemli unsur sevgidir. Öğretmen öğrencilerine sevgi ile yaklaşmalıdır. Öğretmenin bu tutumu öğrencinin yaptığı işten zevk almasına ve güdülenmesine yardımcı olacaktır. Öğretmen, her öğrencinin farklı kişilikte olduğunu dikkate alarak, öğrencilerin değişik ruh halleri ve farklı tutumları karşısında nasıl davranacağını bilmelidir. Suzuki öğretmeni bu yönüyle sabırlı, kontrollü, anlayışlı ve insiyatifli olmalıdır. Öğretmenin bu davranışı öğrenciler arasında güvenin oluşturulması bakımından önemlidir.

Suzuki öğretmeni, Suzuki Metodu'nun bel kemiğidir. Suzuki öğretmenleri çok küçük yaştaki çocukları eğittikleri için, çalgının nasıl öğretileceğini bilmenin yanı sıra çocuk psikolojisini ve gelişimini de çok iyi bilmek zorundadır. Öğretmenin en önemli rolü öğrenciler için “mutlu ve doğal bir ortam” hazırlamaktır. Suzuki'nin ders planına ve öğrencinin dikkatini toplama durumuna göre, öğretmen haftada bir veya iki kez öğrenci ile çalışmalıdır. Bu ders saatleri başlangıçta yarım saat, sonraları ise bir saate kadar çıkmaktadır (Kasap, 2005, s.124).

Övgü başarının olmazsa olmazlarından, cesaretlendirmenin ve teşvik etmenin başında övgü gelir. Suzuki öğretmenleri de öğrencinin başarılarında ve hatta başarısızlıklarında bile ona övgüyle yaklaşmalıdır ancak bunu yaparken övgünün sınırlarını bilmeli ve gerçekçi olmalıdırlar.

Bunlar dışında öğretmenin programının her zaman planlı olması önemlidir. Çocukla düzenli aralıklarla ders yapmalı, fakat ders saati, çocuk küçük yaşta olduğundan onun dikkatini toplama süresi göz önünde bulundurularak düşünülmelidir. Böylelikle, hem çocuk sıkılmayacak hem de çocuğun gelişimi sürekli kontrol altında olacaktır. Tüm bunların sağlıklı bir biçimde yapılması için, Suzuki öğretmenlerinin de sürekli çalışması, kendini geliştirmesi ve çalıcılığının da hep daha iyiye doğru yol alması önemlidir (Kuran, 2007, s.15).

Suzuki okullarında eğitim vermek isteyen her öğretmenin özel bir eğitimden geçmesi ve lisanslı bir Suzuki eğitimcisi olması gerekir. Bütün öğretmenler, Suzuki profesyonel gelişim programının belli sayıda devresini tamamlamak zorundadır. Öğretmen eğitimi, öğretmenlerin her çocuğun başarmasını sağlama potansiyellerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olur ve üç ya da dört yaşındaki çocuklarla, verimli bir şekilde çalışmak için gereken altyapıyı sağlar. Okul öncesi çocuklarla çalışmak, çocuk gelişiminin iyi bir şekilde anlaşılmasını ve uygun öğrenme davranışını ortaya çıkaran etkinlikler ve güdülenmeyi sağlayan oyunlar konusunda bilgi birikimini gerektirir. Suzuki öğretmenliği eğitimi alanlar, öğretim konularını etkili bir biçimde sunmanın ve güçlendirmenin yanında, teknik, fiziksel ve müzikal problemlerin de üstesinden gelmeyi öğrenirler. Suzuki öğretmen eğitimi; Suzuki felsefesi ve yöntembilimi, pedagoji, çalma ve ezberleme, teknik ve tını üretimi, işitsel ve teorik eğitim, çocuk gelişimi ve psikoloji, eğitimin gözlemlenmesi, danışman eşliğinde staj, grup eğitimi, nota okumaya yönelik yaklaşımlar ve anne baba eğitimi gibi dersleri içermektedir (Akpınar, 2009, s.18).

Bugün Japonya dışında birçok ülkede Suzuki eğitimi verilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri (Amerika kıtasındaki bütün ülkeler için), Avrupa, Asya ve Avustralya'da kurulan Suzuki Dernekleri, Suzuki öğretmenliği eğitimi ve Suzuki öğretmen yetiştirme kursları için şartlar oluşturmuşlardır. Suzuki Yöntemi'ni öğretmek isteyen gitar öğretmenlerinin kendilerine uygun ve yakın bir Suzuki derneğinin düzenlemiş olduğu kurslara katılmaları gerekir. Suzuki derneklerinin öğretmen yetiştirme alanında kısa süreli ya da uzun süreli programları vardır. Kısa süreli programlar yaz dönemlerinde veya normal okul dönemlerinde, atölyeler (workshop) ve kurslarla olmaktadır. Uzun süreli programlar ise üniversitelerin ilgili bölümlerince yürütülmektedir. Bu uzun vadeli programların sonunda Teacher Training diploması alınmaktadır. Suzuki dernekleri ayrıca konferanslar, kongreler, festivaller ve konserler düzenleyerek Suzuki öğretmenlerinin yanı sıra öğrencilerin de sürekli olarak kendilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır (Kasap, 2005, s.12).

2.4.2. Suzuki Etkinlikleri

Suzuki yönteminin dünya çapında büyük ilgi görmesi ve yaygınlaşmasının sebeplerinden biri de ortak bir repertuar dahilinde grup çalışmalarına olanak

sağlayarak dünyadaki tüm Suzuki öğrencilerini birleştirebilmesidir. Bu birliktelik farklı şehirlerdeki ve ülkelerdeki öğrencileri bir çatı altında birleştirerek konser dinleti ve festival yapma olanağı sağlamıştır. Suzuki yönteminde öğrencinin çaldığı eserleri topluluk karşısında çalabilmesi öğrencinin özgüveni açısından önemlidir. Bu sebepten Suzuki öğretiminde konser, resital ve festivallerin önemli bir yeri vardır. Suzuki dernekleri ve derneklere bağlı alt kuruluşlarda her sene çeşitli konser, resital, festival, konferans, kongre, sempozyum atölye çalışmaları, workshoplar ve yaz kampları düzenlemektedir. Etkinliklere tüm Suzuki öğrencileri ve öğretmenleri katılabilmektedir. Konser etkinlikleri ve resitaller ve yaz kampları Suzuki Okulu kitaplarını içerir. Öğrenciler kitap seviyelerine göre bu çalışmalara katılabilirler.

Öğrenciler ayrıca klasik performanslar için standart kıyafet smokin ve tuvalet giyerler. Suzuki geleneğinde ise beyaz bir gömlek ve koyu pantolon ya da elbise giyilir (Zimmerman, 2013).

2.4.3. Suzuki Yönteminin Dünyadaki ve Türkiye'deki Uygulamaları

Suzuki yöntemi dünyanın dört bir yanında kurulmuş olan Suzuki dernekleri akademileri ve enstitülerince uygulanmaktadır. Bu dernek enstitü ve akademiler Suzuki yöntemini uygulamanın yanında öğretmen yetiştirme programları, konserler resitaller, festivaller kongreler düzenleyerek öğrenci ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlarlar. Dünya çapındaki Suzuki dernekleri şu şekildedir: Yetenek Eğitimi Araştırma Enstitüsü (Matsumoto, Japonya), Avrupa Suzuki Derneği (Avrupa, Afrika ve Orta Doğu), Asya Suzuki Derneği (Japonya dışında tüm Asya kıtası), Amerika Suzuki Derneği (Kuzey, merkezi ve Güney Amerika), Pan-Pasifik Suzuki Derneği (Avustralya, Yeni Zelanda ve Orta Pasifik adaları) (SAA, 2008). Bu Suzuki dernekleri kendilerine bağlı alt kuruluşları ile beraber faaliyet göstermektedir ayrıca derneklere bağlı Suzuki gitar enstitüleri de öğretmen ve öğrenci yetiştirme programlarını uygulamaktadır bu enstitülerden bazıları şunlardır: Alexandria Suzuki Gitar Enstitüsü, Ann Arbor Suzuki Enstitüsü, Uluslar arası Suzuki Gitar Enstitüsü, Austin Suzuki Gitar Enstitüsü, California Suzuki Gitar Enstitüsü, Virginia Suzuki Gitar Enstitüsü...(Suzuki Association of the Americas, 2010).

Suzuki yöntemi elli yılı aşkın bir süredir tüm dünyada uygulanmasına rağmen Suzuki yönteminin ülkemizdeki uygulamaları bireysel çabaların dışına çıkamamıştır. 1975 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'na daha sonra katılarak bu metodu uygulamaya başlayan Prof.Ayhan Turan; 1982'de İstanbul Teknik Üniversitesine bağlanan bu kurumda “Özel Eğitim Hızlı Keman Birimi”ni açarak bu metodu eğitime kazandırmıştır. Her ne kadar böyle bir eğitime 3-4 yaşlarında başlanması çok daha faydalı ise de İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı ilköğretim mezunu olarak gelen öğrencilerin de bu metotla çok iyi yetiştiği görülmüştür. Cihat Aşkın, Hakan Şensoy, Zeynep Yılmaz... gibi ([Beethovenlives](#), 2010).

Ülkemizde ise Suzuki derneği temellerini geçtiğimiz yıllarda atmış Suzuki Müzik Eğitim Derneği (SMED) 2009 yılında Ankara'da kurmuştur. Dernek Türkiye'de Suzuki eğitim felsefesini ve metotlarını yaymak, müzikte matematikte, dilde ve diğer eğitim kurumlarında Dr. Suzuki tarafından ortaya konulan felsefe ve metodoloji kapsamında yetişkin veya ilgili kişileri profesyonel ortamda bir araya getirmek, Dr. Suzuki tarafından yaratılan ve sürdürülen yüksek eğitim standartlarını oluşturmak ve korumak amacı ile kurulmuştur. Jülide Yalçın tarafından kurulan ve başkanlığı sürdürülen dernek halen keman eğitimi ve öğretmen yetiştirme programları ile faaliyetini sürdürmektedir.

2.5. Suzuki Gitar Okulu

Suzuki müzik öğretim yönteminin pek çok ülke ve müzik eğitimcileri tarafından kabul görmesiyle ve keman eğitiminde oldukça başarılı sonuçlar vermesi üzerine, yöntem çello, viyola, piyano, flüt, blok flüt, arp, ses eğitimi ve gitara uyarlanmıştır. Yöntem çalgı eğitiminin yanı sıra okuma, aritmetik, jimnastik, yazma sanatı ve yabancı dillerin öğretilmesinde de kullanılmıştır.

Yöntemin gitara uyarlanmasıyla dünyanın dört bir yanında bulunan Suzuki dernekleri enstitüleri ve akademilerinde gitar bölümü açılmış bu bölümlerde Suzuki gitar öğretiminin yanında Suzuki gitar öğretmeni eğitimi çalışmalarına da yer verilmiştir.

Uluslararası Suzuki Derneği, Uluslararası Suzuki Metodu Akademisi ve Avrupa, Asya, Avustralya ve A.B.D. de kurulan Suzuki Dernekleri ve bu derneklere bağlı alt kuruluşlar mevcuttur. Bu kurumlar Suzuki metodunu öğretmek, yaymak, koordine ve teşvik etmek amaçlarının yanı sıra Suzuki öğretmenliği ve Suzuki öğretmen eğitimi programları standartlarını da oluşturmuşlardır (Kasap, 2005, s.125).

Suzuki gitar dernekleri akademileri ve enstitüleri öğrenci ve öğretmen eğitimi programlarının yanında yaz kampları, konferanslar, festivaller, workshoplar ve konserler düzenleyerek öğrencilerinde kendilerini sürekli geliştirmelerine olanak sağlamıştır.

Suzuki gitar öğretimi temelde Suzuki yönteminin bir parçası olarak uygulamaya konulur. Gitar öğretimine başlarken Suzuki prensipleri vazgeçilmez bir unsurdur. Bu prensipleri öğretimde uygulamak öncelikli kuraldır.

2.5.1. Suzuki Gitar Okulu Materyalleri (Araç ve Gereçleri)

Suzuki gitar okulu materyalleri Suzuki gitar eğitiminin önemli bir parçasıdır. Suzuki gitar metotlarının dışında her metodun ses kayıtları, suzuki öğrencilerinin bir araya gelerek seslendirebilecekleri orkestra düzenlemeleri, düo, trio ve kuartetler bulunur.

Suzuki metodunun günümüze kadar 9 serisi yazılmıştır. Metotlar Warner Brothers tarafından yayınlanmaktadır. Kitapların kasetleri ve CD'leri bulunmaktadır ayrıca farklı yayın evlerince yayınlanmış edisyonları da vardır. Birinci kitabın öğretmen eşlikli bir edisyonu ve ses kaydı mevcuttur.

Suzuki gitar metotlarının başında yol gösterici prensipler başlığı altında Suzuki'nin metot hakkındaki açıklamalarına ve metodun nasıl öğretileceği konusunda önerilerine yer verilmiştir.

Suzuki, keman ve diğer çalgılar için ortak bir repertuar geliştirmiş ve eserleri kolaydan zora doğru sıralamıştır. Suzuki metotlarının geneline bakıldığında 1.kitapta bulunan eserlerin hemen hemen aynı olduğu, öğretim sırasının da çalgının yapısı, teknik ve çalış durumlarına göre kısmen değiştiği görülür.

Suzuki gitar metotlarında anonim eserlerin ve halk şarkılarının yanı sıra Bach, Vivaldi, Mozart, Paganini, Fernando Sor, Carulli, Carcassi, N.Coste, T.Damas, L.de.Narvez, F.Tarrega, Alonso de Mudarra, Isaac Albeniz gibi 18.19.ve 20. Yüzyıl bestecilerin eserlerini içine alan geniş bir repertuvar sunulmuştur. Repertuvar geneline bakıldığında Avrupalı bestecilerin çokluğu dikkat çeker. Metotlarda en çok eseri bulunan besteci başta J.S.Bach ardından Carcassi, M.Giuliani, F.Sor, Vivaldi, Paganini, Carulli, J.Kufner gibi besteciler gelir.

Suzuki gitar metodundaki eserler öğrenci ve öğretmenlerin çalmaktan zevk aldığı teknik anlamda gitarı geliştirici ve aynı zamanda gitaristlerin genelde en çok seslendirdiği eserlerden oluşur.

Suzuki gitar metotları nota eğitimi üzerinde durmaz çünkü Suzuki öğretimi çocuk müziği öğrenene ve çalgısında çalana kadar kulak eğitimi ile devam eder. Çocuk nota öğrenmeye hazır hale geldiğinde -ezbere çalma alışkanlığı ve kulağı geliştiginde- nota öğretimine geçilir. Nota öğretimi bu yüzden öğretmene bırakılmıştır. Ancak öğretmenin de Suzuki yöntemi ile paralel kullanabileceği kitaplar piyasada mevcuttur. Constance Starr'ın hazırlamış olduğu bir nota eğitimi kitabı A.B.D.'de Suzuki metodu ile beraber kullanılmaktadır(Starr, C. The Music Road-A Journey in Music Reading [Müzik Yolu-Nota Okumaya Yolculuk]. Vol 1-3) (Kasap, 2005, s.73).

Suzuki yönteminde materyallerin en önemlisi çalgıdır. Çocuğun çalgı çalma becerisini kazanması çalgısı ile bağ kurması ve sürekli iletişim içinde olmasına bağlıdır. Bunun için çocuğun dinlediği ve belleğine yerleştirdiği melodileri kolayca seslendirebileceği, vücudu ile orantılı bir çalgıya sahip olması gerekmektedir.

Suzuki gitar öğretiminde çalgı boyutları çocuğun belli dönemlerdeki fiziksel gelişimleri de dikkate alınarak yaş ile orantılandırılmıştır. Suzuki gitar öğretmenleri yaşlara göre gitar boyutlarını şu şekilde belirlemişlerdir:

Yaş	Boyut (Tel uzunluğu)
3-6	1 / 4 boyutu (Tel uzunluğu 38-48cm)
6-8	1 / 2 boyutu (Tel uzunluğu 48-55cm)
8-11	3 / 4 boyutu (Tel uzunluğu 55-58cm)
11-Yetişkin	4 / 4 boyutu (Tel uzunluğu 58-65cm)

Bazı durumlarda çocuğun yaş aralığında olan çalgı boyutu çocuğa uygun olmayabilir bu durumda; çocuğun dirseği, gövdeyle sapın birleştiği noktaya konulup, sapa paralel ve bitişik uzatıldığında ve eli bilekten büküldüğünde, bileğin kaçınıcı perdeye geldiği, çalgının çocuk için uygun olup olmadığını gösterir. Bilek en az ikinci ve üçüncü perdenin arasına denk gelmelidir; Üçüncü perde ve sonrasına denk geliyorsa bu, çalgının çocuk için büyük olduğu anlamına gelmektedir (Çorlu, 2003, s.57).

2.5.2. Suzuki Gitar Okulu Kitap 1

Suzuki yönteminde, tüm enstrümanların başlangıç repertuvarları yani birinci kitapları çoğunlukla ortak eserlerin yer aldığı çekirdek bir literatür içerir. İkinci kitaptan itibaren repertuar, çalgıların özellikleri ve teknik yapıları doğrultusunda değişmeye başlar. Suzuki yöntemi gücünü ve başarısını bünyesinde barındırdığı ilkelerden alır. İlkelerin iyi bir şekilde işlenmesi geliştirilen çekirdek repertuarın iyi oluşturulmasına bağlıdır. Yöntemin başarısı ve dünya üzerindeki uygulama alanlarının çokluğu bunu başardığının bir kanıtıdır. Suzuki'nin çekirdek repertuarının tüm çalgılara uyarlanabilmesi, gerektiğinde ortak dinleti ve konserlere olanak sağlaması, suzuki ilkelerin uygulama alanı olması gibi sebeplerden dolayı kitap serisinin birincisi incelenmiş ve bu ilk seri araştırmanın temeli olan örnek repertuarın oluşturulmasında yol gösterici olmuştur.

Kitap Suzuki'nin metot hakkındaki açıklamalarına ve metodun nasıl uygulanacağı konusunda önerileri ile başlamış ardından gitar ile ilgili temel tekniklere geçilmiştir.

Temel tekniklerde oturuş duruş ve tutuş konusu öncelikli ele alınmış, gitarda genel kabul görmüş klasik gitar tutuşu ve oturuşu resimlerle örneklendirilmiştir. Dik bir oturuş, sol ayak altına ayaklık konularak gitar sol diz üzerinde yaklaşık kırk beş derece açı ile konumlandırılmış, sağ kol ve bileğin konumu ve vücudun gitara temas noktaları, sağ el parmaklarının ve avuç içinin durumu, sağ elin teller üzerindeki konumu resimlerle gösterilmiştir. Sağ el konumlandırılırken “i” parmağının “sol” teline geleceği özellikle belirtilmiştir.

Temel oturuş ve duruş teknikleri ardından gitarın “sol”, “si” ve “mi” tellerinde sağ elde “i” ve “m” parmaklarını içeren ritmik çalışmalara yer verilmiştir. Bu çalışmada sol

el işlevsel değildir çalışma boş tellerde yapılacaktır. Sağ elde “i-m” koordinasyonu sağlandıktan sonra sol ele geçilmiş sol elin parmakları “si” telinde konumlandırılarak elin ve parmakların sap üzerindeki duruşu resimlerle gösterilmiştir. Bu teknik çalışmaların ardından “ Twinkle, TwinkleLittle Star” varyasyonlarına geçilmiştir. Bu varyasyonlarda öğrenci “ Twinkle, Twinkle Little Star” parçasını değişik ritmik kalıplar içinde çalar. Bu eserin ardından kitaptaki diğer eserler sırasıyla şöyledir: “LightlyRow” (halk şarkısı), “ GoTellAuntRhody” (halk şarkısı), “ Song of theWind” (halk şarkısı), “ May Song” (halk şarkısı), “Allegretto” (M. Giuliani), “Perpetual Motion” (Shinichi Suzuki), “Rigadoon” (H. Purcell), “AreYouSleeping, Brother John?” (halk şarkısı), “French Folk Song” (halk şarkısı), “Tanz” (J. Fnhrman), “Tanz” (J.C. Bach), “WithSteady Hands” (F. Longay), “MeadowMinuet” (F. Longay).

Kitaptaki eserler zorluk derecelerine ve kazandıracığı teknik ve müzikal özelliklere göre sıralanmıştır. Kitapta eserleri güzel bir ton ile çalabilmek için tonalizasyon çalışmalarına da yer verilmiştir.

Kitaptaki eserlerin tempolarına bakıldığında “Twinkle, TwinkleLittle Star” varyasyonlarında tempo belirtilmemiş, sırasıyla diğer üç eser moderato ardından allegro moderato, allegretto ve allegro, sonrasında gelen 6 eserde tempo belirtilmemiştir. Son eser olan “Meadow Minuet” moderato temposundadır. Dolayısıyla tempo moderato – allegro arası kademeli bir artış göstermiş diğer eserlerdeki tempolar ses kayıtlarından dinleneceği şekliyle öğrenciye bırakılmıştır.

Kitapta ilk 8 eser Sol Majör tonunda, ardından 4 eser Re Majör ve son iki eser ise La Majör tonunda yazılmıştır. Her yeni tona geçişin öncesinde o ton ile ilgili tonalizasyon çalışmasına yer verilmiştir. Birinci kitapta son eser hariç çok seslilik çalışmalarına değinilmemiştir. Başlangıçta öğrenciye eşlik yapılarak öğrencinin çok sesliliği özümsemesi amaçlanmıştır. İlk kitabın genelde tek sesli halk şarkılarından oluşması bu şarkılar aracılığı ile temel teknikleri öğretmesi, tonalizasyon çalışmaları ile tonun önemini kavratması eserleri teknik zorluklarına göre sıralaması kitabın aşamalı bir öğretim stratejisini benimsediğini göstermesi bakımından önemlidir.

Suzuki gitar okulu serisinin diğer kitapları klasik gitar repertuarından zorluk derecelerine, teknik kapasitelerine, melodik ve ritmik özelliklerine göre seçilmiş etüt ve

eserlerden meydana gelir 9 kitap serisinde bulunan etütlerin sayısı oldukça azdır. Suzuki yönteminde kazandırılması istenen her türlü teknik davranış ve becerinin, tekniği veya davranışı içeren eser çalınarak öğretilmesi hedeflenmiştir. Bunun için tüm kitap serilerinde yeni bir tekniğe geçişten önce eserin tekniği içeren bazı ölçüleri, eserden önce, etüt niteliğinde çalışılması istenmiştir.

2.6. Türkiye’de Klasik Gitar

Gitarın ülkemize girişinin çok eskilere dayanmadığı bilinmektedir. Konser vermek için gelen gitaristler, radyo yayınları, çeşitli notaların ve plakların gelmesi gitarın ülkemizde yaygınlaşmasına vesile olmuştur. İlk olarak 1930’lu yıllarda ciddi olarak gitar çalan ve eğitimini veren isimlere rastlanmaktadır. Bunlar arasında Dr. Fazıl Abrak, İlya Ksantapulos, Mario Parodi, Andrea Paleologo, Ertuğrul Şatıroğlu, Can Aybars ve Rıfat Esenbel gibi isimler bulunmaktadır (Yalçın, 2004, s.10).

Ülkemizde klasik gitar ile ilgili, bilinen en eski gitar öğretmeni, aynı zamanda çok iyi bir gitarist olan Andrea Paleologos (1911-1997) ‘dur. Andrea Paleologos, müzisyen anne-babanın çocuklarından müziği meslek olarak seçen tek çocuğudur. 1918-1920 yıllarında, İstanbul’da babasının yönettiği 65-70 kişilik orkestraya katılmış ve solo mandolinci olarak birçok konserde yer almıştır. Mandolin ve keman çalmada gösterdiği üstün yeteneğe rağmen, müzik hayatını klasik gitarla sürdürmeye karar vermiştir. O günlerdeki gitar çalma stilinden tatmin olmayan Paleologos, yeni bir teknik olan destekli vuruş sistemini benimsemiş olan “Tarrega Yöntemi”ni kabullenir. Daha sonra özellikle İstanbul’da yoğunlaşan konserler verir (1931-1942). 1934 yılında Atina’da verdiği bir konserden sonra gelen konser turu yapma teklifini, usta gitarist yaşamını gezgin bir gitarist olarak sürdürmek istemediğinden kabul etmemiştir. Paleologos 1964 yılında Yunanistan’a göç etmiştir. Yapılan her türlü davete, Türkiye’ye büyük sevgi duymasına rağmen “*Benim kalbim o heyecana dayanamaz, ölürüm*” diyerek yanıt vermiş ve ölümüne kadar da bir daha Türkiye’ye gelmemiştir (Kanneci, 2001, s.18).

Andrea Paleologos bir çok öğrenci yetiştirmiştir. Öğrencileri arasında İtalya doğumlu olup, İstanbul’da yaşayıp daha sonra Arjantin’e göçüp, orada ölen ve yaşamı boyunca gitar repertuarına çok değerli beste ve düzenlemeler kazandırmış olan Mario Parodi; gitarı Ankara’ya götürenlerden Can Aybars; ilk Türkçe gitar metodunu yazan

Ziya Aydınan; o dönemin ülkemizde en güzel gitar çalanlardan biri olan Sava Palasis; daha sonra Türkiye gitar hayatına çok değerli gitaristler kazandıran Savaş Çekirge; halen İstanbul'da dersler veren ve gitar için modern eserler besteleyen Misak Toros gibi ülkemiz gitar yaşamının gelişiminde çok önemli görevler almış gitaristler vardır (Kanneci, 2001, s.19).

Andrea Paleologo'nun öğrencilerinden olan Ziya Aydınan (1904-1980) Ankara'da kurduğu "Gitar Sevenler Derneği" ile ülkemizde gitarın gelişimi adına önemli çalışmalar yapmıştır (Elmas, 2003). Ziya Aydınan aynı zamanda gitar için yazdığı "Başlangıç Metotları I ve II", "Konser Albümü", "Klasik Gitar Albümü", "Klasik Armoni (Gitar uygulamalı)" "Okul Şarkıları (çok kolay eşlikli)" gibi çalışmalarını yayınlamıştır (Yalçın, 2004, s.10). Ziya Aydınan aynı zamanda gitar öğretiminin Türkiye'de yayılması içinde çok sayıda öğrenciye ders vermiştir. Yüksek öğretim kurumlarında ise gitarla ilk uğraşlar Ahmet Kanneci'nin çabaları ile olmuştur. O.D.T.Ü.'de müzik kulübü bünyesinde düzenlediği gitar kurslarına üniversite öğrencilerinin katılımı üniversitede bu işin ilk adımlarını oluşturmuştur (Yöndem, 1998, s.4).

1974 yılında Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü'nde "Okul Çalgıları" bölümüne, eğitimde kullanılmak üzere gitar dersi konulmuştur. İspanya'ya viyolonsel eğitimi için gittiği yıllarda gitar da öğrenen Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası viyolonsel sanatçısı Erol Küyel de gitar öğretmeni olarak tayin edilmiştir. 1976 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğrenciler tarafından Klasik Gitar Topluluğu kurulmuştur. Bu topluluk sayıları 350'yi geçen üyesiyle belki de bir ilki gerçekleştirmiştir. Sürekli derslerin verildiği, konserlerin düzenlendiği topluluk etkinlikleri kısa sürede sonuç vermiş ve daha sonra ülke gitar yaşamında adı çokça geçecek genç gitaristler buradan çıkmıştır. Aralarında ülkemizdeki ilk gitar yarışmasının birincisi Cem Duruöz, ikincisi Zafer Özgen, beşincisi Fatih Yazıcı; daha sonra ki yarışmada birinci olan Orhan Anafarta; Fransa'da uluslararası yarışmada ayrı yıllarda birincilik ödülleri alan Suat İdil ve Emre Sabuncuoğlu; yine 1996 yılındaki ulusal yarışmada birinci olan Emre Sabuncuoğlu; 1998 yılındaki ulusal yarışmada üçüncü olan Gutay Yıldırım gibi gitaristler hep bu topluluk üyeleri arasından çıkmıştır.

1977 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda, gitar sanat dalı açılmıştır. Profesyonel gitarist yetiştirmek amacıyla Türkiye gitar tarihinde bir konservatuarda ilk kez bir gitar sanat dalı açılmıştır. Burada gitar dersleri vermek üzere, İtalyan gitarist Carlo Domeniconi tayin edilmiştir. Carlo Domeniconi iki yıl ders verdikten sonra tekrar yurt dışına dönmüş ve yerine günümüzde halen bu kurumda ders vermeye devam eden Ertan Birol atanmıştır. Mimar Sinan üniversitesi Devlet Konservatuarı ilk mezununu 1984 yılında vermiştir. İlk mezun olan gitarist-besteci Erdem Sökmen, mezuniyetini takip eden yıl, 1985 yılında, ilk kez İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda Gitar Sanat Dalı'nı açmıştır. Böylelikle halen bu konservatuardaki görevini sürdüren sanatçı, ülkemizde gitar eğitimi görüp profesyonel olan yetişen ilk gitaristtir.

Araştırmacı, ön ayak olduğu ODTÜ Klasik Gitar Topluluğu'ndan başka; 1984 yılında ODTÜ'de sonradan adı "*Müzik Ve Güzel Sanatlar Bölümü*" olan gitar çalışmalarını; 1985 yılında Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Gitar Sanat Dalı; 1986 yılında Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Gitar Sanat Dalı; 1990 yılında Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı Gitar Sanat Dalı'nın kurulmasını gerçekleştirmiş ve adı geçen kurumların gitar sanat dalında öğretmenlik görevi yapan ilk gitar öğretmeni olmuştur. Bu kurumlar halen eğitime devam etmektedir. Alirio Diaz, JoseTomas, Julian Byzantine'den dersler almış olan araştırmacı üç kıtada, 20'yi aşkın ülkede, yüzlerce konser vermiş; İspanya, Fransa, A.B.D., Meksika, Arjantin'de master sınıflarında ders vermiştir. Araştırmacı, genç kuşak bestecilerimiz ile ilişki kurup, Turgay Erdener, İstemihan Taviloğlu, Ertuğrul Bayraktar, Ertuğ Korkmaz, Fazıl Say gibi ülkemizin önemli bestecilerinin klasik gitar için beste yapmalarını sağlamıştır (Kanneci, 2001, s.23-25).

Günümüzde tüm bu çalışmaların da bir sonucu olarak klasik gitar hemen hemen tüm üniversitelerin müzik bölümlerinde, konservatuarlarda, güzel sanatlar liselerinde ana dal, ana sanat dalı olarak benimsenmiş, mesleki ve özengen müzik eğitiminde yerini almış ve gelişimini sürdürmektedir.

2.7. Türk Halk Ezgilerinin Müzik Eğitimindeki Yeri

Çocuğun içine doğup büyüdüğü, kültürün izlerini taşıyan müziklerle yetişmesi, onun müziği daha çabuk ve daha fazla tanınmasına, sevmesine, kendini, duygu ve düşüncelerini daha açık biçimde ifade edebilmesine, özgüveninin artmasına, daha çabuk sosyalleşmesine, zihinsel, bedensel ruhsal ve sosyal olarak sağlıklı bir gelişim göstermesine de imkân sağlayacaktır (Güler, 2009, s.9).

Müzikte evrenselliğe ulaşmada ilk adımlar eğitim müzikleriyle atılır. Eğitim müziklerinde ulusal malzemelerden yararlanmak, evrensel müzikteki yeri alabilmede önemli etkindir. Örneğin İngiliz okul kitaplarında “folk song, song of the British Island, song of Britain, National songs, Folk andnational songs...” Fransız kitaplarında “Chansonpopulaire, melodie populaire, air populaire, rondo populaire, vielle chanson, air the vihelle chanson, airancien, vielle melodie, vielle chanson Francaise...” gibi, hep halk ezgisi, geleneksel ezgi anlamlarına gelen terimlere rastlanır (Yalçın, 2004, s.14).

Görülüyor ki evrensel müziğe ulaşmak için temelin ve malzemenin yerel ya da ulusal kaynaklar olduğu evrensel müziğin ulaştığı süreçte gözlenen gerçektir. Bunu yaparken doğru tespitler yapmak ve tarihsel süreçleri incelemek gerekir. Geleneğin çağdaş anlamda değerlendirilmesi ise; geçmişe geleneğe ve kültür mirasına sahip çıkarak özümlemek, bilim ışığında sürekli geleceğe açılarak, günümüz gerçeklerine uygun yeni sentezler yapıp topluma sunmakla olur (Bayraktar, 1988).

Türküler, folklorumuzun en önemli ürünleridir ve sözleri, dil-deyiş özellikleri, ezgisel yapılarıyla tamamen Türk halk kültürünü yansıtır. Türkülerimiz yüzlerce yıllık geçmişleriyle Türk kültürünün günümüze kadar ulaşmasını sağlayan yapı taşlarındandır. Türküler yanlış bir müzik eğitimi anlayışının sonucu olarak uzun süre müzik eğitiminden uzak tutulmuşlardır. Sonraları, bilinçli müzik eğitimcilerinin katkılarıyla müzik dersi müfredatı içinde yer verilen türküler, geç de olsa olması gereken konuma getirilmiştir. Türküler 1969 yılından itibaren müzik dersi müfredatında yer almıştır ve günümüzde de sıklıkla kullanılmaktadır (Kalaycıoğlu, 2009, s.15).

Kalaycıoğlu (2009), Türkiye’deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi

başlıklı araştırmasında 1-8. Sınıflarda 189 okul şarkısını incelemiş, öykünme ve anonim şarkıların 47'ser örnek ile %24, 87'lik paya sahip olduğunu belirtmiştir.

Güler (2009), İlköğretim 2. Kademe (6.7.ve 8.sınıflar) Müzik Dersi Kitaplarında Türk Müziği Okul Şarkılarına Ayrılan Yer başlıklı araştırmasında şu sonuçlara ulaşıyor;

İlköğretim okullarında görev yapan Müzik öğretmenleri ile 6. 7. ve 8. Sınıflarda okuyan öğrenciler üzerinde uygulanan iki farklı anket çalışmasında verilen cevaplardan, öğretmenlerin müzik derslerinde okul şarkılarına yer verdikleri öğrencilerinde derslerde şarkı söylemekten hoşlandıkları anlaşılmaktadır. Müzik öğretmenlerinin ders kitaplarında yer verilmiş olan batı kaynaklı okul müziklerini öğrencilerine öğretmede zorlandıkları bu şarkıları çocuklara beğendirmekte güçlük yaşadıkları öğrencilerin bu şarkılar ile müzik dersini yeterince sevedikleri ve giderek derse olan ilgilerinin azaldığı sonucu çıkmaktadır. Öğretmenler için hazırlanmış olan anket çalışmasına verilen cevaplardan Milli Eğitim 6. 7. ve 8. sınıflar Müzik Dersi ders kitaplarında yer verilen okul müziklerinin, çocuğu henüz kendi müzik kültürünü melodik-ritmik yapısını, söz yapısını tanımasına fırsat vermeden batı müziğine yönlendirdiği sonucu çıkmaktadır. Öğrencilerin bu şarkıları söylerken içinde büyüdükleri kültürden izler bulamadıkları bu yüzden bu şarkıları yeterince benimseyemedikleri söylenebilir.

Milli Eğitim Temel Kanunu ve bu kanuna bağlı olarak oluşturulmuş müzik dersi müfredatınca, ilköğretim okullarında okutulan müzik dersi kitapları ele alınmış ve bu kitaplarda yer verilen okul müziklerinin çoğunlukla kendi kültürümüzden izler taşımadığına dikkat çekilmiştir.

Sun (1997), 100 türküden oluşan “Kır Çiçekleri” adlı çalışmasında halk türkülerinin eğitimde kullanılmasına yönelik görüşlerini ortaya koymuş ve halk türkülerinin müzik eğitimindeki önemini belirtmiştir;

“Çocuklar şarkı söyler; Amerika’da, Rusya’da, Almanya’da, Çin’de kendi şarkılarını. Biz söyletmemişiz kendi türkülerimizi. “Müzik dersi” koymuşuz, sokmamışız okullara halk türkülerimizi; “müzik”ten saymamışız. Yedi milyon çocuk var, genç var okullarda; ne söyler bunlar ne dinler? Aktarma, öykünme, yoz müziklerden başka?”. “Eğitsel müzik öğretiminin temeline hangi tür müzikler konulsun?

Yabancı kaynaklı, Türkçe sözlü “aktarma” şarkılar mı? “öykünme şarkılar mı? Türk bağdarların yaptıkları, başka toplumların müziklerine benzeyen “öykünme şarkılar mı? Yoksa piyasanın “yoz” müziklerini mi? Elbette bunların hiç biri eğitsel müzik öğretimine temel yapılamaz, yapılırsa da “doğru” denilemez. Yanlış olan aktarmacılık - öykünmecilik değil, bunların temel yöntem olarak benimsenmesi, aktarma- öykünme şarkıların eğitime temel alınmasıdır; yaratıcılığın temel yöntem alınmaması, kendi değerlerimizin eğitimin dışında tutulmasıdır. Hangi toplum, kendi müziklerini bir kenara iterek başka toplumların müziklerini eğitime temel yapmakta”. “Bağdarlar, öykünme ürünler yerine halk havalarından daha çok kaynaklanan, daha sağlıklı ürünler verebilir; Alman okul müziği, Japon okul müziği gibi, kendinceliği olan özgün bir TÜRK OKUL MÜZİĞİ yaratılması daha da çabuklaştırılabilir ve eğitsel müzik öğretiminin halk müziği temeline dayanması, öteki müzik türlerini de olumlu yönde etkiler” (Sun, 1997, s.9-10).

Halk ezgilerimizin, müzik eğitimindeki yerini ilk almaya başladığı tarihten itibaren, müzik öğretim programlarında halk ezgilerine ne kadar yer ayrılması gerektiği yahut mevcut programın yeterli olup olmadığı hep tartışma konusu olmuştur. Geçmişte ve günümüzde yapılan çalışmalara bakıldığında müzik öğretim programlarında halk ezgileri kaynaklı eğitim müziklerine yeteri derecede yer ayrılmadığı açıkça görülmektedir.

2.8. Türk Halk Ezgilerinin Gitar Eğitimindeki Yeri

Gitarın eğitim müziğinde etkin olarak kullanılabildiği gerçeğinden yola çıkarsak, karşımıza eğitim müziği alanında gitar için oluşturulmuş genişçe bir dağarcığa gereksinim olduğu ortaya çıkmaktadır. Tonal ezgilerin gitar uygulamaları ve eşlik düzenlemelerinde dağarcığın niceliği açısından bir sorun bulunmamaktadır. Tonal ezgilere armoninin fonksiyon sesleri kullanılarak pratik eşlikler yapılabilen ya da piyano eşliklerinden yararlanılarak gitara uyarlanabilmektedir. Fakat Türkü kaynaklı eğitim müziklerinin gitara düzenleme ve eşlik şeklinde uyarlanması zorunluluğu doğmaktadır. Bu alanda son yıllarda bazı gelişmeler olmuştur. Bazı Türk ve yabancı besteciler tarafından nicelik olarak az da olsa birçok çalışmalar yapılmıştır (Yöndem, 1998, s.17). Bu çalışmalardan bazılarını sayacak olursak; Carlo Domeniconi'nin 20 Türkische Volkslieder, Gitarren-Studio-Müsikverlag, Ricardo Moyano'nun Kara

Toprak-Aşık Veysel, Yemen Türküsü-Anonim, Kemal Belevi'nin Five Turkish Pieces I-II for Guitar, Edition, Yakup Kıvrak'ın Piyanodan Gitara, Bekir Küçükay'ın Amman Avcı-Anonim, Yemen Türküsü-Anonim, Gökhan Yalçın'ın Halk Müziğinden Gitara (Daşer, 2007, s.23).

Günümüzde, yerli gitar eserlerinin gitar eğitimi programlarında kullanılması ile ilgili en kapsamlı çalışmayı orta öğretim düzeyinde de olsa Milli Eğitim bakanlığı yapmaktadır. Geçtiğimiz üç yıl boyunca bakanlıkça yapılan çalışmalarda Anadolu Güzel Sanatlar Liselerince uygulanacak olan yeni eğitim programlarında tamamen hareket noktası olarak yerli gitar müziği repertuarı benimsenmiştir. Bütünüyle gitar literatüründen kopmak anlamına gelmeyen bu yaklaşım sonucunda öğrencilerin, yerli müzik kültürümüzden hareketle uluslararası gitar müziği kültürüne daha rahat adapte olabileceği düşünülmektedir. Henüz bu çalışmalar tamamlanmamış olup, program geliştirme aşaması tam anlamı ile sona erdiğinde de, bu programların okullarda uygulanması için oluşturulacak yeni ders kitaplarının yazımı konusunda, özellikle ülkemizde gitar eğitimine emeği geçmiş gitarist ve bestecilere çok iş düşecektir (Yeprem, 2007, s.9).

Yeprem'in araştırmasında belirttiği Güzel Sanatlar Liselerince uygulanacak olan yeni eğitim programı tamamlanmış olup, bu programlardan-2009 yılında yayınlanan-Güzel Sanatlar ve Spor lisesi Türk ve Batı Müziği Çalgıları Dersi Gitar Öğretim Programı incelendiğinde, batı müziği ve Türk müziği konularının eşit şekilde dağıtılmaya çalışıldığı; Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 28.05.2010 tarihinde yayınlanan 9. sınıf, 08.12.2011 tarihinde yayınlanan 10. sınıf, 19.04.2012 tarihinde yayınlanan 11. Sınıf gitar ders kitapları halen geçerli olan öğretim programı dahilinde incelendiğinde (12.sınıf ders kitabı henüz basılmamıştır) kitaplarda; batı müziği ton ve tonaliteleri ile ilgili etüt ve eserlerin gitar için yazılmış, çok sesli kolaydan zora doğru giden aşamalı bir yol izlediği görülürken, Türk müziği makamlarında yazılmış olan ezgiler ve dizilerde değiştirici işaretlerde dikkate alınarak makamsal bir sıra izlendiği fakat bu ezgilerin tamamının gitara transpoze edilmiş, gitar için yazılmamış tek sesli ezgilerden oluştuğunu ve eserlerde parmak numaralarının belirtilmemiş olduğunu görüyoruz.

Günümüzde Türk halk ezgilerini ve makamlarını içeren çalışmaların hasbelkader yapılmasına karşın bu çalışmaların müzik ve çalgı eğitiminin mesleki anlamda yapıldığı güzel sanatlar liselerinde gerekli nicelik ve niteliklerde yer almadığı görülmektedir.

Sefa Yeprem'in 2007'de yaptığı ve 2008'de güncellediği Türkiye'de Gitar Müziği Çalışmaları adlı araştırmasında araştırmacı şu sonuçlara ulaşmıştır;

2008 yılının Mayıs ayı itibariyle, "*Türkiye'deki Gitar Müziği Çalışmaları*"nı genel hatları ile özetleyecek olursak; 16 adet konçerto ve gitarın solist olduğu orkestralı eser, 379 adet solo gitar bestesi, en az 6 adet solo gitar için muhtelif bestecilerden düzenlenen eser, 114 adet solo gitar için Türk Müziği düzenlemesi, 4 adet piyano yazısından yapılan uyarılama, 55 adet çift gitar eseri, 23 adet üç gitar eseri, 10 adet dört gitar eseri, 27 adet içinde gitarın da bulunduğu oda müziği eseri, 7 adet gitar - keman eseri, 8 adet gitar – flüt eseri, 8 adet gitar-piyano eseri, 2 adet Viyolonsel – gitar eseri, 1 adet viyola-keman-gitar eseri, 38 adet albüm, 15 adet metod ve 36 adet gitarla ilgili nota yayını ve diğer formattaki yayınlardan ve genel anlamda 17 ayrı kategoride toplam 749 çalışmadan bahsetmek mümkündür.

Araştırma doğrultusunda günümüz besteci ve besteci gitaristlerin geçmişe oranla gitarla ilgili daha çok yapıt verdikleri yayınlar çıkardıkları, halk müziği düzenlemeleri yaptıkları söylenebilir.

Çevreden evrene ilkesi doğrultusunda halk ezgilerimizi kültürel mirasın bir parçası olarak, evrensel boyutlara taşıyarak tanıtmak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacı ile yapılan bu çalışmaların gitar eğitiminde yer alması, gitar eğitiminde kullanılacak sistemli ve aşamalı olarak yazılmış, düzenlenmiş, metodik çalışmaların da yapılması ve bu çalışmaların gitar eğitimcilerine ve yorumcularına ulaştırılması gerekmektedir.

2.9. İlgili Araştırmalar ve Yayınlar

Araştırmanın bu bölümünde suzuki yöntemi, halk ezgileri ve gitar ilişkisini ele alan çalışmalardan örnekler sunulmuştur. Araştırmanın temel dayanakları içeriği ve amaçları doğrultusunda ilgili araştırmalar kapsamlı bir şekilde ele alınmış ve araştırmalardan yararlanılmıştır.

Akpınar(2009), “Suzuki Piano School Volume I” Okul Öncesi Dönem Piyano Eğitimine Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Açısından İncelenmesi başlıklı araştırmasında Suzuki Piano School Volume I’in bilişsel ve devinişsel hedef ve hedef davranışlarını, Prof. Dr. Ali Uçan’ın geliştirmiş olduğu “çalğı metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümlene yöntemiyle inceleme” yaklaşımını kullanarak belirlemiş, hedef ve hedef davranışları Veysel Sönmez sınıflandırmasına göre sınıflandırmıştır. Araştırmacı her etüt için ayrı bir tablo oluşturarak etüdün kazandırmayı amaçladığı hedef ve hedef davranışları bilişsel ve devinişsel boyutta bu tabloda göstermiştir. Araştırma sonucunda belirlenen hedeflerin bilişsel alanın bilgi basamağında, devinişsel alanın ise uyarılma, kılavuz denetiminde yapma ve beceri haline getirme basamaklarında olduğu görülmektedir. Araştırma doğrultusunda araştırmacının sunduğu öneriler şunlardır:

- Bu çalışmada “Suzuki Piano School” metodunun sadece ilk cildindeki etütler incelenmiştir. Diğer ciltler de bu çalışmadaki gibi “çalğı metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümlene yöntemiyle inceleme” yöntemiyle veya başka yöntemlerle incelenmelidir.
- Suzuki yöntemi çerçevesinde başka çalgılar için de yazılan birçok metot bulunmaktadır. Bu metotlar da “çalğı metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümlene yöntemiyle inceleme” yöntemiyle veya başka yöntemlerle incelenmelidir.
- “Suzuki Piano School” metodundaki etütler çocuk veya halk şarkılarından yola çıkılarak hazırlanmıştır, fakat bu şarkılar bizim kültürümüze yabancıdır. Suzuki’nin yöntemine sadık kalarak, Türk müziğinden örnekler içeren bir metot hazırlanması düşünülmelidir.
- Dünya çapında tanınan ve müzik eğitiminde etkili bir biçimde kullanılmakta olan Suzuki yöntemi Türkiye’de tanıtılmalı, mümkünse müzik öğretmenlerimiz yurtdışında Suzuki öğretmenliği için eğitim alarak Türkiye’de de bir Suzuki öğretim kurumu açılmasına öncülük etmelidir.

Özçelik (2001), Suzuki Yönteminin Başlangıç Piyano Eğitimine Uyarlanması adlı yüksek lisans tezinde Suzuki yöntemini ve ilkelerini derinlemesine inceleyerek Suzuki yöntemin başlangıç piyano eğitimine nasıl uyarlandığını araştırmıştır. Araştırmasında Haruko Kataoka'nın Suzuki yöntemini başlangıç piyano eğitimine uyarladığı “Yeni Başlayan Kimselere Öğretme Teknikleri” adlı iki kitaptan da yararlanarak başlangıç dersinden önce anne babalara verilmesi gereken bilgiler, selamlama, oturma yeri hazırlığı, parmak düzeni, twinkle çeşitlemeleri, sağ ve sol el birlikteliği, I. kitaptaki zor noktalar, I. kitabı icra düzeyine getirme, dinleme ve II. kitabın öğretimi konusunda bilgilere yer vermiş ve yöntemin nasıl uygulanması gerektiğini ayrıntıları ile anlatmıştır. Araştırmacı kaynak tarama niteliğinde olan araştırmasında özetle şu sonuçlara ulaşmıştır;

- Suzuki, insanların an dillerini öğrenmeleri ile müziği öğrenmeleri arasında fark olmadığını ileri sürmüştür. Yapılan çalışmalarda onun bu görüşünü büyük ölçüde doğrulamıştır.

- Her insan doğuştan bir potansiyele sahiptir bu potansiyel eğitimle ortaya çıkarılabilir. Her insan müzisyen olmayabilir ama bir çalgı çalabilme olanağına sahiptir. Suzuki yönteminde müziğe başlama yaşı iki yaşa kadar inmiştir. Çocuğun motivasyonu Suzuki'nin geliştirdiği repertuar ve oyunlar ile canlı tutulmuştur. Grup eğitiminin önemi ve kazanımları, grup içinde öğrenme ilkesi bilim adamları tarafından doğrulanmaktadır.

Yöndem (1998), “Türkiye’deki Mesleki Müzik Yüksek Öğretim Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Eğitim Müziklerinin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adlı doktora çalışmasında 36 gitar öğrencisine performans testi, 20 gitar eğitimcisine anket uygulamış ve 91 adet klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin müziksel analizini yapmıştır. Araştırmacı öğrencilerin düzeylerine uygun parçalarda gitar çalabilmeye ilişkin hedeflere ulaşabilme düzeylerini belirlemek için bir gözlem formu oluşturmuş, gitar eğitimcilerinin klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretim ve seslendirilmesi sırasında karşılaşılan sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacı ile gitar eğitimcilerine araştırmacı tarafından geliştirilen

bir anket uygulanmıştır. Anket gözlem ve görüşme tekniklerinin bir arada kullanıldığı çalışmada araştırmacı sonuçlar ve öneriler kısmında özetle şunlara değinmiştir;

- Klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerine gitar öğretiminde daha çok “yapıt” olarak yer verilmiştir. Bu durum etkili öğrenmenin koşullarından olan “alıştırma ve etüt” çalışmalarının eksikliğini yansıtmaktadır.

- Klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerine gitar öğretimine gerekli görülen derste, konuda, günlük çalışmada yer verilmektedir. Öğretimde çevreden evrene ilkesi doğrultusunda bu çalışmalara gerekli görüldüğü zaman değil, öğretimin belli bir oranının ayrılması zorunluluğu doğmaktadır.

- Klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müzikleri nicelik olarak yeterli değildir. Gerçekte daha fazla çalışma olmasına rağmen, yapılmış düzenlemeler bu alanda çalışanların özel arşivlerinde kalmakta ve nota basım işinin zorluğu nedeniyle ilgililerin eline ulaşmamaktadır.

- Klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin niteliği gitar eğitimcileri tarafından yetersiz bulunmaktadır. Bunun sebebi ise bestecilerin bu alanda üretim yapmamaları, çalışmaların yalnızca gitar çalanlar tarafından yapılması ve bu çalışmaların sanatsal nitelik kazanabilecek kurallara göre yapılmaması olduğu söylenebilir.

- Gitar eğitimcilerinin, klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretiminde kullanılan özel yöntem ve tekniklerin geliştirilip geliştirilmediği konusunda bilgileri olmadığı belirlenmiştir.

- Gitar eğitimcileri, klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretiminde bilinen yöntemler ve parçaların özelliğine uygun yöntemlerin birlikte kullanılması gerektiği görüşünde oldukları belirlenmiştir.

- Gitar eğitimcileri, klasik gitara uyarlanmış kaynağını Türk halk müziğinin ezgisel ve ritmik yapısından alan eğitim müziklerine konser etkinliklerinde çok az yer verildiği görüşündedirler.

- Gitar eğitimcilerinin, klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin seslendirilmesinde pozisyon ve parçaklama açısından zorlandıklarını belirtmişler ve parçalara hazırlık amaçlı ön alıştırmaya yapılması gerektiği fikrinde birleşmişlerdir.

- Gitar eğitimcilerinin % 65'inin klasik gitara uyarlanmış kaynağını Türk halk müziğinin ezgisel ve ritmik yapısından alan eğitim müziklerinin öncelik sırasına göre hüseyini, kürdi ve kerem makamlarına dayanması gerektiği görüşünde olduklarını, diğerlerinin makamlar konusunda bilgilerinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

- Gitar eğitimcilerinin, klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin armonik yapısı konusunda % 70'i "kesinleşmiş bir yapı yoktur", % 20'si "makamsal ve tonal armoni karışık bulunmaktadır", % 10'u ise "makamsal armoni" kullanılmaktadır şeklinde görüş bildirmişlerdir.

- Gitar eğitimcilerinin büyük çoğunluğunun klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin amaç olarak; "çevreden evrene" öğretim ilkesine öncelik sağladığı görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Araştırmacı öneriler bölümünde ise özetle; klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin niceliğinin ve niteliğinin artması için bestecilerin bu alanda yapıtlar vermesi, düzenleme ve seslendirme yarışmalarının yapılması, alıştırmaya ve etüt çalışmalarının sayılarının artırılması, yeni öğretim yöntemleri ve kaynakların (metot, kitap, vb.) geliştirilmesi gerektiğini belirtmiş, gitar öğretim programlarında eğitimin "çevreden evrene" ilkesi doğrultusunda belli bir oranda yer verilmesi gerektiğini ifade ederek klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin ritim, ezgi, armoni ve teknik analizlerinin yapılarak zor pasajların seslendirme sorunlarının çözme amacı ile etüt ve düzenlemelerin yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca araştırmacı ezgilerin makamına göre uygun akort seçiminin yapılması, değişik akort ve duateler ile ezgiyi seslendirmede kolay yolun ve makama uygun rengin araştırılması gerektiğini belirtmiştir.

Kaptan (2001), “Klasik Gitarın Türk Halk Müziği Kaynaklı Okul Şarkılarında Kullanımı” adlı çalışmasında, Saip Egüz’ün “Piyano Eşlikli Halk Türküleri” kitabından 17 Türk halk müziği kaynaklı okul şarkısını gitara düzenleyerek şu sonuçlara varmıştır:

- Klasik gitar ile piyano arasındaki benzer yapısal özellik olan çoksesselik, zor eşliklerin gitara da uyarlanabilmesini sağlar.

- Uyarlama esnasında pozisyon ve parmaklama açısından bir takım zorluklarla karşılaşmıştır. Bu zorlukların sebebi; klasik gitarın tonal sisteme göre oluşturulmuş perde ve tel yapısına sahip olmasıdır.

- Halk müziği uyarlamalarında klasik gitar çoksesli doyumunu vermektedir.

Kaptan elde ettiği bu sonuçlara göre şu önerileri sunmuştur;

- Türkiye’deki okul müzik eğitimine genel olarak bakıldığında klasik gitar eşlikli-Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarına yönelik bir dağarcığın oluşturulması, klasik gitarın dünyada ve ülkemizde yaygınlığının artması nedeniyle de bu tip çalışmaların yoğunlaştırılması gerekmektedir.

- Okul şarkılarına klasik gitar ile eşlik edilmesi, eğitimde öğrencinin çoksesli duyumunu geliştirmesi açısından da önemli ve gereklidir.

- Öğretimde “çevreden evrene” ilkesi doğrultusunda bu tür dağarcık oluşturmaya yönelik çalışmaların gerekliliği ortaya çıkmıştır. Klasik gitar eğitimcilerinin ve müzik eğitimcilerinin bu alanda çalışmaları gerekmektedir.

- Klasik gitarın ses genişliğinin ve gürlüğüünün Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarına eşlik etmede yeterli olduğu saptanmıştır. Türk halk müziği okul şarkılarını eşliklemeye pozisyon ve parmaklamada karşılaşılabilecek problemler için de teknik düzeyi artırıcı yeni kaynaklar (metot, etüt kitabı vb.) geliştirilmelidir.

- Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarına klasik gitarla eşlik edebilmeyi daha kolay ve pratik hale getirebilmek için Türk müziği çok seslendirme yaklaşımları ışığında; klasik gitar için akor cetvellerini içeren metotlar oluşturulmalıdır.

- Klasik gitar ile Türk halk müziği kaynaklı okul şarkılarına eşlik edebilmeyi pratik hale getirebilmek için makamların (ayakların) analizleri yapılmalı, yapısal özellikleri, seyir özellikleri incelenmeli, makam sesleri üzerinde kurulabilecek akorların kök ve çevrimleri ile çözümleri kuramsal olarak çalışılmalı ve bu tür teori bilgileri içeren yeni metot-kitaplar oluşturulmalıdır. Çoksesliliğin tanıtılması ve yaygınlaştırılması açısından okul müzik eğitimi kapsamında klasik gitarın çoksesli yapısal özelliğinden mümkün olduğu kadar faydalanmaya çalışılmalıdır.

Yalçın (2004), “Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğretimi” adlı yüksek lisans çalışmasında klasik gitarın tarihçesinden başlayarak gelişimini anlatmış, klasik gitarın Türkiye’ye girişi ve gelişimi konularına değinerek halk müziğimizin müzik eğitimimizdeki ve klasik gitardaki yerini tespit etmeye çalışmıştır. Halk müziğimize ilköğretim 6. 7. ve 8. Sınıflarda ve güzel sanatlar liselerinde ne kadar yer verildiğini belirlemek amacı ile ders programlarını incelemiştir. Ayrıca araştırmacı halk müziğine dayalı gitar öğretiminin önemine ve Türk halk müziğine dayalı bir gitar öğretim metodunun genel hatları ile nasıl olması gerektiğine yönelik –bünyesinde gitar öğretim elemanı bulunan 7 eğitim fakültesinin gitar öğretim elemanlarıyla- görüşme yapmıştır. Araştırmalar ve görüşme sonucunda araştırmacı şu sonuçlara ulaşmıştır;

- Klasik gitarın ülkemize girişi çok yenidir. Bu kısa süreçte halk müziğinden yok denilecek kadar az yararlanılmıştır. Tespit edilenler ise yapıt amaçlı olduğu görülmüştür.

- Müzikte evrenselliğe ulaşmada ilk adımların okul müzikleriyle atıldığı, okul müziklerinde ulusal malzemelerden yararlanmanın evrensel müzikte yer alabilmede önemli bir etken olduğu görülmüştür.

- Bestecilerimizin çalışmalarında gitar eğitimine yönelik türkü ya da kaynağını Türk halk müziğinin ezgisel ve ritmik yapısından alan eserlere yeterince yer vermedikleri görülmüştür.

- Ülkemizde mesleki müzik okullarında eğitimi verilen diğer evrensel-tampere çalgıların öğretiminde de kaynağı halk müziğine dayanan, evrensel verilerden yararlanılarak, çağdaş bir anlayışla yaratılacak etütlere, çalışmalara ve eserlere ihtiyaç

olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle de bestecilerimizin bu kapsamda yeni yaratılar oluşturmaya teşvik edilmesi gerektiği, yapılacak uyarlamaların ya da yeni yaratıların çok seslendirilmesinde Türk müziğinin makamsal bünyesine uygun çok seslendirme yöntemlerinin kullanılması önerilmiştir.

- Gitar çoksesli tampere bir çalgıdır. Bu durumda makamsal eserlerin tampere enstrümanlar ile nasıl çalınması gerektiği sorusu ile karşı karşıya kalınmaktadır. Gitar gibi tampere çalgılar ile halk müziklerimiz geleneksel şekli ile değil, çağdaş Türk müziği formlarına uygun şekli ile icra edilebilir. Sonuç olarak geleneksel makam dizilerinin gitara uygulanışı sırasında tampere sisteme uygun bazı değişiklikler yapılması gerektiği görülmüştür.

- Mesleki müzik okullarında da gitar öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler ve elde edilen verilere göre halk müziğine dayalı gitar öğretiminde kullanılacak makam dizilerinin öncelikle hüseyini makam dizisi olduğu görülmüştür.

- Besteci ve kuramcılarımızın bu konudaki görüşleri, Türk müziğinin çok seslendirilmesinde dörtlü armoni sisteminin kullanılmasının en doğrusu olduğu şeklindedir. Türk müziğinde, özellikle de Türk halk ezgilerindeki doğal durumda bulunan çoksesliliği göz ardı etmeyen sistemin, dörtlü armoni sistemi olduğu, Kemal İlerici'nin kurmuş olduğu bu dörtlü armoni sisteminin batı müziğinde kullanılan üçlü sisteme bir alternatif olduğu görülmüştür.

- Dörtlü armoni sistemi kullanılarak yapılan düzenlemelerden ve eşliklerden yola çıkılarak elde edilen akor bağlanışlarının gitara uygun olup olmadığı araştırılmış ve mesleki müzik okullarındaki gitar öğretim elemanlarının görüşlerinin olumlu olduğu gözlenmiştir.

- Dörtlü armoni sisteminin gitara uygulanabilirliği konusunda herhangi bir araştırmaya ulaşılamayıp, hem mesleki müzik eğitiminde hem de genel müzik eğitiminde üçlü armoni sisteminin yanı sıra, dörtlü armoni sisteminin de duyum olarak yaygınlaşmasında önemli bir yerinin olacağı tespit edilmiştir.

Ayrıca araştırmacının Türk halk müziğine dayalı bir gitar öğretim metodunun genel hatlarıyla nasıl olması gerektiği konusunda ulaştığı sonuçlardan bazıları şunlardır;

- Halk müziğine dayalı gitar öğretimi dünyada yaygın olarak kullanılan metotlardaki gibi tellerin ve ilk üç perdenin öğretimiyle ilgili kısımlardan sonra önem kazanmalıdır.

- Metot içerisindeki etütler, çalışmalar ve melodik eserler ulusça yatkın olduğumuz ezgilerden yola çıkılarak “Türk müziğine dayalı”, “evrensel müziğe açık”, “çağdaş eğitim ilkelerine uygun” olmalıdır.

- Çabuk öğretilabilir olması ve en yaygın dizi olması nedeniyle “Türk müziği makam dizilerinden” en uygun olanı hüseyni makam dizisidir. Gitar öğretiminde melodik çalışmalar hüseyni makam dizisinden olmalıdır. Bu aşamada melodik çalışmalar, makamın özelliklerine uygun ve nota sürelerinin (birlik nota, ikilik nota, dörtlük nota, sekizlik nota süreli) öğretimine yönelik yeterli sayıdaki çalışmaların ardından, aynı nota süreleri ile iki sesli 2/4’lük, 3/4 lük eserler olmalıdır

- Çoksesli çalışmalar öncelikle iki sesli ve dörtlü armoni sistemine uygun olmalıdır. Aynı zamanda sağ el arpej örneklerine uygun olmalıdır.

- La hüseyni makamı dizisi tek diyezlidir. Öğrenci öncelikle la hüseyni dizisini ve bu dizi üzerine yazılmış gam çalışmalarını yapabilmelidir

Türk halk müziğine dayalı bir gitar öğretim metodunun ana başlıkları;

- Sağ el ve sol el çalışmaları,
- Boş tellerin ve ilk üç perdedeki notaların öğretimi,
- Bütün tellerde melodik çalışmalar,
- Hüseyni dizileri ve la hüseyni dizisi,
- La hüseyni etütler,
- La hüseyni makam dizisi üzerine dörtlü armoni sistemi kullanılarak yazılmış örnek akorlar,
- Teknik etütler,

- La ve re hüseyini arpej örnekleri,

• Halk türkülerinden seçilmiş tek gitar ve iki gitar için düzenlenmiş örnek eserler şeklinde olmalıdır.

Araştırmacı özetle çevreden evrene ilkesi doğrultusunda halk ezgilerinin müzik ve gitar eğitimde yeterince kullanılmamasından yola çıkarak, Türk halk müziğine dayalı bir gitar öğretim metodu oluşturmaya çalışmıştır. Oluşturduğu örnek klasik gitar metodunda dörtlü armoniyi kullanmış, makamları çok seslendirmede dörtlü armoninin kullanılmasının daha uygun olacağını belirtmiştir. Ayrıca araştırmacı la hüseyini makamını- diyez sıralamasını da dikkate alarak -çabuk öğrenilen ve en yaygın dizi olması nedeniyle başlangıç makamı olarak belirlemiştir.

Daşer (2007), “Klasik Gitar Eğitiminde Makamsal Türk Halk Ezgilerinin Kullanımı” adlı yüksek lisans çalışmasında anket ve kaynak tarama yöntemini kullanarak Türkiye’deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik öğretmenliği anabilim dallarında yapılan klasik gitar eğitiminde, Türk halk ezgilerinin kullanılma durumlarının ortaya koyamaya çalışmıştır. Araştırmacı Türk halk ezgilerinin evrensel çalma teknikleri ile işlenip akademik boyutlara taşınması, araştırma doğrultusunda oluşturulan repertuvar ile klasik gitar eğitimcileri ve öğrencilerine kaynak sağlanması, mesleki gitar eğitiminin yanı sıra özengen gitar eğitimini de teşvik etmesi, böylece klasik gitar eğitiminin gelişimine ve repertuvarına katkı sağlanması amacı ile yaptığı çalışmada önerilerini şöyle sıralamıştır;

- Müzik öğretmenliği anabilim dallarında verilen Klasik gitar eğitiminin daha verimli ve sağlıklı hale getirilebilmesi için çalışmada klasik gitar öğretim elemanlarının ortaya koyduğu sorunlar ivedilikle ele alınarak çözümler üretilmelidir.

- Klasik gitar eğitiminde karşılaşılan sorunların giderilmesinde, çalışmada yer verilen klasik gitar öğretim elemanlarının görüş ve önerileri öncelikli olarak dikkate alınmalıdır.

- Çalışmada ortaya konulduğu gibi, klasik gitar eğitiminde çağdaş çok sesli Türk müziği eserlerine ya çok az ya da kısmen yer verilmektedir. Bu durum yeterli sayı ve nitelikte eser bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Besteci ve eğitimcilerimiz bu

alanda yeni etüt ve eserler üretmeye teşvik edilmeli ve çağdaş Türk müziğine dayalı metot ve albümler oluşturulmalıdır.

- Uzmanlar tarafından yeni klasik gitar öğretim programları geliştirilmeli ve bu programlarda, çağdaş Türk müziği eserlerine daha fazla yer verilmesi sağlanmalıdır.

- Klasik gitar öğretim elemanlarının klasik gitar eğitim müziği alanında, uyarlama, düzenleme ve besteleme konularında temel bilgi ve becerilerle donanmış olacak biçimde yetiştirilmeleri sağlanmalı, mümkün olduğu kadar müzik öğretmenliği anabilim dallarına klasik gitar öğretim elemanı alınırken, bu özellikler de aranmalıdır.

- Klasik gitar eğitimi için uyarlanmış, düzenlenmiş ya da bestelenmiş olan Türk halk ezgilerinin bulunduğu eserlerin seslendirilmesinde çağdaş klasik gitar çalma teknikleri kullanılmalı, bu eserler çok sesli hale getirilmeli, böylece; bu eserlerin geleneksellikten kurtularak, akademik ve evrensel boyutlara taşınmasına katkıda bulunulmalıdır.

- Müzik öğretmenliği anabilim dallarında, klasik gitar öğretim elemanlarının ihtiyaç duydukları klasik gitar eğitim müziği dağarına kolaylıkla ulaşabilecekleri bir kütüphane oluşturulmalıdır.

- Araştırmanın ortaya koyduğu gibi, bestelenecek ya da uyarlanacak olan klasik gitar eğitim müziği eserleri düzenlenirken harmonic tekniği ve tremolo tekniğini kazandırmaya yönelik çalışmalar ön plana alınmalıdır.

- Türk halk müziği renklerini taşıyan eserlerin klasik gitar konser ve yarışmalarında daha fazla yer alması sağlanmalıdır.

Araştırmacı çalışmanın sonunda çoğunluğunu la hüseyini makamından seçtiği ve düzenlemelerini kendisinin yaptığı 12 Türk halk ezgisinden örnek bir dağar da oluşturmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, deseni, çalışma gurubu, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve uygulama sonucunda elde edilen verilerin işlenmesi ve çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada deneme öncesi model kullanılmıştır. Deneme öncesi modeller gerçek ve yarı deneysel modellerin daha iyi anlaşılmasını sağlayan modellerdir.

Araştırmada tek grup son test modeli uygulanmıştır. Gelişigüzel seçilmiş bir tek gruba bağımsız değişkenin uygulanması ve etkinin bağımlı değişken üzerinde ölçülmesi(gözlenmesi), tek gözlemlili modeli oluşturur. Modelin simgesel görünümü:

$G_1 \times O_{1,2}$ dir (Karasar, 2008.s.96).

Araştırmanın deneme evresinde Türk halk ezgilerinden seçilmiş örnek repertuvar Suzuki yöntemi kullanılarak okul öncesi, ilkokul ve ortaokul çağı öğrencilerinden oluşan özengen gruba uygulanmıştır. Öğrencilerin hedef davranışlara ulaşma durumlarını gözlemek için öğrenci gözlem formları kullanılmıştır.

Araştırma modelinin daha net anlaşılabilmesi için araştırma deseni aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Araştırmanın Genel Deseni

Literatür tarama, konu ile ilgili belgelerin saptanıp toplanması
Eser seçiminde kullanılacak ölçütlerin belirlenmesi
Ölçütler doğrultusunda Türk halk müziği repertuarının taranarak havuz oluşturulması
Havuzdan uygulamada kullanılacak eserlerin seçilmesi
Değerlendirmede kullanılacak çizelge ve formların geliştirilmesi
Örnek repertuarın Suzuki yöntemi ile çalışma grubuna uygulanması
Videoya alınarak kaydedilen derslerin izlenerek yapılan değerlendirmelerin formlara işlenmesi

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu okul öncesi, ilkokul ve ortaokul dönemini içine alan yaşları 5-12 arasında değişen, daha önce gitar eğitimi almamış 6 özengen gitar öğrencisini kapsamaktadır. Öğrencilerin dağılımı şu şekildedir:

Tablo 3.2.1 Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıf düzeyleri

Yaş	Öğrenci sayısı	
	f	%
Beş	1	16,6
Dokuz	1	16,6
On	1	16,6
On iki	3	50
Toplam	6	100

Cinsiyet	Öğrenci sayısı	
	f	%
Kız	3	50
Erkek	3	50
Toplam	6	100

Sınıf Düzeyi	Öğrenci sayısı	
	f	%
Okul öncesi	1	16,6
İlkokul	2	33,4
Ortaokul	3	50
Toplam	6	100

Yukarıdaki tabloda öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıf düzeylerinin frekans ve yüzdelik değerleri verilmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçlarının oluşturulması iki aşamada gerçekleşmiştir. İlk aşamada araştırmanın temelini oluşturan örnek repertuvar seçilmiş, ikinci aşamada ise bu repertuvar doğrultusunda öğrenci gözlem formları geliştirilmiştir.

Araştırma sorularını yanıtlamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen gözlem formları şunlardır;

a) Öğrencilerin devinışsel, bilişsel ve duyuşsal hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeylerini belirlemek amacı ile oluşturulmuş gözlem formları,

b) Öğrencilerin grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerini gözlemlemek amacı ile geliştirilen grup dersi gözlem formu,

c) Öğrencinin haftalık çalışmasının ailesi tarafından takip edildiği haftalık çalışma takip çizelgesi.

Veri toplama araçlarının oluşturulması ve geliştirilmesi aşamasında uzman görüşleri, benzer çizelge ve formlardan yararlanılmıştır.

3.3.1. Örnek repertuvar seçimi

Türk halk ezgilerini temel alan repertuvarının seçiminde suzuki gitar okulu teknik ve repertuvar açısından incelenmiş, öğretim stratejisi açısından suzuki repertuvarına benzer bir repertuvar oluşturulmaya çalışılmıştır. Bunun için suzuki gitar repertuarı ayrıntılı bir biçimde incelenerek örnek repertuvar seçiminde yol gösterecek bir tablo oluşturulmuştur (Tablo3.3.1.1).

Tablo.3.3.1.1 Ayrıntılı Suzuki Gitar Okulu Repertuarı 1.Kitap

	Tonal Yapı	Ritmik yapı	Tempo	Gürlük Terimleri	Ses aralığı	Nota süreleri	Başlangıç Teli	Pozisyon kullanımı	4.Parmak Kullanımı	Baş parmak kullanımı
Varyasyon tema	Sol Maj	4/4'lük	-	-	sol-mi	2, 4	3.Tel	1.Pozisyon	-	-
LightlyRow	Sol Maj	Sebare	Moderato	-	La-re	2, 4	2.tel	1.Pozisyon	-	-
Gotellaunrhody	Sol Maj	4/4'lük	Moderato	p, f	Sol-re	4, 8	2.tel	1.Pozisyon		
Song of the Wind	Sol Maj.	2/4'lük	Moderato	p, f	Sol-sol	4, 8	3.Tel	1.Pozisyon		
May Song	Sol Maj.	4/4'lük	Allegro moderato	p, mf, f	Sol-sol	2, 4, 8	1.tel	1.Pozisyon		
Allegretto	Sol Maj.	3/4'lük	-	-	Sol-sol	2, 4	2.tel	1.Pozisyon	1.tel 3.perde	
Perpetual Motion	Sol Maj.	4/4'lük	Allegro	-	Sol-sol	8	3.Tel	1. pozisyon	1.tel 5.perde	
Rigodon	Sol Maj.	4/4'lük	-	-	Re-re	2, 4, 8	3.Tel	1. ve II. Pozisyon		
Areyousleeping	Re maj.	4/4'lük	-	-	la-la	2, 4, 8	4.tel	II.pozisyon	4.tel 5.perde	
French folk song	Re maj.	3/4'lük	-	-	Do-la		2.tel	II.pozisyon		
Tanz	Re maj.	3/4'lük	-	-	la-la	2, 4	2.Tel	II.pozisyon		
Tanz	Re maj.	3/4'lük	-	-	la-la	2, 4, 8	2.tel	II.pozisyon+		
WithSteady Hands	La maj.	4/4'lük	-	-	Si -sol	2, 4, 8	2.Tel	II.pozisyon		
MeadowMenüet	La maj.	3/4'lük	moderato			2, 4,	2.tel	I.II.V.veVII.p ozisyonlar		6-5-4

Tablo3.3.1.1'de tonal ve ritmik yapı, tempo, ses aralığı, nota süreleri, başlangıç teli... gibi kriterler bulunmaktadır. Bu kriterler örnek repertuarın zorluk derecesini suzuki repertuarına yaklaştırmak, örnek repertuarı suzuki repertuarı ile karşılaştırmak amacı ile uzman görüşleri de alınarak oluşturulan kriterlerdir. Suzuki repertuarının derinlemesine incelenmesi ile oluşturulan kriterlerin ayrıntıları şunlardır:

Tonal Yapı: Suzuki repertuarı bir diyezli sol majör ile başlayıp iki diyezli re majör ve üç diyezli la majöre kadar devam eden bir ton sırası izlemiştir. Eserlerden 8'i sol majör, 4'ü re majör, 2'si la majördür.

Ritmik yapı: Repertuvardaki eserler 2/4'lük, 3/4'lük ve 4/4'lük basit ölçülerden oluşmaktadır.

Tempo: Suzuki gitar repertuarı eserleri moderato, allegretto, allegro tempolarında yazılmıştır. Altı eserde tempo belirtilmemiştir.

Gürlük Terimleri: İki eserde gürlük terim ve işaretleri kullanılmıştır diğer eserlerde gürlük eserin karakteri gereği seslendirene bırakılmıştır.

Ses aralığı: Başlangıç eserlerinde beşli, altılı, sonraları 1 oktav ve 1.5 oktav ses aralığında eserler kullanılmıştır.

Nota süreleri: Repertuvarda ikilik, dördlük, sekizlik ve onaltılık değerler kullanılmıştır. Onaltılık değerler sadece ritmik çalışmalarda kullanılmıştır.

Başlangıç Teli: Başlangıç teli gitar öğreniminde önemli noktalardan biridir. Suzuki repertuarında tel sırası izlenirken önce 3. tel ile başlanmış ardından 2. ve 1. tel üzerindeki notalara geçilmiştir her üç telde başlangıçta ritmik çalışmalar yapılmış ardından 4. tele yer verilmiştir son iki eserde ise 5. ve 6. tellerin açık kullanımları ile çok sesliliğe geçişin ilk adımları atılmıştır.

Pozisyon kullanımı: Suzuki gitar repertuarı sol majör tonunda 7 eserde 1. Pozisyonu, 1 eserde 1. ve 2. pozisyon geçişini, re majör tonunda 4 eserde 2. Pozisyonu, kullanmış, la majör tonunda 1 eserde 2. pozisyonu, aynı tonda sonuncu eserde ise II.V.ve VII.pozisyonları kullanmıştır.

4.Parmak Kullanımı: Başlangıç gitar öğreniminde 4. Parmak kullanımı önemlidir. Suzuki repertuarında ilk 4.parmak kullanımı 1.tel 3.perde sol ile başlar.

Baş parmak kullanımı: On üçüncü eserden sonra baş parmak etüdü yapılmış 14.eserde baş parmak kullanılmıştır.

Bu kriterler doğrultusunda on bin (10.000)'ni aşkın Türk halk ezgisi taranmış başlangıç gitar eğitiminde kullanılabilecek 347 Türk halk ezgisi seçilerek havuz oluşturulmuştur, seçilen ezgiler ölçü ve makamlarına göre ayrılmıştır (2/4'lük **50**, 3/4'lük **5**, 4/4'lük **99**, 5/8'lik **18**, 6/8'lik **25**, 7/8'lik **17**, 8/8'lik **2**, 9/8'lik **74**, 9/4'lük **6**,

10/8'lik **18**, 12/8'lik **29**, 15/4'lük **1**, 18/8'lik **2**, 9/16'lık **1** adet).Uzman görüşleri ve araştırma verileri de dikkate alınarak müzik eğitiminde en sık kullanılan makamlardan olan hüseyini ve hicaz makamları tercih edilmiştir. Eser seçiminde hüseyini makamı temel alınmış hüseyini makamının 1 ve 2 diyezli şekli kullanılmıştır. Bir diyezli la hüseyini makamından 7, iki diyezli mi hüseyini makamından 6 eser seçilmiştir. Eserlerin ritmik yapılarının ilk 10 eserde benzer olmasına dikkat edilmiş 2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük basit ölçülerde eserler seçilmiş 11, 12 ve 13. eserler araştırmanın amaçları gereği 5, 7 ve 9/8'lik ölçülerde seçilmiştir. Repertuvarında ezberlemesi kolay tekrar eden pasajlara ve sekvens yapılarına yer verilmiştir. Eserlerde geçen tempolara mümkün olduğunca sadık kalınmıştır. Gürlük terimleri suzuki metodundaki gibi iki eserde kullanılmış ‘p, mf, f’ gibi gürlük terimlerine yer verilmiştir.Seçilen ezgilerin ses alanları 4'lü, 5'li, 6'lı aralıklarla başlamış ezgilerde oktav ve oktavı aşan ses alanları da kullanılmıştır. Ezgilerde özellikle 8'lik, 4'lük ve 2'lik nota sürelerinin kullanılmasına dikkat edilmiştir. Bazı ezgilerde -öğrenim kolaylığı ve sırası dikkate alınarak-nota süreleri büyütülmüş, transpoze yapılmış veya sadeleştirilmiştir. 16'lık nota süresi sadece ritmik alıştırmalarda kullanılmıştır. Eser öğretiminde tel öğretim sırası dikkate alınmıştır tel öğretim sırası suzuki de ki gibidir. Örnek repertuvarında tek diyezli la hüseyini makamında 6 eserde 1. pozisyon, 1 eserde 1. ve 2. pozisyon, 2 diyezli mi hüseyini makamında 6 eserde 2. pozisyon, 1 eserde ise karma pozisyon kullanılmıştır. Dördüncü parmak ve başparmak kullanımında da suzuki repertuarı örnek alınmıştır. Sonuç olarak suzuki repertuarı kriterlerine genel hatları ile bağlı kalınarak 1'i hicaz 10'u hüseyini toplam 11 Türkü seçilmiştir. Repertuvarında kullanılan diğer 3 eser kriterler doğrultusunda hüseyini makamında yazılmıştır (Ek.1). Kriterler doğrultusunda Suzuki repertuarına benzer şekilde hazırlanan örnek repertuar Tablo 3.1.1.2'de verilmiştir.

Tablo 3.3.1.2 Ayrıntılı Örnek Repertuvar

	Tonal Yapı	Ritmik yapı	Tempo	Gürlük Terimleri	Ses aralığı	Nota süreleri	Başlangıç Teli	Pozisyon kullanımı	4.Parmak Kullanımı	Baş parmak kullanımı
Hüseyini ezgi ve varyasyonları	La hüseyini 1	4/4	-	-	La-mi	2, 4	3	1.Pozisyon	-	-
Al Mendili	La hüseyini 1	Seb.	Moderato	-	La-re	2, 4	2	1.Pozisyon	-	-
Maçka Yolları	La hüseyini 1	4/4	Moderato	P, f	Sol-re	4, 8	2	1.Pozisyon	-	-
Keçi Vurdum	La hüseyini 1	4/4	Moderato		Sol-mi	2, 4	3	1.Pozisyon	-	-
Gelin Ayşe	La hüseyini 1	3/4	Andante	P, f	La-mi	4, 8	1	1.Pozisyon	-	-
Bilmem Şu Feleğin	La hüseyini 1#	2/4	Allegro Moderato	P, f	Si-sol	4, 8	2	1.Pozisyon	1.tel 3.perde	-
II.Pozisyon Geçişli Hüseyini ezgi	La hüseyini 1	4/4	-	-	La-la (1oktav)	2, 4, 8	2	1. ve II. pozisyon	1.tel 5.perde	-
Sandalım Geliyor Varda	La hicaz	4/4	Andante	mf, p, f	La-mi	4, 8	3	1.Pozisyon	-	-
Süt İçtim	Mi hüseyini	4/4	-	-	Re-la	4, 8	4	II.pozisyon	4.tel 5.perde	-
Toyçular	Mi hüseyini	4/4	-	-	Do-la	4, 8	2	II.pozisyon	-	-
Oy Trabzon	Mi hüseyini	5/8	-	-	Re-si	4, 8	3	II.pozisyon	-	-
Yavuz Geliyor	Mi hüseyini	7/8	-		Re-la	4, 8	4	II.pozisyon	-	-
Dere Geliyor	Mi hüseyini	9/8	Allegro	-	mi-si	4, 8	3	II.pozisyon	-	-
Bas eşlikli Hüseyini ezgi	Mi hüseyini	4/4	Moderato	-	-	2, 4, 8	2	I.II.V.veVII	-	6-5-4. teller

Örnek repertuvarın gitar eşlikleri dörtlü armoni sistemine göre yapılmıştır (Ek 2).

3.3.2. Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formları

Araştırmada eserlerin hedef davranışları uzman görüşleri de alınarak belirlenmiş, bilişsel, devinişsel ve duyuşsal hedef ve hedef davranışlar olarak tablolaştırılmıştır (Ek3-4-5-6). Hedef davranışlar tablolaştırılırken repertuvar sırası dikkate alınmıştır.

Tablolaştırılan hedef davranışlar öğrencinin hedef davranışlara ulaşma durumlarının değerlendirileceği gözlem formlarına dönüştürülmüştür (Ek-7-8-9). Gözlem formlarının oluşturulmasında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun yayınladığı okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğretim programlarında yer alan öğrenci gözlem ve kazanım değerlendirme formlarından yararlanılmıştır. Geliştirilen bu formda her hedef davranışın değerlendirileceği beş bölmeli ve sıralamalı likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

3.3.3. Grup Dersi Gözlem Formu:

Örnek repertuar grup dersinin amaçları ve kazanımları göz önünde bulundurularak incelenmiş eserlerin grup dersi ve öğrenci bazında değerlendirileceği grup dersi gözlem formu oluşturulmuştur(Ek10). Bu formun oluşturulmasında ise güzel sanatlar ve spor liselerinde Türk ve Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersinde kullanılan grup dersi değerlendirme formundan yararlanılmıştır(Ek11). Grup dersi hedef davranışlarının değerlendirilmesinde beş bölmeli ve sıralamalı likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

3.3.4. Haftalık Çalışma Takip Çizelgesi

Öğrencinin hafta boyunca çalgısına ayırdığı zamanı belirlemek amacı ile haftalık çalışma çizelgesi oluşturulmuştur. Bu çizelge öğrencinin günlük çalışmalarını programlayıp düzenlediği, ailenin de bu çalışmalarını kontrol ve takip edebildiği bir tür haftalık çalışma programıdır. Suzuki derneğinin haftalık çalışma çizelgesinden (Practice Checklist) geliştirilen çizelgede baştan sona tüm konular, çalışmalar ve repertuar sırasıyla yer almaktadır(Ek12-13). Çalışması ve tekrarlanması gereken konuların aile tarafından her gün kontrol ve takip edilerek bu çizelgeye işlenmesi istenmiştir. Her hafta öğrencilerin ailelerine dağıtılan çizelge, öğrencinin haftalık çalışmasını dakika cinsinden belirlemede kullanılmıştır.

3.3.5. Veri Toplama Araçlarının Geçerliliği ve Güvenirliği

Kapsam geçerliği; devinişsel, bilişsel, duyuşsal, grup dersi hedef ve hedef davranış gözlem formu ve haftalık çalışma takip çizelgesi olmak üzere beş ölçek üzerinde uygulanmıştır. Uzman görüşleri alınarak yapılan değerlendirmede Lawshe Tekniği dikkate alınmıştır.

Ölçeklerin kapsam geçerliği için “Necmettin Erbakan Üniversitesi’nden 5 ayrı öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlar her bir maddeyi amacına uygunluk açısından “Uygun/ Kalsın; Uygun/Ancak Düzeltme Önerisi; Uygun Değil/Çıkarılsın;” şeklinde üçlü derecelendirme ile değerlendirmişlerdir. Değerlendirme sonucunda alınan her bir madde için uzmanların görüşleri tek tek incelenmiş ve her maddenin kapsam geçerlik oranları (KGO) hesaplanmıştır. Elde edilen KGO’lara göre tüm maddeler anlamlı bulunmuştur. Ölçmek istenen özellikler birden fazla boyutta ele alındığından (hedefler ve hedef davranışlar) gözlem formlarında bulunan tüm maddelerin KGO ortalamaları alınarak kapsam geçerlik indeksi (KGİ) hesaplanmıştır. Buna göre her ölçek için kapsam geçerlik indeksleri (KGİ) şu şekildedir:

	KGİ
Bilişsel Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,90
Devinişsel Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,94
Duyuşsal Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,96
Grup Dersi Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	1,00
Haftalık Çalışma Takip Çizelgesi	1,00

Tabloya göre tüm ölçeklerin KGİ’leri 1’e yakın çıkmıştır buna göre tüm ölçeklerin kapsam geçerliği açısından yeterli olduğu söylenebilir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliğini test etmek amacıyla maddelerin Cronbach-Alfa güvenilirlik kat sayısı değeri hesaplanarak incelenmiştir. Toplanan veriler ışığı altında hedef ve hedef davranış gözlem formlarının güvenilirlik katsayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	Güvenirlik Katsayısı	N
Duyuşsal Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,884	19
Bilişsel Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,990	128
Devinişsel Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,984	173
Grup Dersi Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu	0,914	82

Tabloya göre tüm gözlem formlarının Cronbach's Alfa güvenilirlik katsayısı 0.70'in üzerinde olduğu görülmektedir, tüm alt boyutlar için gerekli güvenilirlik değerlerinin iyi seviyede olduğu görülmüştür. Elde edilen güvenilirlik katsayılarına göre ölçeklerin güvenilirliğinin iyi seviyede olduğu görülmektedir. Bu nedenle, ölçekleri oluşturan maddelerin birbirleriyle tutarlı ve tüm ölçeklerin güvenilir olduğu söylenebilir.

3.4. Deneysel İşlemler

Örnek repertuvar çalışma grubuna uygulanmadan bir ay önce repertuvarın gitar eşlikli mp3'ü öğrencilerin ailelerine verilmiş ve ailelerden repertuvarı çocuklarına her gün dinletmeleri istenmiştir. Öğrencilerin aileleri suzuki yöntemi konusunda bilgilendirilmiş, ailelere yöntem gereği derslere katılmaları gerektiği vurgulanmıştır. Çoğunlukla hafta sonları yapılan derslere ailelerin katılımları sağlanmıştır.

Araştırma 6 kişilik çalışma grubu ile gerçekleştirilmiştir uygulanan program bireysel ve grup derslerini içermektedir. Öğrenciler ile haftada bir kez bireysel ders bir kez de grup dersi yapılmıştır (Her ders video çekimi yapılarak kayıt altına alınmıştır). Bireysel dersler öğrencinin motivasyonuna göre 20 dakika ile 45 dakika arasında, grup dersleri ise 45 dakika ile 60 dakika arasında değişmiştir. Bireysel ve grup derslerinde hedeflerin gerçekleşme düzeylerini belirlemek için öğrenci gözlem formu ve grup dersi gözlem formu kullanılmıştır. Her dersten sonra videolar izlenerek öğrencilerin hedefleri gerçekleştirme durumlarına bakılmış ve puanlama bu formlar üzerinde yapılmıştır. Puanlama olumludan olumsuz doğru sıralanan ve kodlanan maddelere(x) konularak yapılmıştır.

Aile ise öğrencinin çalışmalarını takip ederek her gün hangi alıştırma veya eseri kaç dakika çalıştığını haftalık çalışma takip formu üzerinde belirtmiştir. Her hafta sonunda formlar ailelerden toplanmıştır.

Halk ezgilerinden seçilen örnek repertuvarın çalışma grubuna nasıl uygulandığı örnek bir programla aşağıda anlatılmıştır.

Ders 1: Uygulama bireysel dersler ile başlamıştır. Başlangıç gitar öğretiminde verilmesi gereken teknik ve teorik bilgiler verildikten sonra (gitarın tanıtımı, gitarda duruş, tutuş, oturuş, sağ ve sol el konumlandırma...) ilk üç telde parmak basmadan

ritmik alıştırmalar yapılmıştır. Alıştırmalarda öğrencinin öğretmeni taklit etmesi istenmiştir. Bir sonraki aşamada yine belirli ritmik kalıplar içinde tel değiştirme alıştırmaları çalışılmıştır. Ders esnasında öğrencinin gitarla oturuşu ve gitarı tutuşu sürekli kontrol edilmiş, yanlışlar müdahale edilerek düzeltilmiştir. “Gitar çalarken oturuş ve tutuşunuzu sürekli kontrol edin, doğru oturuş ve tutuş gitarınızdan güzel seslerin çıkmasına yardımcı olacaktır.”...vb. gibi oturuş ve tutuşun önemi vurgulanmıştır. Ders bitiminde öğrencilerden bir sonraki derse kadar çalışmalarını istenmiştir. Öğrencilerin ailelerine çocuklarının çalışmalarını takip edecekleri “haftalık çalışma takip çizelgesi” verilmiş ve çalışmalarını her gün not etmeleri istenmiştir. Bir sonraki dersin kayıtlarının dinlenmesi istenerek ilk ders sonlandırılmıştır.

Ders 2: Tekrarın önemi vurgulanarak derse başlanmış ve bir önceki dersin tekrarı yapılmıştır. Beş farklı ritmik varyasyonları içeren ezgi önce öğretmen tarafından çalınmış sonra öğrenci ile çalışılmıştır (Çalış esnasında ritmik farklılıklara dikkat çekilmiştir). Çalışmaya varyasyon “A” dan başlanmıştır. Çalışma sırasında ezginin solfeji de yapılarak ölçü ölçü çalınmış her ölçünün sonunda öğrenciden aynısını tekrar etmesi istenmiştir. Solfej sırasında eserde geçen notaların hangi parmaklar ile çalınacağı da gösterilmiştir. Çalışılan ölçüler tekrarlar ile birleştirilmiştir. Öğrencilerden her gün kayıtları dinleyip tüm çalışılanları tekrar etmeleri istenerek ders sonlandırılmıştır. Haftalık çalışma takip çizelgeleri ailelerden toplanarak sonraki haftanın çizelgeleri dağıtılmıştır.

Ders 3: Önceki derslerde öğrenilenlerin kısa bir tekrarı yapılmış bir önceki derste öğrenilen ezgi olan varyasyon “A” çalınarak derse başlanmıştır. Eserin diğer bir varyasyonu çalınarak örneklendirilmiş ve öğrenci ile çalışılmıştır. Eserde geçen la-mi aralığındaki sesler değişik ritmik varyasyonlar ile dizi şeklinde çalınmış, la-mi aralığındaki seslerin gitar üzerindeki yerleri pekiştirilmiştir. Kayıtların dinlenmesi ve tekrarların yapılması istenerek ders sonlandırılmıştır. Haftalık çalışmaya takip çizelgeleri ailelerden toplanarak sonraki haftanın çizelgeleri dağıtılmıştır.

Ders 4: Öğrenciyi motive edici sözlerle derse başlanmış öğrencinin duruş ve tutuşu kontrol edilmiştir. La-mi aralığında dizi çalışması tekrar edilmiş, varyasyonlar çalınarak yeni konuya geçilmiştir. Al mendili ezgisi birkaç kez öğretmen tarafından solfeji yapılarak çalınmıştır. “Bu türküyü çok kolay öğreneceğini biliyorum” diyerek

öğrenci cesaretlendirilmiş, ezgi ikişer ölçü çalınarak öğrenciden tekrar etmesi istenmiştir. Öğrencinin hata yaptığı ölçülerde ezgi tekrar çalınarak parmak numaralarına dikkat çekilmiş, öğrencinin hangi parmakla hangi notayı çaldığı pekiştirilmiştir. Dört ölçüden oluşan ezgi çalışılan ölçülerin birleştirilmesiyle öğrenilmiş ve tekrarlarla pekiştirilmiştir. “Aferin çok güzel çaldın” diyerek öğrenci motive edilmiştir. Öğrenciden yeni öğrenilen eser ile birlikte önceki derslerde öğrenilenlerin hafta boyu tekrar edilmesi istenerek ders sonlandırılmıştır. Haftalık çalışma takip çizelgeleri ailelerden toplanarak sonraki haftanın formları dağıtılmıştır.

Grup Dersi 1: Dersin ilk 5 dakikası tanışmaya ayrılmıştır. Ardından U şeklinde bir oturma düzeni oluşturularak gitarlar akortlanmıştır. “Arkadaşlar öğrendiğimiz eserleri bu derste hep beraber çalacağız” diyerek birlikte müzik yapmanın önemine değinilmiş, eser seslendirirken birlikte başlama ve birlikte bitirmenin doğru ve nitelikli müzik yapmanın koşullarından biri olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda esere başlamadan önce komut hatırlatılmış, komutla birlikte (bir ölçü boş sayarak) esere başlanmıştır. Çalışmaya bireysel olarak seslendirilen en son eser ile başlanmıştır. Eserin ilk çalınışında esere solfej ile eşlik edilmiş, grupça uyum sağlandıktan sonra gitar ile eşlik yapılmış ve eserin pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Eser birlikte çalındıktan sonra öğrencilere teşekkür edilmiş, “hepinize aferin şimdi bir de teker teker çalalım” diyerek ezgi tüm öğrencilere bireysel olarak çaldırılmış ve her çalış sonrasında öğrenciler, söz ile ödüllendirilmiştir. Eser son kez grupça çalınmış ve daha önce öğrenilen eserler de benzer şekilde seslendirilerek grupça tekrar edilmiştir. Ders sonunda “benim açımdan çok iyi ve başarılı bir ders oldu hepinize çok teşekkür ederim çalışmalara devam” diyerek ders sonlandırılmıştır.

Derslerde tekrarın ve ezberin önemi sıkça vurgulanmış öğrenilen eserler bırakılmamış yeni bir esere geçmeden önce mutlaka daha önce çalışılanlar tekrar edilmiştir. Öğrenci takıldığı ve hata yaptığı yerlerde her zaman cesaretlendirilmiş ve motive edilmiştir. Ailelerden de bu noktada çocuklarına pozitif yaklaşım ve çevre sağlamaları gerektiği vurgulanmıştır. Derslerde her yeni konudan önce konuya hazırlık, dizi veya ritmik çalışmalar yapılmıştır. Öğrenci, teknik kazanımları -dizi ve ritmik çalışmaların dışında- etüt çalışarak değil, tekniği içeren veya tekniğin uygulanabileceği bir eser çalışılarak öğrenmiştir. Müzikle ilgili terimler, teorik bilgiler yeri geldiğinde anlatılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Ölçme araçları ile toplanan verilerin çözümlenmesinde; Bilgisayara aktarılan veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümler için SPSS paket programından yararlanılmıştır.

Öğrencilerin hedeflere ulaşma düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılan ölçek 5’li likert tipi bir ölçektir. Gözlenecek her bir hedef davranışın tamlık düzeyi 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Ölçeklerde yer alan aralıkların eşit olduğun (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Seçenek	Sınır
Çok Az (1)	1.00-1.80
Az (2)	1.81-2.60
Orta (3)	2.61-3.40
İyi (4)	3.41-4.20
Çok iyi (5)	4.21-5.00

Veriler Çözümlenirken her bir hedef davranışa yönelik tamlık düzeyleri dikkate alınmıştır. Elde edilen veriler çizelgelere yerleştirilmiş ve çizelgeler yardımıyla yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma soruları doğrultusunda toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiş, sorulara ilişkin bulgular ayrı ayrı ele alınmış, hedefler ve hedef davranışlar doğrultusunda yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın bilişsel hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir:

Bilişsel hedef davranışlar üç başlık altında (Gitar dersinde geçen temel kavramlar, gitarın bölümleri, temel ve teknik öğeleri ve örnek repertuarın seslendirilmesi) ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.1.1 Öğrencilerin gitar dersinde geçen temel kavramlara yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:1 Gitar eğitiminde geçen temel kavramların anlam bilgisi	1.Müzik, Nota, sus, dizek, anahtar, dizi, gibi temel kavramları derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,167	Çok iyi
	2.Sesleri sıralayarak herhangi bir diyatonik diziyi derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,50	0,70	Çok iyi
	3.Müzikte ritmin ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,5	0,70	İyi
	4.Moderato kavramının ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5.Allegro kavramının ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	6.Piano, mezzoforte, forte kavramının ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	7.Tekrar işaretinin ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	8.Diyez işaretinin ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,66	0,26	Çok iyi
	9. Bemol işaretini tanıma ve işaretin ne anlamına geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,66	0,26	Çok iyi
	10.Varyasyon kelimesinin anlamını derste geçen ifadesiyle söyleme.	1	16,7	-	-	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,33	1,46	Orta
	Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma											6	4,30	0,44	

Tablo 4.1.1 de öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşip ulaşmadığını gösteren frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma ve ağırlıklı ortalama değerleri verilmektedir.

Tablo 4.1.1 de görüldüğü gibi öğrencilerin gitar dersinde geçen müzik terim ve işaretlerine yönelik her bir hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde ortalamaların 3.33 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 1’de yer alan “*varyasyon kelimesinin ne anlama geldiğini derste*

geçen ifadesi ile söyleme ” davranışının ortalaması 3.33 ile “*orta*” kategorisinde yer almaktadır. Hedef 1’de yer alan üçüncü hedef davranışa bakıldığında davranışın 3.5 ile “*iyi*” kategorisinde olduğu görülmektedir. Diğer davranışların ortalamasının 4.50 ile 4.83 arasında değiştiği ve bu davranışların “*çok iyi*” kategorisinde bulunduğu görülmektedir.

Hedef 1’deki davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.30 olduğu ve “*çok iyi*” kategorisinde yer aldığı görülmektedir.

Bu durum öğrencilerin gitar dersinde geçen müzik terim ve işaretlerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışları “*çok iyi*” düzeyde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.2 Öğrencilerin gitarın bölümleri, temel ve teknik öğelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X	S	Düz.
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:2 Gitarı Tanıyabilme	1. Gitarın telli ve perdeli bir çalgı olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,5	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	2. Gitarın 6 teli olduğunu ve tellerin aşağıdan yukarı doğru numaralandırıldığını söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. 1.telin mi,2.telin si,3.telin sol,4.telin re,5.telin la,6.telin mi teli olduğunu söyleme, gösterme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	4. Gitarın tellerinin kalından inceye doğru sıralandığını söyleme	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,167	Çok iyi
	5. Gitarıda sesin oluştuğu yerin(ses kutusu) gövde olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	6.Tellerin gerildiği yerlerin alt ve üst eşik olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	3,33	4	66,7	6	4,66	0,36	Çok iyi
	7. Tellerin bağlandığı yerin köprü olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,50	0,30	Çok iyi
	8. Perdeleri ve akort burgularını gösterme	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	9.Sol bacağı yerden yükselten aletin ayaklık olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
Hedef:3 Gitar çalma ile ilgili temel teknikler bilgisi	1. Tirando'nun, sağ el parmaklarının teli çekme hareketi olduğunu ve bunun Türkçe olarak "açık vuruş" ile ifade edildiğini söyleme.	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	33,3	6	4,33	0,26	Çok iyi
	2. Apoyando'nun sağ el parmaklarının teli çaldıktan sonra bir üstteki tele yaslanması olduğunu ve bunun Türkçe olarak "açık vuruş" ile ifade edildiğini söyleme.	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	33,3	6	4,33	0,26	Çok iyi
	3. Açık ve kapalı vuruş yaparken, hiçbir zaman aynı parmağın ardarda iki kez çalmayacağını söyleme.	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	33,3	6	4,33	0,26	Çok iyi

Hedef:4Gitar çalma ile ilgili temel ilkeler bilgisi	1.Baş parmağın(p), İşaret parmağının (i), orta parmağın (m) , yüzük parmağının(a) olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,167	Çok iyi
	2.Sol elin İşeret, orta, yüzük ve serçe parmaklarının sırasıyla 1.2.3 ve 4.parmak olduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,167	Çok iyi
	3. Bacakların omuz hizasında açık olarak sandalyenin ön kısmına dik oturulduğunu söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	4. Sol bacağın ayaklıkla yerden yükseltmesi gerektiğini söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	5. Gitarın belinin sol bacağa nasıl yerleştirilmesi gerektiğini basitçe ifade edebilme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	6.Gitarın vücuda temas noktalarını söyleyebilme.(Sağ iç sol üst bacak, sağ dirsekle bilek arasındaki kısım, göğüsün merkezi, sol el)	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,33	0,26	Çok iyi
	7.Sol el parmak uçlarının tellere dik bastığını söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma											6	4,68	2,08		

Tablo 4.1.2’de öğrencilerin gitarın bölümleri, temel ve teknik öğelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma dereceleri gözlemlenmeye çalışılmıştır. Tablo 4.1. 2’de öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşp ulaşmadığını gösteren frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma ve ağırlıklı ortalama değerleri verilmektedir.

Tablo 4.1.2’de görüldüğü üzere öğrencilerin gitarın bölümleri, temel ve teknik öğelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma dereceleri aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde ortalamaların 4.33 ile 5.00 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 2’de yer alan” *Gitarda sesin oluştuğu yerin(ses kutusu) gövde olduğunu söyleme.*” ve “*Sol bacağı yerden yükselten aletin ayaklık olduğunu söyleme*” davranışlarının ortalamaları 5.00 ile “*çok iyi*” kategorisinde olduğu görülmektedir. Hedef 2’de yer alan diğer davranışların ortalamaları 4.50 ile 4.83 arasında değiştiği ve bu davranışlarında “*çok iyi*” kategorisinde olduğu görülmektedir.

Hedef 3'ün(Gitar çalma ile ilgili temel teknikler bilgisinin) hedef davranışlarına bakıldığında “*Tirando'nun, sağ el parmaklarının teli çekme hareketi olduğunu ve bunun Türkçe olarak "açık vuruş" ile ifade edildiğini söyleme*” ve “*Apoyando'nun sağ el parmaklarının teli çaldıktan sonra bir üstteki tele yaslanması olduğunu ve bunun Türkçe olarak "açık vuruş" ile ifade edildiğini söyleme*” davranışlarının ortalamalarının 4.33 olduğu görülmektedir.

Hedef 4 gitar çalma ile ilgili temel ilkeler bilgisi davranışları açısından ele alındığında hedef 4'teki davranışların ortalamalarının 4.33 ile 4.83 arasında değiştiği bu davranışlarında “*çok iyi*” kategorisinde olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4.1.2'nin geneline bakıldığında öğrencilerin gitarın bölümleri, temel ve teknik öğelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışları “çok iyi” düzeyde gerçekleştirdikleri söylenebilir.

4.1.3. Öğrencilerin Örnek Repertuvarın Seslendirilmesine Yönelik Bilişsel Hedef ve Hedef Davranışlara Ulaşma Düzeyleri

Bu bölümde örnek repertuvarında bulunan her eser -seslendirilmelerine yönelik-bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri bakımından ayrı ayrı tablolar halinde ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.1.3.1 Öğrencilerin Hüseyini Ezgi ve varyasyonlarının seslendirilmelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzey
		F	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:5 Hüseyini ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1.Duyduğu ezginin hüseyini ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Hüseyini ezginin 4/4'lük ölçüde yazıldığını söyleme	-	-	-	-	1	16,7	-	-	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
Hedef:6 Hüseyini ezgisini çalgısında kavrayabilme	1.Hüseyini ezgisinde geçen sesleri açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	2.Öğrendiği seslerin 1, 2, ve 3.perdelerde olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	3.Öğrendiği seslerin 1 ve 3. parmaklarla çalındığını söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	1,67	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,83	0,41	Çok iyi

Hedef 5'te yer alan “*Duyduğu ezginin hüseyini ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” ve “*Hüseyini ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme*” davranışlarının ortalamalarının 5.00 olduğu, diğer davranışların ortalamalarının 4.66 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir.

Hedef 6'da yer alan “*Hüseyini ezgisinde geçen sesleri açıklayarak söyleme*” ve “*Öğrendiği seslerin 1,2 ve 3.parmaklarla çalındığını açıklayarak söyleme*” davranışlarının ortalamalarının 4.83 olduğu, “*Öğrendiği seslerin 1,2, ve 3.perdelerde olduğunu söyleme*” davranışının ortalamasının ise 4.66 olduğu görülmektedir.

Hedef 5 ve 6'daki davranışların ortalamaların 4.66 ile 5.00 arasında değiştiği bu davranışlarında çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum Hüseyini ezgi ve varyasyonlarının seslendirilmesinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.2 Öğrencilerin Al Mendili ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:7 Al Mendili ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1.Duyduğu ezginin Al Mendili ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Al Mendili ezgisinin ölçüsünü açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef:8 Al Mendili ezgisini çalgısında kavrayabilme	1.Al Mendili ezgisinde –la, si, do, re, seslerini öğrendiğini söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	2.Öğrendiği seslerin hangi perdelerde olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Öğrendiği seslerin 1. ve 3. parmaklar ile çalındığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,83	0,21	

Hedef 7’de yer alan “*Duyduğu ezginin Al Mendili ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” davranışının ortalamasının 5.00 olduğu diğer davranışların ortalamasının 4.66 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir.

Hedef 7 ve 8’deki davranışların ortalamaların 4.66 ile 5.00 arasında değiştiği bu davranışlarında çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum Al Mendili ezgisinin seslendirilmesinde bilişsel hedef ve davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.3 Öğrencilerin Maçka Yolları ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:8 Maçka Yolları ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Maçka Yolları ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Maçka Yolları ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef:9 Maçka Yolları ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Maçka Yolları ezgisinin “re” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	2. Maçka Yolları ezgisinin 3. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Maçka Yolları ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,83	0,21	

Hedef 8’de yer alan “*Duyduğu ezginin Maçka Yolları ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” davranışının ortalamasının 5.00 olduğu diğer davranışların ortalamasının 4.66 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir.

Hedef 9’de bulunan tüm davranışların ortalamalarının 4.83 olduğu görülmektedir.

Hedef 8 ve 9’daki davranışların ortalamaların 4.66 ile 5.00 arasında değiştiği bu davranışlarında çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum Maçka Yolları ezgisinin seslendirilmesinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir

Tablo 4.1.3.4 Öğrencilerin Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:10 Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Keçi Vurdum Bayıra ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef:11 Keçi Vurdum Bayıra ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin sol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin 0. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Keçi Vurdum ezgisinin 3. telden başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,94	0,05	

Hedef 10'da bulunan “Duyduğu ezginin Keçi Vurdum Bayıra ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının 5.00 olduğu, diğer iki davranışın ortalamalarının 4.83 görülmektedir. Hedef 11'de bulunan “Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin sol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme”, “Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin 0. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme” ve Keçi Vurdum ezgisinin 3. telden başladığını açıklayarak söyleme” davranışlarının ortalamaları 5.00'dır dolayısıyla hedef 10 ve 11'de bulunan davranışların ortalamaları 4.83 ile 5.00 arasında değiştiği ve bu davranışların çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum “Keçi Vurdum Bayıra” ezgisinin seslendirilmesinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.5 Öğrencilerin Gelin Ayşe ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzey	
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%				
Hedef:12Gelin Ayşe ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Gelin Ayşe ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Gelin Ayşe ezgisinin 3/4 ölçüde (üç zamanlı) olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,167	Çok iyi
Hedef:13Gelin Ayşe ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Gelin Ayşe ezgisinin “mi” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Gelin Ayşe ezgisinin 0. parmak ile başladığını söyleme	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Gelin Ayşe ezgisinin 1.telde başladığını söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,91	0,13	

Hedef 12’de yer alan “*Duyduğu ezginin Gelin Ayşe ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” davranışının ortalaması 5.00, diğer iki davranışın ortalamaları sırası ile 4.66 ve 4.83 olarak gözlenmektedir. Hedef 13’teki tüm davranışların ortalamaları 5.00’dır. Dolayısıyla hedef 12 ve 13’te bulunan davranışların ortalamaları 4.66 ile 5.00 arasında değiştiği ve bu davranışların çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum “Gelin Ayşe” ezgisinin seslendirilmesinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.6 Öğrencilerin Bilmem Şu Feleğin ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzye	
		F	%	f	%	F	%	f	%	f	%				
Hedef:14 Bilmem Şu Feleğin ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1.Duyduğu ezginin Bilmem Şu Feleğin ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	2. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	0,16	Çok iyi	
	3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	0,16	Çok iyi	
Hedef:15 Bilmem Şu Feleğin ezgisini çalgısında kavrayabilme	1.Bilmem Şu Feleğin ezgisinde 4.parmak sol sesini öğrendiğini açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	2. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	3. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin do sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	4. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,95	0,04	

Hedef 14'te bulunan "Duyduğu ezginin Bilmem Şu Feleğin ezgisi olduğunu söyleme" davranışının ortalaması 5.00, diğer iki davranışın ortalamalarının 4.83 olduğu gözlenmektedir. Hedef 15'deki tüm davranışların ortalamaları 5.00'dır. Dolayısıyla hedef 14 ve 15'te bulunan davranışların ortalamaları 4.83 ile 5.00 arasında değiştiği ve bu davranışların çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum "Bilmem Şu Feleğin " ezgisinin seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.7 Öğrencilerin II. Pozisyon Geçişli Hüseyini Ezgi'nin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzey	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:16 II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezginin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin II.Pozisyon Geçişli Hüseyini Ezgi olduğunu açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. La hüseyini makamının fa# değiştirici işaretini aldığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,50	0,30	Çok iyi
	3. Ezginin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
Hedef:17 II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgiyi çalgısında kavrayabilme	1. Ezginin 2.telden “re” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Ezginin 3.parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Ezgide 1. tel 2. pozisyonda fa#, sol ve la seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	4. Fa#, sol, la seslerinin sırasıyla 1. 2. ve 4. Parmaklarla çalındığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	5. Ezgide 1. ve 2. pozisyonun kullanıldığını açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	3,95	0,16	

Hedef 16'de yer alan “Duyduğu ezginin II. Pozisyon geçişli Hüseyini ezgi olduğunu açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının 5.00, “La hüseyini makamının fa# değiştirici işaretini aldığını açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının 4.50, “Ezginin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının da 4.66 olduğu görülmektedir. Hedef 17'deki davranışların ortalamalarına bakıldığında ortalamaların 4.5 ile 5.00 arasında değiştiği görülmektedir. Dolayısıyla hedef 16 ve 17'de bulunan davranışların ortalamaları 4.5 ile 5.00 arasında değiştiği ve bu davranışların çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “II. Pozisyon geçişli Hüseyini ezginin” seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.8 Öğrencilerin Sandalım Geliyor Varda ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzye	
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%				
Hedef:18 Sandalım Geliyor Varda ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Sandalım Geliyor Varda ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin Hicaz makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef:19 Sandalım Geliyor Varda ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin si bemol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Ezgide si bemol ve do# seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Si bemol sesinin 3.tel 3. parmak, do# sesinin 2.tel 2.parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,90	0,09	

Hedef 18’de yer alan “*Duyduğu ezginin Sandalım Geliyor Varda ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” davranışının ortalamasının 5.00, diğer iki davranışın ortalamalarının 4.83 olduğu gözlenmektedir. Hedef 19’daki davranışların ortalamalarına bakıldığında ortalamaların 4.83 ile 5.00 arasında değiştiği görülmektedir. Dolayısıyla hedef 18 ve 19’de bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar bakımından incelendiğinde ortalamanın 4.90 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum “*Sandalım Geliyor Varda*” ezgisinin seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaştığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo4.1.3.9 Öğrencilerin Süt İçtim ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		F	%	f	%	F	%	f	%	f	%				
Hedef:20 Süt İçtim ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1.Duyduğu ezginin Süt İçtim ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Süt İçtim ezgisinin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Süt içtim ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef:21 Süt İçtim ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Süt İçtim ezgisinin 2. pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Süt İçtim ezgisinin 4. telden başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Süt İçtim ezgisinin “mi”sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Süt İçtim ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	5.Re telinde fa# sesinin 3.parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,35	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,93	0,06	

Hedef 20’de bulunan “*Duyduğu ezginin Süt İçtim ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” ve “*Süt İçtim ezgisinin 4/4’lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme*” davranışlarının ortalamalarının 5.00, diğer davranışın ortalamasının 4.83 olduğu, Hedef 21’deki ilk dört davranışın ortalamasının 5.00, sonuncusunun ise 4.66 olduğu gözlenmektedir dolayısıyla Hedef 20 ve 21’de bulunan davranışların ortalamalarının 4.66 ile 5.00 arasında değiştiği ve bu davranışların “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum “*Süt İçtim*” ezgisinin seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo4.1.3.10 Öğrencilerin Toycular ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzye	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:22 Toycular ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Toycular ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5,00	Çok iyi	
	2. Toycular ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	Çok iyi	
	3. Mi Hüseyini makamının Do# ve fa# işaretlerini aldığı açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	Çok iyi	
	4. Toycular ezgisinin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5,00	Çok iyi	
Hedef:23 Toycular ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Toycular ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	Çok iyi	
	2. Toycular ezgisinin 2.telden 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5,00	Çok iyi		
	3. Toycular ezgisinin Do#, re, mi sesleri ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	Çok iyi	
	4. Do#, re, mi seslerinin sırası ile 1,2ve 4.parmaklar ile çalınacağını açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	Çok iyi	
	5. Toycular ezgisinde Hüseyini 2 ezgisindeki gibi 1. tel 2. pozisyonda fa#, sol, la seslerinin olduğunu ve aynı şekilde çalınacağını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	Çok iyi	
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,34	0,16	

Hedef 22’de “Duyduğu ezginin Toycular ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme” davranışı ile “Toycular ezgisinin 4/4’lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının 5.00 olduğu “Mi Hüseyini makamının Do# ve fa# işaretlerini aldığı açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının ise 4.83 olduğu görülmektedir. Hedef 23’te yer alan “Toycular ezgisinin 2.telden 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının 5.00 diğer davranışların ortalamalarının 4.66 ile 4.83 arasında değiştiği gözlenmektedir dolayısıyla hedef 22 ve 23’teki davranışların çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir.

Bu durum “*Toycular*” ezgisinin seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.11 Öğrencilerin Oy Trabzon ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzye	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:24Oy Trabzon ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Oy Trabzon ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5,00	Çok iyi	
	2. Oy Trabzon ezgisinin 5/8’ik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,50	İyi	
	3. 5/8’ik ölçünün 2+3 şeklinde iki zamana ayrıldığını sayarak söyleme.	1	16,7	-	-	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,33	Orta	
	4. Oy Trabzon ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	Çok iyi	
Hedef:25Oy Trabzon ezgisini çalgısında kavrayabilme	1. Oy Trabzon ezgisinin 2. Pozisyonda çalındığını açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5,00	Çok iyi	
	2. Oy Trabzon ezgisinin 3. Telde sol, la, si sesleri ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5,00	Çok iyi	
	3. Sol, la ve si seslerinin sırası ile 0,1 ve 3.parmaklar ile çalındığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	Çok iyi	
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,47	0,36	

Hedef 24’te bulunan “*Duyduğu ezginin Oy Trabzon ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme*” davranışının ortalamasının 5.00 ile “çok iyi” kategorisinde, “*Oy Trabzon ezgisinin 5/8’ik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme*” davranışının ortalamasının 3.5 ile “iyi” kategorisinde, “*5/8’ik ölçünün 2+3 şeklinde iki zamana ayrıldığını sayarak söyleme*” davranışının ise “orta” kategorisinde olduğu görülmektedir. Hedef 24’ün aritmetik ortalamasının 4.16 olduğu ve “iyi” kategorisinde, hedef 25’te davranış ortalamalarının 4.66 ile 5.00 arasında değiştiği ve hedef davranışların “çok iyi” kategorisinde bulunduğu gözlenmektedir.

Hedef 24 ve 25’in aritmetik ortalamaları alındığında ortalamanın 4.50 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Oy Trabzon*” ezgisinin seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.12 Öğrencilerin Yavuz Geliyor ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzye	
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%				
Hedef:29 Yavuz Geliyor ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Yavuz Geliyor ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	2.Yavuz Geliyor ezgisinin 7/8'lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	1	16,7	3	50	2	33,3	6	0,56	iyi	
	3. 7/8'ik ölçünün 2+2+3 şeklinde üç zamana ayrıldığını sayarak söyleme.	-	-	-	-	1	16,7	3	50	2	33,3	6	0,56	iyi	
	4. Yavuz Geliyor ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	0,16	Çok iyi	
Hedef:30 Yavuz Geliyor ezgisini çalgısında kavrayabilme	1.Yavuz Geliyor ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	2.Yavuz Geliyor ezgisinin 4. telde “mi” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	0,00	Çok iyi	
	3. Ezgide re telinde fa# sesini 3, sol sesini 4.parmak ile çaldığını açıklayarak söyleme	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	0,16	Çok iyi	
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,71	0,20	

Yavuz Geliyor ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme hedefinin “Duyduğu ezginin Yavuz Geliyor ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme” davranışının ortalamasının 5.00 diğer iki davranışların ortalamalarının 4.16 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Yavuz Geliyor ezgisini çalgısında kavrayabilme hedefinin “Yavuz Geliyor ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme” ve “Yavuz Geliyor ezgisinin 4. telde “mi” sesi ile başladığını söyleme” davranışlarının ortalamaları 5.00, diğer davranışın ortalamasının 4.83 olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak hedef 26 ve 27 de iki davranışın “iyi” diğerlerinin “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Davranışların aritmetik ortalamaları alındığında ortalamanın 4.7 ile “çok iyi” kategorisinde bulunduğu gözlenmektedir. Bu durum “Yavuz Geliyor” ezgisinin seslendirilmesinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.13 Öğrencilerin Dere Geliyor Dere ezgisinin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:28Dere Geliyor Dere ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin Dere Geliyor Dere ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Dere Geliyor Dere ezgisinin 9/8'lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	1	16,7	-	-	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	3. 9/8'lik ölçünün 2+2+2+3 şeklinde dört zamana ayrıldığını sayarak söyleme.	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	-	6	3,5	0,70
Hedef:29Dere Geliyor Dere ezgisini çalgısında kavrayabilme	2. Dere Geliyor Dere ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Dere Geliyor Dere ezgisinin 3.tel "la" sesi ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Dere Geliyor Dere ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,69	0,22	

Hedef 28'de bulunan " 9/8'lik ölçünün 2+2+2+3 şeklinde dört zamana ayrıldığını sayarak söyleme" davranışının ortalamasının 3.5, "Dere Geliyor Dere ezgisinin 9/8'lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme" davranışının ortalamasının 4.66, hedef 27 ve 28'de bulunan diğer davranışların ortalamalarının 5.00 olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak hedef 28 ve 29 da toplam bir davranışın "iyi" değerlerinin "çok iyi" kategorisinde olduğu görülmektedir. Davranışların aritmetik ortalamaları alındığında ortalamanın 4.7 ile "çok iyi" kategorisinde bulunduğu gözlenmektedir. Bu durum "Dere Geliyor Dere" ezgisinin seslendirilmesinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.1.3.14 Öğrencilerin Bas Tel Eşlikli Ezgi'nin seslendirilmesine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef:30 Bas tel eşlikli ezginin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme	1. Duyduğu ezginin bas tel eşlikli ezgi olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Bas tel eşlikli ezginin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Bas tel eşlikli ezginin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef:31 Bas tel eşlikli ezgiyi çalgısında kavrayabilme	1. Bas tel eşlikli ezginin 2. pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Bas tel eşlikli ezginin 2. tel Do#, re, mi seslerinden başladığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3. Do#, re, mi seslerin sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklar il çalındığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Ezgide farklı olarak 1. telde si sesini öğrendiğini açıklayarak söyleme(3.parmak).	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	5. Ezgide farklı olarak baş parmağın kullanıldığını açıklayarak söyleme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	6. Ezgide 6.5. ve 4. tellerin baş parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme(0.parmak).	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,86	0,1	

Hedef 30'da bulunan "Duyduğu ezginin bas tel eşlikli ezgi olduğunu açıklayarak söyleme" davranışı ile hedef 31'de bulunan "Bas tel eşlikli ezginin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme" davranışlarının ortalamalarının 5.00, hedef 30 ve 31'de bulunan diğer bütün davranışların ortalamalarının 4.83 ile "çok iyi" kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "Bas tel eşlikli ezginin" seslendirilmesi ile ilgili bilişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" derecede ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3 görüldüğü gibi örnek repertuvarın seslendirilmesinde öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlarının ortalamaları 3.33 ile 5 arasında değişmektedir. Tablo 3'te bulunan 95 davranıştan 1 davranışın "orta", 4 davranışın "iyi", 90 davranışın ise "çok iyi" kategorisinde olduğu gözlenmektedir.

Birinci araştırma sorusuna göre örnek repertuvarın seslendirmesi ile ilgili bilişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" derecede ulaşıldığı ayrıca öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeylerinin birbirine çok yakın olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuvarın devinişsel hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir:

Devinişsel hedef ve hedef davranışlar iki başlık altında ele alınarak yorumlanmıştır(1.Öğrencilerin gitarda duruş, tutuş ve oturuş ölçütlerine yönelik devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma dereceleri,2.Öğrencilerin örnek repertuvarı seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma dereceleri).

Tablo4.2.1 Öğrencilerin gitarda duruş, tutuş ve oturuş ölçütlerine yönelik devinışsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

HEDEF	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzy
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 1:Gitarla doğru şekilde oturabilme ve gitarı tutabilme	1. Sandalyenin ön kısmına bacaklar bitişik ve vücut dik olarak oturma.	.	.	.	.	3	50	.	.	3	50	6	4	1,20	İyi
	2. Sol bacağı ayaklıkla yerden yükseltme.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Gitarın belini sapı sola gelecek şekilde sol bacağa yerleştirme.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Sağ ayağı gitarın alt büyük kavisini kavrayacak kadar açma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Gitarın sapını, yer ile sap arasında 45 derece açık olacak biçimde sol elle tutma.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	İyi
	6. Sağ kolun dirsekten ele kadar olan kısmını, gitarın üst büyük kavisini üzerine yerleştirme.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
Hedef 2:Sağ el parmaklarını teller üzerine yerleştirebilme	1. Başparmağı(p), kolun uzantısı gibi düşünerek ve diğer parmaklardan önde olacak şekilde parmağın sol kenar kısmını la teli üzerine hafifçe yaslama.	.	.	.	.	3	50	1	16,7	2	33,3	6	4,16	0,96	iyi
	2. İşaret parmağını(i), başparmak ile çarpı (x) işareti oluşturacak şekilde 3. tel üzerine yerleştirme.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	İyi
	3. Sağ elin doğal konumunu bozmadan orta ve yüzük parmağını (işaret parmağı kadar kıvrarak tellere yerleştirmeden) işaret parmağına yapışık bir şekilde konumlandırma.	.	.	.	.	3	50	.	.	3	50	6	4	1,20	İyi
Hedef 3:Sol el parmaklarını konumlandırabilme	1. Sol el başparmağını kol ile düz bir çizgi oluşturacak şekilde sapın arka kısmına yerleştirme	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	2.Sol el parmaklarını Si teli üzerinde parmak uçları tele dik gelecek şekilde 1.perdeden itibaren her bir perdeye bir parmak gelecek şekilde konumlandırma	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,45	0,51	

Hedef 1’de bulunan “Sandalyenin ön kısmına bacaklar bitişik ve vücut dik olarak oturma” davranışının ortalamasının 4.00, “Sol bacağı ayaklıkla yerden yükseltme”

davranışının ortalamasının 5, diğer davranışların ortalamalarının 4.16 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 1'deki davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamasının 4.55 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum gitarla doğru şekilde oturabilme ve gitarı tutabilme ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 2'de yer alan “*Sağ elin doğal konumunu bozmadan orta ve yüzük parmağını işaret parmağına yapışık bir şekilde konumlandırma*” davranışının ortalamasının 4.00, diğer davranışların ortalamasının 4.16 olduğu görülmektedir. Hedef 2'deki davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamasının 4.10 ile “iyi” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “*sağ el parmaklarını teller üzerine yerleştirebilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 3'te yer alan “Sol el başparmağını kol ile düz bir çizgi oluşturacak şekilde sapın arka kısmına yerleştirme” davranışının ve “Sol el parmaklarını Si teli üzerinde parmak uçları tele dik gelecek şekilde 1. perdeden itibaren her bir perdeye bir parmak gelecek şekilde konumlandırma” davranışlarının ortalamalarının 4.66 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum sol el parmaklarını konumlandırabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.1. hedeflerin aritmetik ortalamaları bakımından incelendiğinde ortalamasının 4.43 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum gitarda duruş, tutuş ve oturuş ölçütlerine yönelik devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

4.2.2. Öğrencilerin Örnek Repertuarı Seslendirmelerinde Devinişsel Hedef ve Hedef Davranışlara Ulaşma Düzeyleri

Bu bölümde örnek repertuarda bulunan her eser devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri bakımından ayrı ayrı tablolar şeklinde ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.2.2.1 Öğrencilerin tel değiştirme ve ritmik çalışmaları içeren devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	H	S	Düzye
		F	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 4:1. Konumda tiz teller üzerinde ritmik tel değiştirme alıştırmalarını çalabilme	1.Üçüncü tel üzerinde(sol teli 0.parmak) i, m parmakları ile ritmik alıştırmaları çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	2.İkinci tel üzerinde(si teli 0.parmak) i, m parmakları ile ritmik alıştırmaları çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	3.Birinci tel üzerinde(mil teli 0.parmak) i, m parmakları ile ritmik alıştırmaları çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	4.üçüncü, ikinci ve birinci tellerde (parmak basmadan)tel değiştirme alıştırmalarını çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,66	0,26	

Hedef 4'te yer alan davranışlara bakıldığında tüm davranışların ortalamalarının 4.66 ile "çok iyi" kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "1.konumda tiz teller üzerinde ritmik tel değiştirme alıştırmalarını çalabilme" ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara " çok iyi" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2.2 Öğrencilerin Hüseyini Ezgi ve varyasyonlarını seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 5:Hüseyini ezgisini ve varyasyonlarını çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme(Gitarla doğru şekilde oturma).	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,5	0,70	İyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme.	-	-	-	-	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
	3. Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını öğretmeni taklit ederek çalma.	-	-	-	-	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
	4. Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını ezbere çalma..	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,5	0,70	İyi
Hedef 6:Hüseyini ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde İkilik nota süresini iki vuruşluk çalma.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan sol-mi aralığındaki sesleri doğru parmaklar ile çalma.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4.Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	-	-	-	-	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
	5.Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,5	0,70	İyi
	6.Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	-	-	1	16,7	1	16,7	4	66,7	-	-	6	3,5	0,70	İyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,09	0,49	

Hedef 5'te bulunan "Elleri doğru konumlarına yerleştirme" ve "Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını öğretmeni taklit ederek çalma" davranışlarının ortalamalarının 4.16, "Vücutu hazır duruma getirme", "Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını ezbere çalma" davranışlarının ortalamasının ise 3.5 ile "iyi" kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını çalabilme" ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara "iyi" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 6'da bulunan "Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme" ve "Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme" davranışlarının ortalamasının 3.5 ile iyi kategorisinde, "Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme" davranışının ortalamasının 4.16 ile iyi kategorisinde ve diğer üç davranışların ortalamalarının 4.83 ile çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Hedef 6'da bulunan 1,2 ve 3.

hedef davranışları 4,5 ve 6. hedef davranışlara göre daha iyi düzeyde gerçekleştirdikleri söylenebilir.

Hedef 6 aritmetik ortalamalar bakımından incelendiğinde ortalamanın 4.27 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2.3 Öğrencilerin tiz tellerde dizisel bir melodiyi seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 7:I. Konumda tiz tellerdeki dizisel bir melodiyi çalabilme	1. La-mi aralığındaki -hicaz beşlisini- doğru parmak numaraları(La sesini 3.tel 2.parmak, Si sesini 2.tel 0. Parmak, Do sesini 2.tel 1. Parmak, Re sesini 2.tel 3. Parmak, Mi sesini 1.tel 0. Parmak) ve ritmik varyasyonları ile öğretmen yardımıyla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2.İ, m parmaklarının sırasını bozmadan La-mi aralığındaki beş sesli bir diziyi doğru parmak numaraları ve ritmik varyasyonları ile ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,91	0,08	

Hedef 7’de bulunan “La-mi aralığındaki -hicaz beşlisini- doğru parmak numaraları ve ritmik varyasyonları ile öğretmen yardımıyla çalma” davranışının ortalamasının 5, diğer davranışın ortalamasının 4.93 ile çok iyi kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*1.Konumda tiz teller üzerindeki dizisel bir melodiyi çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2.4 Öğrencilerin Al Mendili ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 8:Al Mendili ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme (si telinde 3. Parmak re sesinde).	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
	3. Al Mendili ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Al Mendili ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
Hedef 9:Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde İkilik nota süresini iki vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan la-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
	5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,60	0,29	

Hedef 8'de bulunan "Vücutu hazır duruma getirme" davranışının ortalamasının 4.16, "Al Mendili ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma" davranışının ortalamasının 4.83, diğer davranışların ortalamasının 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef 8'de bulunan davranışların aritmetik ortalamasının alındığında sonucun 4.49 ile "çok iyi" kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum "Al Mendili ezgisini çalabilme" ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 9’da yer alan “4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma”, “4/4’lük Ölçüde İkilik nota süresini iki vuruşluk çalma” ve “Ezgiyi oluşturan **la-re** aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma” davranışlarının ortalamalarının “5”, diğer davranışların ortalamaların 4.33 ile 4.5 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 9’da bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.66 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte çalabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2.5 Öğrencilerin Maça Yolları ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 10:Maça Yolları ezgisini çalabilme	1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Maça Yolları ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	4. Maça Yolları ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
Hedef 11:Maça Yolları ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan sol-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
	5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,74	0,18	

Hedef 10’da bulunan “*Vücudu hazır duruma getirme*”, Elleri doğru konumlarına yerleştirme davranışlarının ortalamasının 5, “*Maçka Yolları ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma*” ve “*Maçka yolları ezgisini ezbere çalma*” davranışlarının ortalamasının 4.66 olduğu görülmektedir. Hedef 10’da bulunan davranışların aritmetik ortalamasının alındığında sonucun 4.83 ile “*çok iyi*” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “*Maçka Yolları ezgisini çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2.6 Öğrencilerin Keçi Vurdum Bayıra ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 12:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini çalabilme	1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5,00	0,00	Çok iyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5,00	0,00	Çok iyi
	3. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5,00	0,00	Çok iyi
	4. Keçi vurdum Bayıra ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef 13:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5,00	0,00	Çok iyi
	2. 4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5,00	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan sol-mi aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5,00	0,00	Çok iyi
	4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,50	0,30	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,88	0,08	

Hedef 11’de yer alan “*4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma*”, “*4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma*” ve “*Ezgiyi oluşturan sol-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma*” davranışlarının

ortalamalarının “5”, diğer davranışların ortalamaların 4.33 ile 4.5 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 11’de bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.69 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte çalabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 12’de bulunan “Vücudu hazır duruma getirme”, Elleri doğru konumlarına yerleştirme” ve “Keçi Vurdum Bayıra ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma” davranışlarının ortalamasının 5, “ Keçi Vurdum Bayıra ezgisini ezbere çalma” davranışının ortalamasının 4.83 olduğu görülmektedir. Hedef 12’de bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.95 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “Keçi Vurdum Bayıra ezgisini çalabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo4.2.2.7 Öğrencilerin Gelin Ayşe ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	S	Düzy	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 14:Gelin Ayşe ezgisini çalabilme	1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Gelin Ayşe ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Gelin Ayşe ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef 15:Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.3/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 3/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan la-mi aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,89	0,07	

Hedef 13'te yer alan “4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma”, “4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma” ve “Ezgiyi oluşturan **solmi** aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma” davranışlarının ortalamalarının “5”, diğer davranışların ortalamaların 4.5 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 13'te bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.83 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte çalabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 14'te bulunan “Vücudu hazır duruma getirme”, Elleri doğru konumlarına yerleştirme” ve “Gelin Ayşe ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma” davranışlarının ortalamasının 5, “ Gelin Ayşe ezgisini ezbere çalma” davranışının ortalamasının 4.83 olduğu görülmektedir. Hedef 14'te bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.95 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “Gelin Ayşe ezgisini çalabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 15'te yer alan “3/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma”, “3/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma” ve “Ezgiyi oluşturan **solmi** aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma” davranışlarının ortalamalarının “5”, diğer davranışların ortalamaların 4.5 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 15'te bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.86 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte çalabilme” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca öğrencilerin 3 zamanlı bir ezgiyi 2 ve 4 zamanlı ezgileri seslendirdikleri gibi zorlanmadan seslendirdikleri söylenebilir.

Tablo4.2.2.8 Öğrencilerin Bilmem Şu Feleğin ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 16: Bilmem Şu Feleğin ezgisini çalabilme	1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Bilmem Şu Feleğin ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Bilmem Şu Feleğin ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Hedef 17: Bilmem Şu Feleğin ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1. 4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Ezgiyi oluşturan si-sol aralığındaki sesleri doğru parmaklar ile çalma (1.tel 3.perdedeki sol sesini 4.parmak ile çalma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,88	0,08	

Hedef 16’da bulunan “*Vücudu hazır duruma getirme*”, “*Elleri doğru konumlarına yerleştirme*” ve “*Bilmem Şu Feleğin Bende Nesi Var ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma*” davranışlarının ortalamasının 5,” *Bilmem Şu Feleğin Bende Nesi Var ezgisini ezbere çalma*” davranışının ortalamasının 4.83 olduğu görülmektedir. Hedef 16’da bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.95 ile “*çok iyi*” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum, “*Bilmem Şu Feleğin Bende Nesi Var ezgisini çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 17’de yer alan “*4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma*”, “*4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma*” ve “*Ezgiyi oluşturan si-sol aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma*” davranışlarının

ortalamalarının “5”, diğer davranışların ortalamaların 4.5 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 17’de bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.83 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum, “ *Bilmem Şu Feleğin Bende Nesi Var ezgisini istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinışsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca ezgiyi seslendirirken öğrencilerin sol elin 4.parmağını kullanmada herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.9 Öğrencilerin II. pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi seslendirmelerinde devinışsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 18:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. 1. ve 2. pozisyon geçişli 1 oktav la hüseyini dizisini çalma (1.telde fa#, sol ve la seslerini sırasıyla 1.2.ve 4.parmaklar ile çalma).	-	-	-	-	3	50	-	-	3	50	6	4	1,20	İyi
	4. II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi öğretmeni taklit ederek çalma.	-	-	-	-	3	50	-	-	3	50	6	4	1,20	İyi
	5. II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi ezbere çalma.	-	-	-	-	3	50	1	16,7	2	33,3	6	3,83	0,96	iyi
Hedef 19:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. 4/4'lük Ölçüde ikilik nota süresini iki vuruş çalma.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4.Ezgiyi oluşturan sesleri doğru parmak numaraları ile çalma (2.pozisyonda 1.telde fa#, sol ve la seslerini sırasıyla 1.2.ve 4. parmaklar, re sesini 2.telde 2.parmak ile çalma).	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	-	-	-	-	3	50	-	-	3	50	6	4	1,20	İyi
	7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	-	-	-	-	3	50	1	16,7	2	33,3	6	3,83	0,96	iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,48	0,51	

Hedef 18’de bulunan “*Vücudu hazır duruma getirme*”, “Elleri doğru konumlarına yerleştirme” davranışlarının ortalamasının 5, “*1. ve 2. pozisyon geçişli 1 oktav la hüseyini dizisini çalma*”, “*II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi öğretmeni taklit ederek çalma*” davranışının ortalamasının 4.00, “*II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi ezbere çalma*” davranışının ortalamasının 3.83 olduğu görülmektedir. Hedef 18’de bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.36 ile “*çok iyi*” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “*II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 19’de yer alan “*4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma*”, “*4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma*” davranışlarının ortalamalarının “5”, “*Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme*” davranışının ortalamasının 3.83, diğer davranışların ortalamalarının 4 ile 4.83 arasında değiştiği görülmektedir. Hedef 19’da bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.57 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*1. ve 2. pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca ezgiyi seslendirirken öğrencilerin pozisyon geçişlerinde çok fazla zorlanmadıkları söylenebilir.

Tablo 4.2.2.10 Öğrencilerin Sandalım Geliyor Varda ezgisini seslendirmelerinde devinışsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 20:Sandalım Geliyor Varda ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Hicaz beşlisinden oluşan dizisel melodiyi öğretmen yardımı ile çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. Elleri doğru konumlarına yerleştirme (Si bemol sesini 3.tel 3. parmak do# sesini 2.tel 2.parmağa gelecek şekilde konumlandırma)	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Sandalım Geliyor Varda ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	5. Sandalım Geliyor Varda ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
Hedef 21:Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan sesleri doğru parmak numaraları ile çalma (Si bemol sesini 3.tel 3. parmak do# sesinin 2.tel 2.parmak ile çalma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,77	0,13	

Hedef 20'de yer alan “Vücutu hazır duruma getirme”, “Hicaz beşlisinden oluşan dizisel melodiyi öğretmen yardımı ile çalma”, “Elleri doğru konumlarına yerleştirme” davranışlarının ortalamasının 5, “ Sandalım Geliyor Varda ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma” ve “Sandalım Geliyor Varda ezgisini ezbere çalma” davranışının ortalamasının 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef 20'de bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.8 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “Sandalım Geliyor Varda ezgisini çalabilme” ile ilgili

devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 21’de yer alan “*4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma*”, “*4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma*” ve “*Ezgiyi oluşturan sesleri doğru parmak numaraları ile çalma*” davranışlarının ortalamalarının “5”, diğer davranışların ortalamaların 4.5 ile olduğu görülmektedir. Hedef 21’de bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.75 ile “*çok iyi*” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında öğrencilerin hicaz makamında dizi veya ezgiyi seslendirmelerinde herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.11 Öğrencilerin Süt İçtim ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 22:Süt içtim ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma (re telinde 1.parmak mi sesine gelecek şekilde).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. II.Pozisyonda Mi hüseyini beşlisinden oluşan diziyi öğretmen yardımı ile çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4. Süt içtim ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Süt içtim ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
Hedef 23:Süt içtim ezgisini istemilen mitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan re-la aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,78	0,15	

Hedef 22’de yer alan “Vücutu hazır duruma getirme”, “Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma”, “II.Pozisyonda Mi hüseyini beşlisinden oluşan diziyi öğretmen yardımı ile çalma” davranışlarının ortalamasının 5, “ Süt içtim ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma” ve “Süt içtim ezgisini ezbere çalma” davranışının ortalamasının 4.66 olduğu görülmektedir. Hedef 22’de bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.86 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu

durum “*Süt İçtim ezgisini çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 23’te yer alan “*4/4’lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma*”, “*4/4’lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma*” davranışlarının ortalamalarının “5”, “Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme”, “Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme” davranışlarının ortalamalarının 4.5 diğer davranışların ortalamalarının 4.66 ile 4.83 arasında olduğu görülmektedir. Hedef 23’te bulunan davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamanın 4.73 ile “çok iyi” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Süt içtim ezgisini istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında öğrencilerin II.pozisyonda mi hüseyini makamında dizi ve ezgiyi seslendirmelerinde herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo4.2.2.12 Öğrencilerin Toycular ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 24: Toycular ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. II.Pozisyonda 1 oktav Mi hüseyini dizisini öğretmen yardımı ile çalma. (1.telde fa#, sol, la sesleri ile1oktavı aşarak).	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Toycular ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Toycular ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
Hedef 25: Toycular ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan Do#-la aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,77	0,15	

Hedef 24'te bulunan "Vücutu hazır duruma getirme", "Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma", davranışlarının ortalamasının 5, " Toycular ezgisini ezbere çalma" davranışlarının ortalamasının 4.5, diğer davranışların ortalamalarının 4.66 ile 4.83 olduğu görülmektedir. Hedef 24'te bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.8 ile "çok iyi" kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum "Toycular ezgisini çalabilme" ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 25'te yer alan “4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma”, “4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma” davranışlarının ortalamalarının “5”, “Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme”, “Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme” davranışlarının ortalamalarının 4.5 diğer davranışların ortalamalarının 4.66 ile 4.83 arasında olduğu görülmektedir. Hedef 25'te bulunan davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamanın 4.74 ile “çok iyi” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Toycular ezgisini istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinışsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında öğrencilerin II. Pozisyonda mi hüseyini makamında 1 oktavı aşan dizisel bir melodiyi ve ezgiyi seslendirmelerinde herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.13 Öğrencilerin Oy Trabzon ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 26:Oy Trabzon ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.II Pozisyonda 5/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	4. Oy Trabzon ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,7	Çok iyi
	5. Oy Trabzon ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,7	Çok iyi
Hedef 27:Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.Ezgiyi ritmine uygun çalma (5/8'lik ölçüde nota sürelerini 2+3 sekizlik ritim kalıbına göre çalma).	.	.	.	.	1	16,7	.	.	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	2. Ezgiyi 5/8'lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma.	.	.	.	.	1	16,7	.	.	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan re-si aralığındaki sesleri II.Konumda doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	1	16,7	.	.	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
	5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	İyi
	6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	İyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,57	0,49	

Hedef 26'da yer alan "Vücutu hazır duruma getirme", "Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma", davranışlarının ortalamasının 5, " II Pozisyonda 5/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma." davranışlarının ortalamasının 4.66, diğer davranışların ortalamalarının 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef 26'da bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.73 ile "çok iyi" kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum "Oy Trabzon ezgisini çalabilme" ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 27’de yer alan “Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme”, “Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme” davranışlarının ortalamalarının “4.16”, “Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme” davranışının ortalamasının 4.33, diğer davranışların ortalamalarının 4.66 olduğu görülmektedir. Hedef 27’de bulunan davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamasının 4.43 ile “çok iyi” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte çalabilme” ile ilgili devinışsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında öğrencilerin II. Pozisyonda mi hüseyini makamında 5/8’lik aksak bir ritmi seslendirmelerinde herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.14 Öğrencilerin Yavuz Geliyor ezgisini seslendirmelerinde devinışsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 28: Yavuz Geliyor ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma)	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.II Pozisyonda 7/8’lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma.	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	4. Yavuz Geliyor ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,70	Çok iyi
	5. Yavuz Geliyor ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	1	16,7	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
Hedef 29: Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte çalabilme	1.Ezgiyi 7/8’lik ritmik yapısına uygun çalma (2+2+3).	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,70	Çok iyi
	2. Ezgiyi 7/8’lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma.	.	.	.	.	1	16,7	-	-	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	3. Ezgiyi oluşturan re-si aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	1	16,7	-	-	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
	5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,7	Çok iyi
	6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
	7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,53	0,51	

Hedef 28’de yer alan “*Vücudu hazır duruma getirme*”, “*Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma*”, davranışlarının ortalamasının 5, “*II Pozisyonda 7/8’lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma.*” davranışlarının ortalamasının 4.66, diğer davranışların ortalamalarının 4.5 ve 4.33 olduğu görülmektedir. Hedef 28’da bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.7 ile “*çok iyi*” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “*Yavuz Geliyor ezgisini çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 29’de yer alan “*Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme*”, “*Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme*” davranışlarının ortalamalarının 4.16, “*Ezgiyi 7/8’lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma*”, “*Ezgiyi oluşturan re-si aralığındaki sesleri II. pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma*” davranışlarının ortalamasının 4.66, diğer davranışların ortalamalarının 4.33 ile 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef 29’da bulunan davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamanın 4.42 ile “*çok iyi*” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında öğrencilerin II. Pozisyonda mi hüseyini makamında 7/8’lik aksak bir ritmi ve ezgiyi seslendirmelerinde herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.15 Öğrencilerin Dere Geliyor Dere ezgisini seslendirmelerinde devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 30:Dere Geliyor Dere ezgisini çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.II Pozisyonda 9/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırılmalarını öğretmen yardımı ile çalma.	.	.	.	.	1	16,7	.	.	5	83,3	6	4,66	0,66	Çok iyi
	4. Dere Geliyor Dere ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	3,83	4,16	iyi
	5. Dere Geliyor Dere ezgisini ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	16,7	5	83,3	6	3,83	4,16	iyi
Hedef 31:Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen nitelikte	1.Ezgiyi 9/8'lik ritmik yapısına uygun çalma (2+2+2+3)	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,70	Çok iyi
	2. Ezgiyi 9/8'lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,70	Çok iyi
	3.Ezgiyi oluşturan mi-si aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,70	Çok iyi
	4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	4,5	0,70	Çok iyi
	5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	iyi
	6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	3	50	.	.	3	50	6	4	1,20	İyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,40	1,23	

Hedef 30'da bulunan "Vücutu hazır duruma getirme", "Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma" davranışlarının ortalamasının 5, "II Pozisyonda 9/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırılmalarını öğretmen yardımı ile çalma." davranışlarının ortalamasının 4.66, diğer davranışların ortalamalarının 3.83 ile "iyi" kategorisinde olduğu görülmektedir. Hedef 30'da bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde sonucun 4.46 ile "çok iyi" kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum "Dere Geliyor Dere ezgisini çalabilme" ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara "çok iyi" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 31’de yer alan “*Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme*”, davranışının ortalamasının 4, “*Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme*” davranışının ortalamasının 4.16, diğer davranışların ortalamalarının 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef 31’de bulunan davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamanın 4.36 ile “*çok iyi*” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında öğrencilerin II. Pozisyonda mi hüseyini makamında 9/8’lik aksak bir ritmi ve ezgiyi seslendirmelerinde herhangi bir zorluk çekmedikleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.16 Öğrencilerin bas eşlikli hüseyini ezgiyi seslendirmelerinde devinışsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzey
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 32: Bas eşlikli hüseyini ezgiyi çalabilme	1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma).	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3.I.ve II. Pozisyonda baş parmak alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma.	.	.	.	.	.	.	3	50	3	50	6	4,5	0,30	Çok iyi
	4. Bas eşlikli hüseyini ezgiyi öğretmeni taklit ederek çalma.	.	.	.	.	3	50	1	16,7	2	33,3	6	4,16	0,96	iyi
	5. Bas eşlikli hüseyini ezgiyi ezbere çalma.	.	.	.	.	3	50	.	.	3	50	6	4	1,20	Çok iyi
Hedef 33: Bas eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte çalabilme	1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	3. 4/4'lük Ölçüde ikilik nota süresini iki vuruş çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	100	6	5	0,00	Çok iyi
	4.Ezgiyi oluşturan sesleri II. pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma (Do#, re, mi seslerini sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklar ile 6.5.ve 4. telleri-mi, la, re sesleri-baş parmak,1.telde si sesini 3.parmak ile çalma).	.	.	.	.	.	.	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5.Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme.	.	.	.	.	3	50	1	16,7	2	33,3	6	3,83	0,96	iyi
	6. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme.	.	.	.	.	3	50	.	.	3	50	6	4	1,20	İyi
	7. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme.	.	.	.	.	3	50	.	.	3	50	6	4	1,20	İyi
	8. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	.	.	.	.	3	50	1	16,7	2	33,3	6	3,83	0,96	iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,46	0,54	

Hedef 32’de yer alan “Vücutu hazır duruma getirme”, “Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma” davranışlarının ortalamasının 5, “ Bas eşlikli hüseyini ezgiyi ezbere çalma” davranışlarının ortalamasının 4, diğer davranışların ortalamalarının 4.15 ve 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef 32’de bulunan davranışlar aritmetik ortalamalar açısından

incelendiğinde sonucun 4.51 ile “*çok iyi*” kategorisinde olduğu gözlenmektedir. Bu durum “*Bas eşlikli hüseyini ezgiyi çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 33’te yer alan “*Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme*”, davranışının ortalamasının 3.83, “*Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme*” ve “*Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme*” d davranışların ortalamalarının 4, diğer davranışların ortalamalarının 4.66 ile 5 olduğu görülmektedir. Hedef 33’te bulunan davranışların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ortalamanın 4.41 ile “*çok iyi*” kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Bas eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte çalabilme*” ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2 hedef ve hedef davranışlar bakımından incelendiğinde öğrencilerin örnek repertuarın devinişsel hedef ve davranışlarını “*çok iyi*” düzeyde gerçekleştirdikleri söylenebilir.

4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın duyuşsal hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri tablo 4.3.1’de verilmiştir:

Tablo 4.3.1.Öğrencilerin örnek repertuarın duyuşsal hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X	S	Düzey
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
1. HEDEF: Gitar çalarken dikkatini yoğunlaştırabilme	1. Çalarken dik durmaya ve vücudu kasmamaya dikkat etme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
	2. Konum değıştirirken tel ve parmak numaralarına dikkat etme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3.Tirando çalarken parmak sırasının bozulmamasına özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	33,3	6	4,33	0,26	Çok iyi
	4.Temiz ses elde etmek için yeterli basıncı uygulamaya dikkat etme..	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
	5. Her iki elin pozisyonunu sürekli kontrol altında bulundurma.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
	6. Parmak hareketlerinin büyük olmasına özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	33,3	6	4,33	0,26	Çok iyi
	7. Gitar Çalmaya istekli olma.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	3	50	6	4,33	0,66	Çok iyi
2. HEDEF: Eserleri istenilen nitelikte çalmaya özen gösterebilme	1. Eseri ritmine uygun çalmaya özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	2.Ezgiyi melodik yapısına uygun seslendirmeye özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
	3.Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirmeye özen gösterme	-	-	-	-	-	-	4	66,7	2	33,3	6	4,33	0,26	Çok iyi
	4. Problemlı pasajları ayrıca çalışmaya özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,26	Çok iyi
	5. Nota ve sus sürelerini değeri kadar seslendirmeye özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,33	6	4,83	0,167	Çok iyi
	6. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirmeye özen gösterme	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
	7.Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirmeye özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	2	33,3	4	66,7	6	4,66	0,267	Çok iyi
	8.Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile seslendirmeye özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	3	50	3	50	6	4,5	0,3	Çok iyi
3.HEDEF: Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme	1.Öğretmeni dinleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0	Çok iyi
	2.Öğretmenin uyarılarını dikkate alma.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0	Çok iyi
	3.Öğretmenin komutlarına uyama.	-	-	-	-	-	-	-	-	6	100	6	5	0	Çok iyi
	4.Çaldığı eserden zevk alma.	-	-	-	-	-	-	1	16,7	5	83,3	6	4,83	0,16	Çok iyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,64	0,22	

Tablo 6’da öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşip ulaşmadığını gösteren frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma ve ağırlıklı ortalama değerleri verilmektedir.

Hedef 1’de bulunan “*Tirando çalarken parmak sırasının bozulmamasına özen gösterme*”, “*Parmak hareketlerinin büyük olmasına özen gösterme*” ve “*Gitar Çalmaya istekli olma*” davranışlarının ortalamasının 4.33, “*Konum değiştirirken tel ve parmak numaralarına dikkat etme*” davranışının ortalamasının 4.83 diğer davranışların ortalamasının 4.5 olduğu görülmektedir. Hedef1’de yer alan davranışların aritmetik ortalamaları alındığında ortalamanın 4.54 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu gözlenmektedir. Bu durum “*Gitar Çalarken Dikkatini Yoğunlaştırabilme*” ile ilgili duyuşsal hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 2’de bulunan davranışların ortalamaları 4.33 ile 4.83 arasında değişmektedir. Hedef 2 davranışların ortalamaları açısından incelendiğinde; “*Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirmeye özen gösterme*” davranışının ortalamasının 4.33, “*Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirmeye özen gösterme*”, “*Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile seslendirmeye özen gösterme*” davranışlarının ortalamalarının 4.5, “*Problemlili pasajları ayrıca çalışmaya özen gösterme*”, “*Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirmeye özen gösterme*” davranışlarının ortalamalarının 4.66, “*Eseri ritmine uygun çalmaya özen gösterme*” ve “*Ezgiyi melodik yapısına uygun seslendirmeye özen gösterme*” davranışlarının ortalamalarının ise 4.83 olduğu gözlenmektedir. Tüm ortalamaların “*çok iyi*” kategorisinde bulunduğu görülmektedir dolayısıyla bu durum “*Eserleri istenilen nitelikte çalmaya özen gösterebilme*” ile ilgili duyuşsal hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 3’te bulunan davranışlar incelendiğinde “*Öğretmeni dinleme*”, “*Öğretmenin uyarılarını dikkate alma*”, “*Öğretmenin komutlarına uyama*” davranışlarının ortalamalarının 5 ile çok iyi kategorisinde, “*Çaldığı eserden zevk alma*” davranışının ortalamasının ise 4.83 ile çok iyi kategorisinde bulunduğu görülmektedir. Bu durum “*Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme*” ile ilgili duyuşsal hedef ve hedef davranışlara “*çok iyi*” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.3.1 hedef ve hedef davranışlar bakımından incelendiğinde öğrencilerin örnek repertuarın duyuşsal hedef ve hedef davranışlarını “*çok iyi*” düzeyde gerçekleştirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri tablo 4.4.1’de verilmiştir:

Bu bölümde grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerini gösteren tablo 4.1.1 bölünerek incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.4.1.Öğrencilerin grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeyleri

HEDEF	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	s	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 1:Derse hazırlık çalışmalarını grupça yapabileme.	1. Derse hazırlıklı gelme.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60	5	4,6	0,30	Çok iyi
	2. Doğru tutuş ve oturuş pozisyonunu yapma.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40	5	4,4	0,30	Çok iyi
	3. Tonlama çalışmalarını gruba uyararak yapma.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	4. Başlangıç alıştırmalarını grupça tekrar etme.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	5. Önceki derslerde öğrendiği eserleri gruba uyararak ezbere çalma.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60	5	4,6	0,30	Çok iyi
Hedef 2: Öğretmen ile ilişkilerini yönetebileme	1. Grup dersinde öğretmeni dinleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Grup dersinde öğretmenin uyarılarını dikkate alma.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Grup dersinde öğretmenin komutlarına uyma.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 3:Arkadaşları ile ilişkilerini yönetebileme	1. Arkadaşları çalarken onları dinleme.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2.Arkadaşları ile işbirliği içinde olma.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3.Grup şefini dikkate alma.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4.Birlikte çalmaya özen gösterme.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	5.Birlikte çalmaktan zevk alma.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	6.Grup arkadaşlarının haklarına saygı gösterme.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	7.Grupta sorumluluk almaya istekli olma.	-	-	-	-	-	-	2	40	3	60	5	4,6	0,30	Çok iyi
	8.Aldığı sorumluluğu yerine getirme.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	9.Grup etkinliklerine kendiliğinden katılma.	-	-	-	-	-	-	3	60	2	40	5	4,4	0,30	Çok iyi

Hedef 1’de bulunan “Doğru tutuş ve oturuş pozisyonunu yapma” davranışının ortalamasının 4.4., “Derse hazırlıklı gelme”, “Önceki derslerde öğrendiği eserleri gruba

uyarak ezbere çalma” davranışlarının ortalamalarının 4.6, “*Başlangıç alıştırmalarını grupça tekrar etme*”, “*Tonlama çalışmalarını gruba uyarak yapma*” davranışlarının ortalamalarının ise 4.8 olduğu görülmektedir. Hedef 1’de bulunan tüm davranışların ortalamalarının “çok iyi” kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir. Bu durum “*Derse hazırlık çalışmalarını grupça yapabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 2’de yer alan “*Grup dersinde öğretmeni dinleme*”, “*Grup dersinde öğretmenin uyarılarını dikkate alma*” “*Grup dersinde öğretmenin komutlarına uyma*” davranışlarının ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde yer aldığı görülmektedir. Bu durum “*Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 3’te bulunan “*Arkadaşları çalarken onları dinleme*”, “*Arkadaşları ile işbirliği içinde olma*”, “*Grup şefini dikkate alma*”, “*Birlikte çalmaya özen gösterme*”, “*Birlikte çalmaktan zevk alma*”, “*Aldığı sorumluluğu yerine getirme*” davranışlarının ortalamalarının 5, “*Grup etkinliklerine kendiliğinden katılma*” davranışının ortalamasının 4.4, “*Grupta sorumluluk almaya istekli olma*” davranışının ortalamasının 4.6, “*Grup arkadaşlarının haklarına saygı gösterme*” davranışının ortalamasının 4.8 olduğu görülmektedir. Hedef 1’de bulunan tüm davranışların ortalamalarının “çok iyi” kategorisinde yer aldığı gözlenmektedir. Bu durum “*Arkadaşları ile ilişkilerini yönetebilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.4.1'in devamı

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	$\bar{X}$	S	Düzey
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 4:Hüseyini ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	5. Hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 5:Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1.Al Mendili ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2.Al Mendili ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3.Al Mendili ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4.Al Mendili ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 6:Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1.Maçka Yolları ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	2. Maçka Yolları ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	3. Maçka Yolları ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	4. Maçka Yolları ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
Hedef 7:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi

Hedef 4'te yer alan "*Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile grupla çalma*", "*Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile gruba uyarak ezbere çalma*", "*Hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma*", "*Hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme*", "*Hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma*" davranışlarının ortalamaları 5 ile çok iyi kategorisinde yer almaktadır. Bu durum "*Hüseyini ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*" ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına "*çok iyi*" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 5'te yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile "*çok iyi*" kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "*Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*" ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına "*çok iyi*" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 6'da bulunan tüm davranışların ortalamalarının 4.8 ile "*çok iyi*" kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "*Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*" ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına "*çok iyi*" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 7'de yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile "*çok iyi*" kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "*Keçi vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*" ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına "*çok iyi*" düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.4.1'in devamı

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzye
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 8:Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. Gelin Ayşe ezgisini ¾'lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Gelin Ayşe ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Gelin Ayşe ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Gelin Ayşe ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 9:Bilmem Şu Feleğin ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. Bilmem Şu Feleğin ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Bilmem Şu Feleğin ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Bilmem Şu Feleğin ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Bilmem Şu Feleğin ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 10:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. II.Pozisyon geçişli 1 Oktav la hüseyini dizisini grupta birlikte çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	2.II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	3. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	4. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	5. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
Hedef 11:Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1.I.Pozisyonunda la-mi aralığındaki hicaz beşlisinden oluşan diziyi grupta birlikte çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Sandalım Geliyor Varda ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Sandalım Geliyor Varda ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Sandalım Geliyor Varda ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	5. Sandalım Geliyor Varda ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi

Hedef 8’de yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 9’da bulunan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Bilmem Şu Feleğin ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Hedef 10’da bulunan tüm davranışların ortalamalarının 4.8 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*II. Pozisyon geçişli hüseyni ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Hedef 11’de yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.4.1'in devamı

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	X̄	S	Düzey
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 12:Süt İçtim ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme	1. II.Pozisyonda mi-si aralığındaki diziyi grupla birlikte çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Süt İçtim ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Süt İçtim ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Süt İçtim ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	5. Süt İçtim ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 13:Toycular ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme	1. II.Pozisyonda 1 oktav mi hüseyini dizisini grupla birlikte çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2. Toycular ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3. Toycular ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4. Toycular ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	5. Toycular ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
Hedef 14:Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme	1. Beş sekizlik ritmik alıştırmaları grupla birlikte çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	2. Oy Trabzon ezgisini 5/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	3. Oy Trabzon ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	4. Oy Trabzon ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
	5. Oy Trabzon ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	1	20	4	80	5	4,8	0,20	Çok iyi
Hedef 15:Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme	1.Yedi sekizlik ritmik alıştırmaları grupla birlikte çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	2.Yavuz Geliyor ezgisini 7/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	3.Yavuz Geliyor ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupla çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	4.Yavuz Geliyor ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi
	5.Yavuz Geliyor ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	100	5	5	0,00	Çok iyi

Hedef 12’de yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Süt İçtim ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 13’te yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Toyular ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 14’te yer alan tüm davranışların ortalamalarının 4.8 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 15’te yer alan tüm davranışların ortalamalarının 5 ile “çok iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.4.1'in devamı

	HEDEF DAVRANIŞLAR	1		2		3		4		5		N	M	S	Düzey
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Hedef 16: Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. Dokuz sekizlik ritmik alıştırılmaları grupta birlikte çalma.	-	-	-	-	-	-	1	20	4	80	5	4,8	0,00	Çok iyi
	2. Dere Geliyor Dere ezgisini 9/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100	5	4	0,00	Çok iyi
	3. Dere Geliyor Dere ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma.	-	-	-	-	3	50	-	-	3	50	6	4	1,20	İyi
	4. Dere Geliyor Dere ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	-	-	-	-	3	50	-	-	3	50	6	4	1,20	İyi
	5. Dere Geliyor Dere ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	-	-	-	-	3	50	-	-	3	50	6	4	1,20	İyi
Hedef 17: Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme	1. Bas tellerde başparmak alıştırılmalarını grupta birlikte çalma	-	-	-	-	1	16,7	3	50	2	33,3	6	4,16	0,56	İyi
	2. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi 4/4'lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma.	-	-	-	-	2	40	-	-	3	50	5	4,2	1,2	İyi
	3. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma.	-	-	-	-	2	40	-	-	3	50	5	4,2	1,2	iyi
	4. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme.	-	-	-	-	2	40	-	-	3	50	5	4,2	1,2	İyi
	5. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	-	-	-	-	2	40	-	-	3	50	5	4,2	1,2	İyi
Ağırlıklı aritmetik ortalama ve standart sapma												6	4,17	0,89	

Hedef 16'da bulunan "Dokuz sekizlik ritmik alıştırılmaları grupta birlikte çalma", davranışının ortalamasının 4.8, "Dere Geliyor Dere ezgisini 9/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma", "Dere Geliyor Dere ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma", "Dere Geliyor Dere ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme", Dere Geliyor Dere ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma" davranışlarının ortalamalarının 4 olduğu görülmektedir. Hedef 16'da bulunan davranışlara aritmetik ortalamalar açısından bakıldığında ortalamanın 4.16 ile iyi kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum "Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen

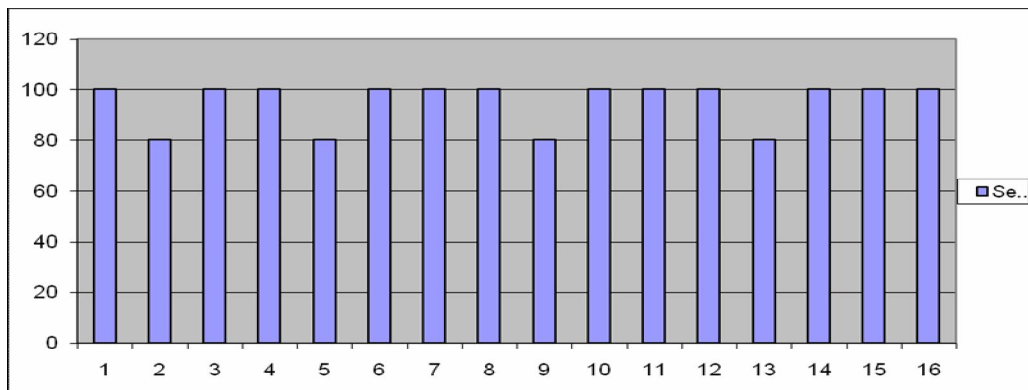
nitelikte grupta çalabilme” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “iyi” düzeyde ulaşıldığı, öğrencilerin diğer ezgiler ile karşılaştırıldığında 9/8’lik dere geliyor ezgisini seslendirmede daha az başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Hedef 17’de yer alan “ *Bas tellerde başparmak alıştırmalarını grupta birlikte çalma*” davranışının ortalamasınının 4.16, “*Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi 4/4’lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma*”, “ *Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyararak grupta çalma*”, “*Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme*”, “*Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma*” davranışlarının ortalamaları ise 4.2’dir tüm bu davranışların “iyi” kategorisinde olduğu görülmektedir. Bu durum “*Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme*” ile ilgili grup dersi hedef ve hedef davranışlarına “iyi” düzeyde ulaşıldığı, öğrencilerin diğer ezgiler ile karşılaştırıldığında “*Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi*” seslendirmede daha az başarılı oldukları şeklinde yorumlanabilir

4.5. Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

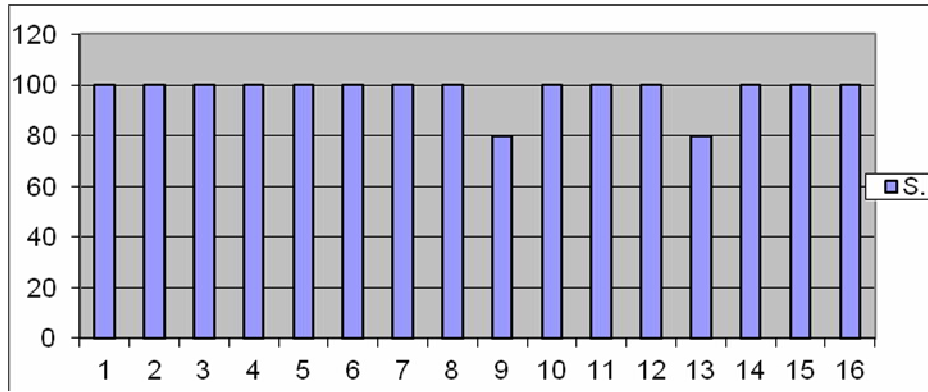
Araştırmanın beşinci sorusu ile ailenin öğrencinin başarısında pozitif bir etkisi olup olmadığı araştırılmıştır. Bunun için ailenin derslere katılım durumları belirlenmiş velilerin her hafta derslere katılımları yüzdeler grafikinde sunulmuştur ayrıca her hafta ailelere verilen haftalık çalışma takip çizelgelerinden elde edilen veriler tablolaştırılmıştır aşağıda ailelerin bireysel ve grup derslerine katılım yüzdelerini gösterir grafikler ve öğrencilerin çalışmalarını gösterir haftalık çalışma takip çizelgesi yer almaktadır.

Tablo 4.5.1.Aile bireysel ders katılım grafiği

Grafik incelendiğinde 2,5,9 ve 12. Haftalarda ailenin bireysel derslere katılım ortalamasının %80 olduğu görülmektedir diğer tüm haftalarda derse katılım oranı %100'dür.On altı hafta boyunca ailelerin bireysel derslere katılım ortalamalarına bakıldığında ortalamanın %96 olduğu görülmektedir. Veriler doğrultusunda ailelerin çok büyük bir oranla bireysel derslere katıldığı ve dersleri izlediğini söyleyebiliriz.

Tablo 4.5.2.Aile Grup ders katılım grafiği

Grup dersi katılım grafiği incelendiğinde 9 ve 13. Haftalarda derslere katılım ortalamasının %80, diğer tüm haftalarda derslere katılım ortalamasının %100 olduğu görülmektedir. On altı hafta boyunca ailelerin grup derslerine katılım ortalamalarına bakıldığında ortalamanın %97,5 olduğu görülmektedir. Veriler doğrultusunda ailelerin %100'e yakın bir oranla grup derslerine katıldığı ve dersleri gözlemlediğini söyleyebiliriz.

Bireysel ve grup derslerinde ailenin derse katılıp katılmadığını gösteren grafikler incelendiğinde ailelerin bireysel derslerde %95 grup derslerinde ise %97,5 oranında derste buldukları ve dersi gözlemledikleri görülmüştür.

Haftalık çalışma takip çizelgesine işlenen veriler ortalama değerleri alınarak tablo 4.5.3'te verilmiştir.

Tablo 4.5.3'te Öğrencilerin her bir çalışmaya ayırdıkları haftalık ortalama çalışma süreleri ve 16 hafta boyunca toplam ortalama süreler dakika cinsinden verilmiştir.

Tablo 4.5.3.Öğrencilerin haftalık ve toplam ortalama çalışma süreleri

		Ortalama Haftalık Çalışma Süresi	Toplam Çalışma süresi
1	Verilen kayıtları dinleme	30,8	493,3 dk
2	Sağ elde ritmik egzersizler	10,7	171,6 dk
3	Tel değiştirme alıştırmaları	11,7	188,3 dk
4	Hüseyini Ezgi ritmik varyasyonları (A, B, C, D, E)	20	321,6 dk
5	Hüseyini Ezgi	17,8	286,6 dk
6	La-Mi Aralığında dizi alıştırmaları	5,1	81,6 dk
7	Al Mendili	15,4	247,5 dk
8	Maçka Yolları	17,6	282 dk
9	Keçi Vurdum Bayıra	9,3	149,1 dk
10	Gelin Ayşe	14,3	230 dk
11	Bilmem Şu Feleğin	11,9	190,8 dk
12	La hüseyini dizisi	4,7	76 dk
13	I. ve II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgi	13,3	213,3 dk
14	La hicaz dizisi	3,9	63,3 dk
15	Sandalım Geliyor Varda	15,6	250,8 dk
16	Mi-Si aralığında hüseyini dizi (II.pozisyon)	4,1	66,7 dk
17	Süt içtim (II.Pozisyon)	12	193,3 dk
18	1 Oktav Mi hüseyini dizisi (II.pozisyon)	3,1	50,8 dk
19	Toycular	10	160 dk
20	Beş sekizlik ritmik alıştırmalar	4,7	76,6 dk
21	Oy Trabzon	13,2	212,5 dk
22	Yedi sekizlik ritmik alıştırmalar	3,3	53,3 dk
23	Yavuz Geliyor	13,6	219,1 dk
24	Dokuz sekizlik ritmik alıştırmalar	2,3	37,5 dk
25	Dere geliyor	7,1	114,1 dk
26	Baş tellerde başparmak alıştırmaları	3,5	56,6 dk
27	Bas tel eşlikli ezgi	7,3	117,5 dk

Tablo 4.5.3. incelendiğinde 16 hafta boyunca her çalışmanın aileler tarafından gözlemlenerek çizelgeye işlendiği, görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde en fazla zaman ayrılan davranışın 493 dakika ile “verilen kayıtları dinleme”, en az zaman ayrılan davranışın ise 50 dakika ile “II. pozisyonunda 1oktav hüseyini dizi çalışması” olduğu

görülmektedir, dizi çalışmalarının ortalamalarına bakıldığında 62 dakika, *ritmik, tel değiştirme ve başparmak alıştırmalarının* ortalamalarının ise 138 dakika olduğu görülmektedir. 16 hafta boyunca her bir ezgiye ayrılan ortalama çalışma süresi ise 212 dakikadır. Tabloda görüldüğü üzere en az zaman ayrılan çalışmalar “*dizi*” çalışmalarıdır. Dinleme çalışmasından sonra en çok vakit ayrılan çalışmaların “*repertuvar*” çalışması olduğu görülmektedir.

Örnek repertuvar açısından incelendiğinde en fazla zaman ayrılan ezginin “*Hüseyini ezgi ve ritmik varyasyonları*” olduğu en az zaman ayrılan ezginin ise 114 dk. ile “*Bas tel eşlikli ezgi ve dere geliyor*” ezgileri olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar ile repertuvarın bilişsel ve devinişsel hedef davranış ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin “*Dere geliyor ve Bas tel eşlikli ezgiyi*” seslendirmelerinde bilişsel ve devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri bakımından diğer ezgilere göre daha az başarılı olduğu görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin çalgısına ayırdığı zaman ile hedef davranışları gerçekleştirme düzeyleri arasında pozitif bir etki olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Grafik 4.5.1-2 ve tablo 4.5.3 incelendiğinde 16 hafta boyunca ailelerin bireysel ve grup derslerine %100’e yakın bir oranda katıldığı ayrıca ders dışında çocuklarının çalışmalarını gözlemleyerek çizelgeye işlediği görülmektedir. Grafik ve çizelgedeki veriler dikkate alındığında çocukların her hafta aileler tarafından denetlendiği ve çalıştırıldığı görülmektedir. Hedef davranışların düzeylerine bakıldığında ortalamanın “çok iyi” olduğu gözlenmektedir. Bu durumun ailenin öğrencinin başarısında pozitif bir etkisi olduğu şeklinde yorumlanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde toplanan veriler doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlara dayalı olarak sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir. Sonuçlar araştırma soruları doğrultusunda tek tek ele alınmıştır.

Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın bilişsel hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerine ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bilişsel hedef ve hedef davranış gözlem formundan elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaştıkları sonucuna varılmaktadır.

- Öğrencilerin gitar dersinde geçen müzik terim ve işaretlerine yönelik hedef ve hedef davranışları “çok iyi” düzeyde gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin uygulamanın ilerleyen zamanlarında müzik terim ve işaretlerini başlangıçtan daha iyi ifade ettikleri görülmüştür.

- Öğrencilerin gitarın bölümleri, temel ve teknik öğelerine yönelik bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma dereceleri göz önüne alındığında gitarı tanıyabilme, gitar çalma ile ilgili temel teknikler ve ilkeler bilgisi hedeflerine “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı anlaşılmaktadır.

- Öğrencilerin örnek repertuarı seslendirmelerinde bilişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeylerine bakıldığında, öğrencilerin başlangıçta, basit ölçülerdeki ezgilerin ritmik ve melodik yapılarını aksak ölçüdeki ezgilere göre daha kolay kavradıkları gözlemlenmiştir. Uygulamanın ilerleyen zamanlarında öğrencilerin

5/8'lik,7/8'lik ve 9/8'lik ölçüleri de çok iyi düzeyde kavradıkları görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin eserlerin pozisyonu, başladığı tel, başladığı ses ve duateler konusunda bilişsel hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı görülmektedir. Bu durum öğrencilerin ezgileri çalgılarında bilişsel düzeyde kavramış olduklarını göstermektedir.

İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın devinişsel hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerine ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Devinişsel hedef ve davranışların 1.boyutunda gitarda duruş tutuş ve oturuş ölçütleri ilgili hedef davranışlara ulaşma düzeyleri incelenmiştir. Öğrencilerin gitarda duruş, tutuş ve oturuş ölçütlerine yönelik devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri incelendiğinde öğrencilerin devinişsel davranışları gerçekleştirme sürecinde başlangıç aşaması hariç herhangi bir zorluk yaşamadıkları görülmektedir. Öğrencilerin repertuarı seslendirmeye başlaması ile gitarla oturuş ve gitarı tutuş ile ilgili davranışların “çok iyi” düzeyde gerçekleştiği görülmüştür.

- Devinişsel hedef ve davranışların 2.boyutunda öğrencilerin örnek repertuarı seslendirmeleri ile ilgili devinişsel hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri incelenmiş, öğrencilerin I. pozisyonda basit ölçülerden oluşan ezgileri “çok iyi” düzeyde seslendirdikleri görülmüştür. Diğer taraftan bu ezgilerin ilki olan Hüseyini ezgi ve varyasyonlarının devinişsel hedef ve davranışlarına “iyi” düzeyde ulaşıldığı görülmektedir. Öğrencilerin II. pozisyonun kullandığı ilk eserde “ezgiyi çalabilme ve istenilen niteliklerde çalabilme” davranışlarının “iyi” düzeyde olduğu ikinci pozisyonda olan diğer eserlerde ise davranışların “çok iyi” düzeyde gerçekleştiği, görülmektedir. Bu öğrencilerin yeni bir öğrenme alanına geçildiğinde devinişsel anlamda bir öğrenme sürecinin olduğunu ortaya koymaktadır. Örnek repertuarın seslendirilmesine yönelik devinişsel hedef ve hedef davranışların geneline bakıldığında öğrencilerin ezbere çalma, istenilen niteliklerde çalma becerisini kazandıkları görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin hüseyini ve hicaz makamlarında basit ve aksak ölçülerden oluşan, birinci ikinci ve karma pozisyonları içeren halk ezgilerini seslendirmede çok başarılı oldukları görülmüştür.

Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın duyuşsal hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerine ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Öğrencilerin duyuşsal hedef ve hedef davranışlara ulaşma düzeyleri incelendiğinde “Gitar çalarken dikkatini yoğunlaştırabilme”, “Eserleri istenilen nitelikte çalmaya özen gösterebilme”, “Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme” hedeflerinin “çok iyi” düzeyde gerçekleştiği görülmüş, duyuşsal anlamda hedeflenen davranışlara ulaşıldığı sonucuna varılmıştır.

Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin örnek repertuarın grup dersi hedef ve hedef davranışlarına ulaşma düzeylerine ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Grup dersi hedef ve hedef davranışları düzeyleri incelendiğinde, “Derse hazırlık çalışmalarını grupça yapabilme”, “Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme”, “Arkadaşları ile ilişkilerini yönetebilme” hedeflerinde yer alan davranışların tamamına “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı görülmüştür.

- Öğrencilerin basit ölçülerde 1.pozisyonda La Hüseyini makamında ezgileri istenilen niteliklerde grupça seslendirmede başarılı oldukları görülmüştür.

- Öğrencilerin La Hicaz makamında bir ezgiyi istenilen niteliklerde grupça “çok iyi” düzeyde seslendirmeleri, belirlenen hedef ve hedef davranışlara ulaştıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır.

- Araştırma verileri I.ve II. pozisyon içeren ezgileri öğrencilerin herhangi bir zorluk yaşamadan grupça seslendirebildikleri sonucunu ortaya koymuştur.

- Öğrencilerin II. pozisyonda ‘mi hüseyini’ makamında yer alan ezgileri istenilen niteliklerde grupla seslendirmelerinde başarı oldukları gözlenmiştir.

- Öğrencilerin II. pozisyonda ‘mi hüseyni’ makamında 5/8’lik ve 7/8’lik aksak ritimli ezgileri istenilen niteliklerde grupça seslendirmede herhangi bir zorluk yaşamadıkları belirlenen hedef ve hedef davranışları “çok iyi” düzeyde gerçekleştirdikleri görülmüştür.

- Öğrencilerin 9/8’lik aksak ölçüde yer alan ezgiyi istenilen niteliklerde grupla seslendirilmesinde başarı düzeyinin “iyi” olduğu görülmektedir. Aksak ölçülerin geneline bakıldığında öğrencilerin II. pozisyonda aksak ölçülü ezgileri grupça seslendirebildikleri sonucuna varılmıştır.

- Öğrencilerin bas tellerde başparmak kullanımını içeren “Bas tel eşlikli hüseyni ezgiyi” istenilen niteliklerde grupla seslendirilmesinde başarı düzeyinin “iyi” olduğu görülmektedir. Öğrencilerin başparmağı kullanmada ve çok sesliliğe geçişte başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

- Grup dersi hedef davranışlarına genel olarak bakıldığında belirlenen hedef ve hedef davranışlara “çok iyi” düzeyde ulaşıldığı, sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin bireysel derslerde zorlandıkları konularda grup derslerinde daha başarılı oldukları görülmüştür.

Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Sonuçlar

Suzuki Yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmasında öğrencilerin hedef ve hedef davranışlarına ulaşmasında ailenin pozitif bir etkisi var mıdır? Sorusuna ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Araştırma sorusuna ilişkin bulgular incelendiğinde öğrencilerin tüm çalışmaların ailelerin desteğinde ve denetiminde oluştuğu görülmektedir. Ailelerin derslere katılım oranı, öğrencilerin çalışma ortalamaları ile başarı düzeylerine bakıldığında aileli derse daha çok katılan ve evde takip edilerek daha çok çalıştırılan öğrencinin hedef davranışlara ulaşma düzeyi ortalamalar açısından daha yüksek çıkmıştır. Bu durum ailenin öğrencilerin başarısında pozitif bir etkisi olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

- Araştırmanın sonuçları göz önüne alındığında belirlenen hedefler bilişsel alanın bilgi basamağında devinişsel alanın ise; uyarılma kılavuz denetiminde yapma, beceri

haline getirme, istenilen nitelikte ve yeterlilikte yapma basamaklarında gerçekleşmiştir. Bu bağlamda Suzuki yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanabildiği görülmüş, öğrencilerin tamamının belirlenen hedef ve hedef davranışlara ulaştıkları gözlemlenmiştir. Suzuki prensipleri doğrultusunda yapılan uygulama sonucunda öğrencilerin dinleme davranışını alışkanlık haline getirdikleri (verilen kayıtları her gün dinlemeleri) haftalık çalışma çizelgesine uyarak çalıştığı, tekrar ve ezberleme davranışlarını geliştirdikleri ailenin desteği ve gözetimi ile motivasyonun ve derslere devamlılığının sağlandığı görülmüştür. Grup derslerinde ise öğrencilerin zevk alarak derslere gelme, dersi dinleme, saygılı olma, arkadaşlarını dinleme ve onların haklarına saygı gösterme, birlikte çalma, sorumluluk alma, yapabilme, üstesinden gelme gibi davranışları sergiledikleri gözlenmiştir. Ayrıca çocukların halk ezgilerine karşı gösterdikleri ilgi ve motivasyonun üst düzeyde olduğu, halk ezgilerini ve kaynağını halk ezgilerinden alan eserleri severek zevk alarak seslendirdikleri görülmüştür.

Araştırmanın genel yapısı (Türk halk ezgilerini temel alması, Suzuki yöntemini kullanması, hedef ve hedef davranışları içermesi, dörtlü armoniyi kullanması...vb.) ve sonuçları dikkate alındığında bu çalışmanın hedef ve hedef davranışlar bazında “çok iyi düzeyde” gerçekleştiği söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde benzer araştırmaların da çalışmayı destekleyici nitelikte olduğu görülmektedir:

Araştırmada örnek repertuarın hedef ve hedef davranışları bilişsel duyuşsal ve devinişsel olarak üç boyutta ele alınmıştır. Akpınar(2009), “Suzuki Piano School Volume I” Okul Öncesi Dönem Piyano Eğitimine Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Açısından İncelenmesi başlıklı araştırmasında Suzuki Piano School Volume I’in bilişsel ve devinişsel hedef ve hedef davranışlarını, belirleyerek hedef ve hedef davranışları eserler bazında tabloştürmüştür. Yapılan çalışmanın bu yönü ile Akpınar’ın çalışmasıyla örtüştüğü söylenebilir. Ayrıca araştırmacı öneriler kısmında suzuki repertuarının halk şarkılarından yola çıkarak hazırlandığını belirterek “Suzuki’nin yöntemine sadık kalarak, Türk müziğinden örnekler içeren bir metot hazırlanması” önerisinde bulunmuştur.

Araştırma “çevreden evrene” ilkesi doğrultusunda Türk halk ezgilerini temel alınarak yapılmıştır. İlgili literatürde bu durumu destekleyen çalışmaların bulunduğu

görülmektedir: Yöndem (1998), gitar eğitimcilerinin büyük çoğunluğunun klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin amaç olarak; “çevreden evrene” öğretim ilkesine öncelik sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Kaptan (2001), öğretimde “çevreden evrene” ilkesi doğrultusunda dağarcık oluşturmaya yönelik çalışmaların gerekliliği sonucuna varmıştır. Yalçın(2004), “çevreden evrene” ilkesi doğrultusunda halk ezgilerinin müzik ve gitar eğitimde yeterince kullanılmamasından yola çıkarak, Türk halk müziğine dayalı bir gitar öğretim metodu oluşturmaya çalışmıştır. Daşer (2007), uzmanlar tarafından yeni klasik gitar öğretim programları geliştirilmeli ve bu programlarda, çağdaş Türk müziği eserlerine daha fazla yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada hüseyini dizisi temel alınmış örnek repertuvar bu doğrultuda oluşturulmuştur. Literatür incelendiğinde bu durum ile örtüşen verilere rastlanmaktadır; Yöndem (1998), “Türkiye’deki Mesleki Müzik Yüksek Öğretim Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Eğitim Müziklerinin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adlı doktora çalışmasında gitar eğitimcilerinin % 65’inin klasik gitara uyarlanmış kaynağını Türk halk müziğinin ezgisel ve ritmik yapısından alan eğitim müziklerinin öncelik sırasına göre hüseyini, kürdi ve kerem makamlarına dayanması gerektiği görüşünde oldukları sonucuna varmıştır. Yalçın (2004), la hüseyini dizisinin tek diyezli bir dizi olması, hüseyini dizisinin müzik eğitiminde en çok kullanılan makam olması, çabuk öğretiliyor olması gibi sebepleri sıralayarak gitar öğretiminde kullanılacak halk ezgilerinin ve melodik çalışmaların hüseyini makamı ile başlamasının uygun olacağını belirtmiştir.

Araştırmada örnek repertuvar dörtlü armoniye göre eşliklendirilmiştir. İlgili literatürde bu durumu destekleyici bilgiler bulunmaktadır. Yalçın(2004), “Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğretimi” adlı yüksek lisans çalışmasında besteci ve kuramcılarımızın görüşlerinin “Türk müziğinin çok seslendirilmesinde dörtlü armoni sisteminin kullanılmasının en doğrusu olduğu” sonucuna ulaşmış, makamları çok seslendirmede dörtlü armoninin kullanılmasının daha uygun olacağını belirtmiştir. Tüm bu bilgiler ışığında ilgili literatürün araştırmayı destekleyici nitelikte olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

Araştırma sonucunda belirginleşen önerileri aşağıdaki şeklide sıralayabiliriz:

- Bu çalışmada Suzuki yöntemi halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanmıştır. Aynı yöntem başta Türk müziği çalgıları olmak üzere perdeli veya perdesiz başka çalgılara da uygulanabilir.
- Yöntem ile makamsal ve aksak ritimli ezgilerin çok iyi düzeyde öğrenildiği görülmektedir, yöntem bu yönü ile farklı makam ve usullerin de öğretilmesinde kullanılabilir.
- Yapılan araştırmalar halk ezgilerimizin eğitim müziğinde gerekli nitelik ve niceliklerde kullanılmadığını ortaya koymaktadır. Bu sebepten halk ezgilerimizi kullanarak uygulanan yöntemin özengen ve mesleki gitar eğitiminde kullanılması önerilebilir.
- Yöntemin-nitelikli kişilikli bireyler yetiştirmeyi amaç edindiğinden-okul öncesi ve hatta ilkökul döneminde müzik derslerinde uygulanıp uygulanamayacağı araştırılabilir.
- Araştırmanın sonuçları göz önüne alındığında gençlik, halk eğitim merkezleri ve benzeri yerlerde suzuki yöntemini içeren kurslar açılabilir.
- Üniversitelerin müzik bölümlerinde suzuki yöntemi ile ilgili çalışmaların yapılması hatta suzuki yönteminin sadece bir çalgı öğretim yöntemi değil aynı zamanda müzik eğitim yöntemlerinin bir basamağı olarak derslerde yer alması önerilebilir.
- Repertuvar sıralamasında suzuki repertuvarının zorluk derecesi ve ton sıralaması dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda bazı makamlar transpoze edilerek (göçürülerek) kullanılmıştır. Yapılacak benzer çalışmalarda gitar öğretimine en uygun makamsal sıralama tespit edilip, bu sıralama doğrultusunda bir gitar öğretimi yapılması, farklı metodik yaklaşımların oluşmasında faydalı olabilir.
- Araştırmada repertuvarın gitar eşlikleri dörtlü armoni kurallarına göre yazılmıştır. Dörtlü armoni kimi araştırmacılara göre halk ezgilerimizin yapısına en

uygun çok seslendirme yöntemidir. Halk ezgilerimize yönelik üçlü ve dördlü armoninin dışında çağdaş armoni veya farklı çokseslilik anlayışlarını içeren çalışmaların da yapılması önerilebilir.

- Bireysel ve grup çalışmalarında öğretmenin gitar eşliği yapması öğrencinin derse motivasyonunda ve başarısında etkili olmuştur. Benzer çalışmalarda ana ezgiden ayrı olarak eşliğin yapılması ayrıca çok sesliliğin duyurulması açısından yararlı olabilir.

- Bu araştırmada 6 kişilik bir çalışma grubu ile çalışılmıştır. Benzer bir çalışma daha geniş bir grupla yapılabilir.

- Nitel araştırma boyutu da olan alan benzer bir çalışma yapılabilir.

- Araştırmada tek grupla çalışılmıştır. Benzer bir çalışma kontrol gruplu desen ile yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, U. (2009). “Suzuki Piano School Volüme I” *Okul Öncesi Dönem Piyano Eğitimine Başlangıç Metodunun Hedef Davranışlar Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Amtmann, I.M. (1997). Music forthe Unborn Child. *International Journal of Music Education*,29, 66-72.
- Bayraktar, E. (1998). *Müzik Eğitimi* (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi).Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bingöl, F. (2006).*Müzik ve Dil Arasındaki Benzerlikler Ekseninde Müzik Eğitimi*. 23 Şubat 2010 tarihinde <<http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/FBingol.pdf>> adresinden alınmıştır.
- Can, K. (2004). “*Türkiye’ de 7-9 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Repertuar Destekli Klasik Gitar Eğitimi Programı Hazırlanması Ve Etkililiğinin Sınanması*”.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Beethovenlives (2010). *Çağdaş Müzik Eğitime Bir Örnek Suzuki Metodu*.22 Şubat 2010 tarihinde <<http://www.beethovenlives.net/Suzuki.htm>> adresinden alınmıştır.
- Çevik, D. B. (2007).*Müzik Öğretim Yöntemlerinden, Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış*. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi,9 (1),95-100.
- Çiçek, A. (2002). *0-6 Yaş Grubu Çocuklarda Dil Gelişimi*. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi,4 (1),117-120.
- Çorlu, M. (2003).*Çocuklar ve Gitar*.Andante,2 (7).56-57.

- Daşer, O. (2007). *Klasik Gitar Eğitiminde Makamsal Türk Halk Ezgilerinin Kullanımı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dolson, M. (2004). *Absolute Pitch, Speech, and Tone Language: Some experiments and a Proposed Framework*. *Music Perception*, 21 (3), 339-356.
- Erdal, Gülşen.G. (2012). *Gelişim ve Öğrenme Kuramcılarına Göre Müzik Öğretim Yöntemlerinin Okul Öncesi Eğitimindeki Yeri*. *Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1 (4), 54-57.
- Eren, B. (2006). *Bursa İli Anaokullarındaki 4,5,6 Yaş Grubu Çocukların Müzik Eğitimine Yönelik İhtiyaçlarının Tespiti ve Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde Program Geliştirme* (4. Baskı). Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Göktürk, D. (2008). *Suzuki Violin Teaching Method: Its Theory, Philosophy, And Criticism*. *Turkish Journal Music Education*, 1 (1), 4-11. 10 Mayıs 2010 tarihinde <<http://www.tjme.org/ojs/index.php/tjme/article/view/3/10>> adresinden alınmıştır.
- Guitar for kids studio. 18 Mart 2010 tarihinde <[http://www.denverguitaracademy.com, pdf](http://www.denverguitaracademy.com/pdf)> adresinden alınmıştır.
- Güler, L. (2009). *İlköretim II. Kademe (6. 7. ve 8. Sınıflar) Müzik Dersi Kitaplarında Türk Müziği Okul Şarkılarına Ayrılan Yer* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hongur, G. (1 Eylül 2008). *Müzik Eğitiminde Shinichi Suzuki ve Yetenek Eğitimi Felsefesi*. 8 Mart 2010 tarihinde <<http://gonenchongur.blogspot.com/muzik-egitiminde-shinichi-suzuki-ve.html>> adresinden alınmıştır.

- Kalaycıoğlu, Ő. G. (2009). *Türkiye’deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Okul Şarkılarının, Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Kanneci, A. (2001). *Gitar için Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslar Arası Gitar Repertuarındaki Yeri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2008).*Bilimsel Araştırma Yöntemi* (18.Baskı). Ankara: Nobel Yayınları
- Kasap, B.T. (2005).*Suzuki Okulu Metodu*.İnönü Üniv. Eğt. Fak. Dergisi,6 (9),115-128.
- Kasap, B.T. (2005).*Suzuki Piyano Okulu*.İnönüÜnv. Eğt. Fak. Dergisi,6 (10),71-86.
- Kataroğlu, F. (2008).*Çocuk Eğitiminde Suzuki Metodu*.10 Mart 2013 tarihinde <<http://www.bebek.com/pediatride-son-gelismeler-cocuk-egitiminde-suzuki-metodu-cnt2-4003-6-4204.html>> adresinden alınmıştır.
- Kataoka, H. (1997). *Thoughts on the Suzuki Piano School*. California: Alfred Publishing 12 Mart 2010 tarihinde <<http://books.google.com.tr/books?id=7g30mFGitn4C&printsec=frontcover&dq=Thoughts+on+the+Suzuki+Piano>> adresinden alınmıştır.
- Köknel, Ö. (1993). Eğitim Terimleri Sözlüğü. Ankara: Usem Yayınları.
- Kılıç, I. (2012) *Okul Öncesinde Müzik Eğitimi ve Etkinliklerle Uygulama Örnekleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kuran, E. N. (2007).*Suzuki Metodu ve Türkiye’deki Konservatuvar Öncesi Müzik Eğitimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

- Köse, Y. (2012). *Alıştırmalarla Müzik Teorisi*. İzmir: Arvo Yayınları
- Macmillan, J. (2007). *Ideas for Group Lessons*. Piano Professional Magazine. 16 Haziran 2010 tarihinde <http://www.jennymacmillan.co.uk/Suzuki%20article%206%20Jenny%20groups.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEBMB (Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuat Bankası). *Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği*. Haziran 2010 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25486_.html> adresinden alınmıştır.
- MEBTEGM (Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü) (2012)Okul Öncesi Eğitim Programı, Ankara. 10 Mayıs 2014 tarihinde <mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/09/06/965216/dosyalar/2013_03/01103525_mebokulncesetmprogram%C4%2012.pdf> adresinden alınmıştır.
- Megep (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi) Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dil Gelişimi,2007
- Miller, I. (2004). *The Suzuki Method Recorder School*. Newsletter of the American Recorder Teachers Association,9 (3),5-10. 21 Nisan 2010 tarihinde <http://www.arta-recorder.org/artafacts/2001/ARTAfacts_Vol6No3_SepY2K1.pdf> adresinden alınmıştır.
- Özal, K. (2007). *Suzuki Metodu*.20 şubat 2010 tarihinde <http://www.muzik egitimcileri.net/bilimsel/makale/K-Ozal_3.pdf> adresinden alınmıştır.
- Özdemir, Gökhan ve Yıldız, Gökay (2010). *Genel Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim*. Mehmet Akif Ersoy Ün. Sosyal Bil. Ens. Dergisi,2 (2),77-90.
- Özçelik, Ö.A. (2001), *Suzuki Yönteminin Piyano Eğitiminin Başlangıç Aşamasına Uyarlanması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Özeke, S. (2007). *Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodály Yöntemi Uygulamaları*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,20 (1),111-119

- Özen, N. (2004). *Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri*.Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,24 (2),57-63.
- Özgül, İ. (1998). Eğitim fakülteleri sınıf öğretmenliği bölümleri öğrencilerinin müzik 1-2 derslerine müziksel giriş düzeyleri. Kastamonu Eğitim Dergisi. 4 (6),35-48.
- Say, A. (1996). Müzik Öğretimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sönmez, V. (2012). Program Geliştirmede Öğretmen El kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2005). Öğretim İlke ve Yöntemleri (3.Baskı). Ankara, Anı Yayıncılık.
- Sun, M. (1997). Kır Çiçekleri (1.Baskı). Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Suzuki Association of the Americas. 27 Nisan 2010 tarihinde. <<http://suzukiassociation.org> > adresinden alınmıştır.
- Suzuki, S. (1996). *Young Children's Talent Education and Its Method*. California: Alfred Publishing
- Thomas-Lee, P. M. (2003). Piano Pedagogy For Fourand Five-Year-Olds: An Analysis of Selected Piano Methods For Teaching Preschool Children. A Dissertation Submitted to the Graduate Faculty of The University of Georgia in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Musical Arts.
- Tufan, S. (1995). *4-8 Yaş Grubu Öğrencilerinin Müzik ve Piyano Eğitimi*. Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi,3 (16),36.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDK Yayınları
- Uçan, A. (1997).*Müzik Eğitimi* (2. Baskı).Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Ünal, S. (1989). *Orta Öğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları*. Müzik Öğretimi Nasıl Geliştirilebilir? Konulu Panel'den, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Yalçın, G. (2004). *Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğrenimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yalçın, J. (2009). *Shinichi Suzuki'nin Hayatı*. 6 Mart 2012 tarihinde <<http://www.montessorioskulu.web.tr/genel/sinichi-suzukinin-hayati/>> adresinden alınmıştır.
- Yeprem, M. S. (18–21 Şubat 2007). 2 Türkiye Gitar Buluşması: *Türk Gitar Müziği Çalışmaları* (Konferans). Ankara
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde Müzik Öğretimi*. Ankara, Anı Yayıncılık.
- Yöndem, S. (1998). *Türkiye'deki Mesleki Müzik Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Eğitim Müziklerinin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yöndem, S. (1992). *Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Klasik Gitar Eğitimi Nasıl Olmalıdır?* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Zimmerman, M. (2013). Frequently Asked Questions. 25 Mart 2013 tarihinde <<http://www.foothillsguitar.com/faqs.html>> adresinden alınmıştır.

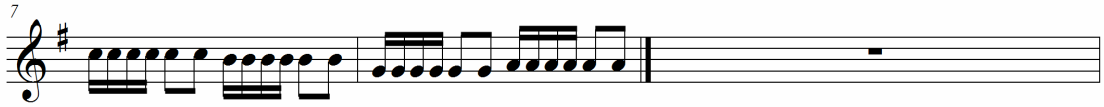

EKLER

Ek-1.Örnek Repertuvar

Varyasyon A

Atabey Aykar

Varyasyon B

Varyasyon C

Varyasyon D

28

31

35

Varyasyon E

38

41

44

Tema

47

52

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 475
İNCELEME TARİHİ 22.11.1973

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
ANTAKYA - ŞENKÖY

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI

AL MENDİLİ

(HALAY)

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRE

BİRLİKTE

AL MEN Dİ Lİ MEN Dİ Lİ KIZ SE VER KA RAN Fİ Lİ

1. ERKEKLER
2. KADINLAR

1. KA RAN Fİ Lİ KA TA' ROL DU HAS RET LİK YE TE ROL DU
2. MEN DİL BAĞ LA RIM YAN DAN SE Nİ SE VE RİM CAN DAN

NAZ Lİ YA RIN KO KU SU BUR NUM DA TÜ TE ROL DU
İ Kİ YER DE YA ROL MAZ YA BEN DEN GEÇ YA ON DAN

BİRLİKTE

AL MEN Dİ Lİ MEN Dİ Lİ KIZ SE VER KA RAN Fİ Lİ

ERKEKLER 1
KARANFİL KATAR OLDU
HASRETLİK YETER OLDU
NAZLI YARIN KOKUSU
BURNUMDA TÜTER OLDU
BAĞLANTI
AL MENDİLİ MENDİLİ
KIZ SEVER KARANFİLİ

2
MENDİL BAĞLARIM YANDAN
SENİ SEVERİM CANDAN
İKİ YERDE YAR OLMAZ
YA BENDEN GEÇ YA ONDAN
BAĞLANTI

NOT:
TÜRKÜNÜN BAĞLANTI KISMI
ARA SAZI OLARAK ÇALINABİLİR

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1982
İNCELEME TARİHİ : 4-10-1979

YÖRESİ
SÖRMENE

KİMDEN ALINDIĞI
BAHATTİN CAMUR
(kemence - ses)

SÜRESİ :
= 96

MAÇKA YOLLARI TAŞLI

DERLEYEN
İST. Rad. THM. Sb.

DERLEME TARİHİ
14. 8. 1975

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI
4. 9. 1979

O FD_F MAÇ KA YOL LA RI TAS LI GE LUY YU SA
GA RI SI DE L DU MAN DE GI L IR MA GI N GO
RI SAÇ LI M NE OL DU SA NA YAN RU M
NIZ LE RE GU R BA NO LA NA YIM YAY RU M
GA RI DI SE V DU GU M SE NU NI LE N
ZÜN DE YI M E L LER NE DER SA DE SU N

BÖ Y LE GÖ Z LE RÜN YAS LI BÖ Y LE GÖ Z LE RÜN YAS LI
O SEV DA LI GÖZ LE RE O SEV DA LI GÖZ LE RE
NE GÜN LE RUM VA RI DI NE GÜN LE RUM VA RI DI
BEN GE NE SO ZUM DE YİM BEN GE NE SO ZUM DE YİM

— 1 —
OF OF MAÇKA YOLLARI TAŞLI
GEL UYU SARI SAĞLIM
NE OLDU SANA YAVRUM
BOYLE GÖZLERÜN YAŞLI

— 2 —
OF OF DERELER AKAR AKAR
GARIŞIR DENİZLERE
GURBAN OLAYIM YAVRUM
O SEVDALI GÖZLERE

— 3 —
OF OF GİZ TARLANIN BAŞLARI
DUMAN DEĞİL GAR İDİ
SEVDUĞUM SENİNİLEN
NE GÜNLERUM VAR İDİ

— 4 —
OF OF YUKARI GEL YUKARI
İRMAĞIN GÖZÜNDEYİM
ELLER NE DERSA DESÜN
BEN GENE SÖZÜMEYİM

Keçi Vurdum Bayıra

Sivas

Ke çi vur dum ba yı ra..... kı mıl kı mıl ya yı la
Sen den ba na fay da yok.... mev lam be ni ka yı ra

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 605
İNCELEME TARİHİ : 15.3.1974
YÖRESİ
ADANA - GAZİANTEP
KİMDEN ALINDIĞI

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ
• = 63

KOYUN GELİR YATA YATA
(Gelin ayşe)
(Örnek = 1)

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

KO YUN GE LİR YA TA YA TA ÇA MUR LA RA
KO YUN GE LİR YO ZU YU NAN A YA ĞI NIN

BA TA BA TA GE LİN AY ŞEM SE LE ĞİT MİŞ
TO ZU YU NAN GE LİN AY ŞEM SE LE ĞİT MİŞ

YO SUN LA RI TU TA TU TA A MAN AY ŞEM
YA NI ÇİF TE KU ZU YU NAN A MAN AY ŞEM

YA MAN AY ŞEM DAĞ LAR BA Şİ DU MAN AY ŞEM
YA MAN AY ŞEM DAĞ LAR BA Şİ DU MAN AY ŞEM

A MAN AY ŞEM YA MAN AY ŞEM DAĞ LAR BA Şİ DU MAN AY ŞEM
A MAN AY ŞEM YA MAN AY ŞEM DAĞ LAR BA Şİ DU MAN AY ŞEM

N. Uyşak

- 1 -

- 2 -

KOYUN GELİR YATA YATA
ÇAMURLARA BATA BATA
GELİN AYŞEM SELE GİTMİŞ
YOSUNLARI TUTA TUTA

Bağlantı - AMAN AYŞEM YAMAN AYŞEM
DAĞLARBAŞI DUMAN AYŞEM

KOYUN GELİR YOZU - YUNAN
AYAĞININ TOZUYUNAN
GELİN AYŞEM SELE GİTMİŞ
YANI ÇİFTE KUZUYUNAN

Bağlantı...

Bilmem Şu Feleğin Bende Nesi Var

Orta Anadolu

5 0 1 5 2 5
Bil mem şı fe le ğin ben de ne si var
Her var dı ğım yer de gül is ter ben den

4 2 5
San ki be nim mor süm bül lü ba ğım var

2 5
Zem he ri a yın da gül is ter ben den

Yorulduğum da yol üstünde oturdum
Güzeller başıma toplansın diye
(2) { Gittim padişahıtan ferman eyledim
Herkes sevdiğine canım sarılsın diye.

II. Pozisyon Geçişli Hüseyini Ezgi

Atabey Aykar

5

9

9187.1

HİCAZ TÜRKÜ

SANDALIM GELİYOR VARDA

Sofyan Müzik

1- SAN DA LIM GE - LI - YOR
2- SAN DA LI MIN KÜ REK

1- VAR - DA VE - FA OL - MAZ HIÇ BİR YAR - DA HIÇ BİR YAR - DA
2- LE RI YAR YA KI YOR YÜ REK LE RI YÜ REK LE - RI

A - MAN İ - KI TEL - LIM Sİ - YA SAN - DAL CA - NIM İ - KI TEL -

LİM Sİ - YA SAN - DAL

1
SANDALIM GELİYOR VARDA
VEFA OLMAZ HIÇ BİR YARDA

2
SANDALIMIN KÜREKLERİ
YAR YAKIYOR YÜREKLERİ

3
SANDALIM MAVİ BOYALI
YAR GELİYOR YALI YALI

AMAN İKİ TELLİM SİYA SANDAL
CANIM İKİ TELLİM SİYA SANDAL

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 773
İNCELEME TARİHİ 4. 10. 1974

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

YÖRESİ
KİLİS

DERLEME TARİHİ
6. 12. 1947

KİMDEN ALINDIĞI
KİLİSLİ EKİP

SÜT İÇTİM DİLİM YANDI

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRESİ:

SÜT İÇTİM DİLİM YANDI A MA Nİ NA MA NİN
CEN DER ME YİM CEN DER ME ÇA VU ŞU YAM
DÖ KÜL DÜ Kİ LİM YAN DI KIZ SA NA HAY RI NİM
BE Nİ YOL DAN DÖN DER ME SA VU SU YAM
DÖ KÜL DÜ Kİ LİM YAN DI KIZ SA NA KUR BA NİM
BE Nİ YOL DAN DÖN DER ME SA VU SU YAM
BEN Kİ LİM DE DE Ğİ LEM A MA Nİ NA MA NİN
BEN BİR İ ZİN Lİ Lİ YEM BE Nİ ÇA VU Ş SAN MA YIN
BAH ÇEM DE GÜ LÜM YAN DI KIZ SA NA HAY RA NİM
CA NI MA KAS TEY LE ME BÖ LÜ GÜN BAŞ KA NI YAM
BAH ÇEM DE GÜ LÜM YAN DI KIZ SA NA KUR BA NİM
CA NI MA KAS TEY LE ME BÖ LÜ GÜN BAŞ KA NI YAM

-1-
SÜT İÇTİM DİLİM YANDI (Amanın amanın)
DÖKÜLDÜ KİLİM YANDI (Kız sana hayranım)
BEN KİLİMDE DEĞİLEM (" " kurbanım)
BAHÇEMDE GÜLÜM YANDI (Amanın amanın)
 (" " kurbanım)

-2-
CENDERMEYİM CENDERME (Amanın amanın)
BENİ YOLDAN DÖNDERME (Kız sana hayranım)
BEN BİR İZİNLİYEM (" " kurbanım)
CANIMA KASTEYLEME (Amanın amanın)
 (" " kurbanım)

-3-
CENDERME ÇAVUŞUYAM (Amanın amanın)
YOL VERİN SAYUŞUYAM (Kız sana hayranım)
BENİ ÇAVUŞ SANMAYIN (" " kurbanım)
BÖLÜĞÜN BAŞKANİYAM (Amanın amanın)
 (Kız sana hayranım)
 (" " kurbanım)

TRT MÜZİK DİREKSİYONU TATILNARİ
T.H.M. REPERTUAR SIRA No:1675
İNCELEME TARİHİ: 26_3_1977

DERLEYEN
HÜSAMETTİN SUBAŞI

YÖRESİ
VAN

DERLEME TARİHİ
28_3_1972

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSAMETTİN SUBAŞI

TOYÇULAR

SÜRESİ :
1:16

NOTAYA ALAN
ATES KÖYOĞLU

TOY CU LAR YAR CAN GO LUN DA MER CAN MEN SA
NA HAY RAN U YAM MA NAM MAN
MEN Gİ DE RİM VES TA NA YA RI
EV LE Rİ YÖ LÜS TÜ DÜR KE ME
MEN Gİ DE RİM HA MA MA DE ME
Mİ ÇİN FİS TA NA YA RE FİS TAN YA KI SİR AH BİR GİY SE
Rİ BE LÜS TÜ DÜR HER DEM Gİ DEM O YA RE GÖY DE SİN LER
YİN GAY NA NA MA GAY NA NAM BOS TAN CI DIR MEN NE NİS TER
ÜS TÜ NE TOY CU LAR YAR CAN GO LUN DA MER CAN
DOSTU DÜR " " " " " " " " " " " "
SA MA MA " " " " " " " " " " " "
MEN SA NA HAY RAN U YAM MA NAM MAN
" " " " " " " " " " " "

TOYÇULAR YAR CAN } Bağlantı
GOLUNDA MERCAN
MEN SANA HAYRAN
UYAMMAN AMMAN

-1-
MEN GİDERİM VESTANA
YARIM İÇİN FİSTANA
YARE FİSTAN YAKIŞIR
AH BİR GİYSE ÜSTÜNE
Bağlantı.

-2-
EVLERİ YOL ÜSTÜDÜR
KEMERİ BEL ÜSTÜDÜR
HER DEM GİDEM O YARE
GÖY DE SİNLER BOSTUDUR
Bağlantı.

-3-
MEN GİDERİM HAMAMA
DEMEYİN GAYNANAMA
GAYNANAM BOSTANCIDIR
MENNEM İSTER ŞAMAMA
Bağlantı.

SAMAMA : Kokulu küçük kavun

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 782
İNCELEME TARİHİ 4.10.1974

YÖRESİ
KARADENİZ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN DİLÂVER

SÜRESİ

ÖY TRABZAN TRABZAN

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ
4.3.1954

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

ÖY Tİ RAB ZAN Tİ RAB ZAN İ ÇİN GA LAY İ ÇİN GA LAY
GİT TİM DE RE YU KA Rİ BUL DUM GU ŞUN BUL DUM GU ŞUN
ÖY Tİ RAB ZAN Tİ RAB ZAN SENDEN AY RI SEN DEN AY RI

LI GA ZAN İ ÇİN GA LAY LI GA ZAN EF KÂR LI GÜN
FO Lİ Nİ BUL DUM GU ŞUN FO Lİ Nİ PEN CE RE DEN
LA CA ĞİM SENDEN AY RI LA CA ĞİM SEN AK LI MA

LE RU ME GEL Dİ ÇAT TI GEL Dİ ÇAT TI RE ME ZAN
A ŞA ĞI VER BON CUK Lİ VER BON CUK Lİ GO LU Nİ
GE LEN DE DÜ ŞÜP BA YI DÜ ŞÜP BA YI LA CA ĞİM

GEL Dİ ÇAT TI RE ME ZAN
VER BON CUK Lİ GO LU Nİ
DÜ ŞÜP BA YI LA CA ĞİM

-1-

ÖY TRABZAN TRABZAN
İÇİN GALAY, İÇİN GALAYLI GAZAN, İÇİN GALAYLI GAZAN
EFKÂRLI GÜNLERÜME, EFKÂRLI GÜNLERÜME
GELDİ ÇATTI, GELDİ ÇATTI REMEZAN GELDİ ÇATTI REMEZAN

-2-

GİTTİM DERE YUKARI
BUL DUM GUŞUN, BUL DUM GUŞUN FOLİNİ BUL DUM GUŞUN FOLİNİ
PENCEREDEN AŞAĞI, PENCEREDEN AŞAĞI
VER BONCUKLİ, VER BONCUKLİ GOLİNİ, VER BONCUKLİ GOLİNİ

-3-

ÖY TRABZAN TRABZAN
SENDEN AYRI, SENDEN AYRILACAĞIM SENDEN AYRILACAĞIM
SEN AKLIMA GELENDE, SEN AKLIMA GELENDE
DÜŞÜP BAYI, DÜŞÜP BAYILACAĞIM, DÜŞÜP BAYILACAĞIM

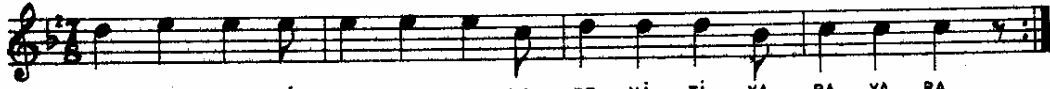
TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 663
İNCELEME TARİHİ 15.3.1974

YÖRESİ
KARADENİZ

KİMDEN ALINDIĞI
FERHAT ÖZYAKUBOĞLU

SÜRE:

♩♩♩ 32

YA VUZ GE Lİ YOR YA VUZ DA DE Nİ Zİ YA RA YA RA
GE MİM GE Lİ YOR GE MİM DE VO NA BUR NUN DAN BE Rİ

KIZ SE Nİ A LA CA ĞİM DA BA ŞI NA VU RA VU RA
KIZ AL LA HI SE VER SEN DE AT BA ŞIN DAN ÇEN BE Rİ

(1)

YAVUZ GELİYOR YAVUZ DA
DENİZİ YARA YARA
KIZ BEN SENİ ALACAĞIM DA
BAŞINA VURA VURA

(2)

GEMİM GELİYOR GEMİM DE
VONA BURNUNDAN BERİ
KIZ ALLAHİ SEVERSEN DE
AT BAŞINDAN ÇENBERİ

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No.534
İNCELEME TARİHİ : 22.11.1973

YÖRESİ
LÜLEBURGAZ
KİMDEN ALINDIĞI
TÜRKÂN EBCİOĞLU
SÜRE

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ
6.7.1949

DERE GELİYOR DERE

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

1. DE RE GE Lİ YOR DE RE YE LE LEL YA LE LEL KU MU NU SE RE SE RE
2. BEN AR MU DU DİŞ LE DİM YE LE LEL YA LE LEL SA PI NI GÜ MÜŞ LE DİM
3. AR MUT DAL DA BİR İ Kİ YE LE LEL YA LE LEL SA YIN BA KIN O Nİ Kİ
YA LE LEL LİM AL DE RE GÖ TÜR BE Nİ YE LE LEL YA LE LEL
YA LE LEL LİM BEN YA Rİ MİN İS Mİ Nİ YE LE LEL YA LE LEL
YA LE LEL LİM O Nİ Kİ NİN İ ÇİN DE YE LE LEL YA LE LEL
YA RİN OL DU ĞU YE RE YA LE LEL LİM A MA NİN A MA NA MAN
MENDİ Lİ ME İŞ LE DİM YA LE LEL LİM " " " " " " " "
BİRİNCİ Sİ BENİM Kİ YA LE LEL LİM " " " " " " " "
ZE MA NİN ZE MAN ZE MAN BİZİM DÜ ĞÜN NE ZA MAN YA LE LEL LİM
" "

DERE GELİYOR DERE YELELEL YALELEL
KUMUNU SERE SERE YALELELİM
AL DERE GÖTÜR BENİ YELELEL YALELEL
YARIN OLDUĞU YERE YALELELİM

Bağlantı [AMANIN AMAN AMAN ZEMANIN ZEMAN ZEMAN
BİZİM DÜĞÜN NE ZEMAN YALELELİM

BEN ARMUDU DİŞLEDİM YELELEL YALELEL
SAPINI GÜMÜŞLEDİM YALELELİM
BEN YARIMIN İSMİNİ YELELEL YALELEL
MENDİLİME İŞLEDİM YALELELİM

— Bağlantı —

ARMUT DALDA BİR İKİ YELELEL YALELEL
SAYIN BAKIN ON İKİ YALELELİM
ON İKİNİN İÇİNDE YELELEL YALELEL
BİRİNCİSİ BENİM Kİ YALELELİM

— Bağlantı —

Bas Eşlikli Hüseyini Ezgi

Moderato

Atabey Aykar

The musical score is written in 4/4 time and D major. It consists of three staves. The first staff is the melody, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The second staff is the bass line, starting with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The third staff is a rhythmic accompaniment, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The piece is marked 'Moderato' and is by Atabey Aykar.

Ek-2.Gitar eşlikli örnek repertuvar

Varyasyon A

Score

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Varyasyon B

Score

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Varyasyon C

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gr. 1

Gr. 2

Gr. 1

Gr. 2

Varyasyon D

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gr. 1

Gr. 2

Gr. 1

Gr. 2

Varyasyon E

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Al Mendili

Moderato

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Maça Yolları

Moderato

Düzenleme:Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Keçi Vurdum Bayıra

Score

[Subtitle]

[Composer]
[Arranger]

Guitar 1

Guitar 2

Gelin Ayşe

Andante

Düzenleme:Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Bilmem Şu Feleğin

Allegro Moderato

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

8

Gtr. 1

Gtr. 2

15

Gtr. 1

Gtr. 2

21

Gtr. 1

Gtr. 2

II.Pozisyon Geçişli Hüseyini Ezgi

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Sandalım Geliyor Varda

Andante

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Süt İçtim

Moderato

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Toyçular

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Fine

Fine

D.S. al Fine

D.S. al Fine

Oy Trabzon

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

©

Yavuz Geliyor

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Dere Geliyor Dere

Allegro

Düzenleme: Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Bas Eşlikli Hüseyini Ezgi

Moderato

Atabey Aykar

Guitar 1

Guitar 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

Gtr. 1

Gtr. 2

The musical score is written for two guitars. The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Moderato'. The score is divided into four systems. The first system shows the initial melody and accompaniment. The second system includes a double bar line and a repeat sign. The third system continues the melody and accompaniment. The fourth system includes a double bar line and a repeat sign, with first endings marked '1.'.

Ek-3. Örnek Repertuarın Bilişsel Hedef ve Hedef Davranış Tablosu

Hedef Davranışlar	<p>Hedef:1 Gitar eğitiminde geçen temel kavramların anlam bilgisi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Müzik, Nota, sus, dizek, anahtar, dizi, gibi temel kavramları derste geçen ifadesiyle söyleme. 2.Sesleri sıralayarak herhangi bir diyatonik diziyi derste geçen ifadesiyle söyleme (la, si, do, re dizileri...) dizi 3.Müzikte ritmin ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. 4.Moderato kavramının ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. 5.Allegro kavramının ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. 6.Piano, mezzoforte, forte kavramının ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. Nüans (ses yükseklikleri) 7.Tekrar işaretinin ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. 8.Diyez işaretinin ne anlama geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. 9. Bemol işaretini tanıma ve işaretin ne anlamına geldiğini derste geçen ifadesiyle söyleme. 10.Varyasyon kelimesinin anlamını derste geçen ifadesiyle söyleme..
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:2 Gitarı tanıyabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gitarın telli ve perdeli bir çalgı olduğunu söyleme. 2. Gitarın 6 teli olduğunu ve tellerin aşağıdan yukarı doğru numaralandırıldığını söyleme. 3. 1.telin mi,2.telin si,3.telin sol,4.telin re,5.telin la,6.telin mi teli olduğunu söyleme, gösterme. 4. Gitarın tellerinin kalından inceye doğru sıralandığını söyleme. 5. Gitarda sesin oluştuğu yerin (ses kutusu) gövde olduğunu söyleme. 6.Tellerin gerildiği yerlerin alt ve üst eşik olduğunu söyleme. 7. Tellerin bağlandığı yerin köprü olduğunu söyleme. 8. Perdeleri ve akort burgularını gösterme. 9.Sol bacağı yerden yükselten aletin ayaklık olduğunu söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:3 Gitar çalma ile ilgili temel teknikler bilgisi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tirando'nun, sağ el parmaklarının teli çekme hareketi olduğunu ve bunun Türkçe olarak "açık vuruş" ile ifade edildiğini söyleme. 2. Apoyando'nun sağ el parmaklarının teli çaldıktan sonra bir üstteki tele yaslanması olduğunu ve bunun Türkçe olarak "açık vuruş" ile ifade edildiğini söyleme
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:4 Gitar çalma ile ilgili temel ilkeler bilgisi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Açık ve kapalı vuruş yaparken, hiçbir zaman aynı parmağın ardarda iki kez çalmayacağını söyleme. 2. Tirando ve Apoyando hareketinin tırnakla yapıldığını söyleme. 3.Baş parmağın (p), İşaret parmağının (i), orta parmağın (m), yüzük parmağının (a) olduğunu söyleme. 4.Sol elin İşaret, orta, yüzük ve serçe parmaklarının sırasıyla 1.2.3 ve 4.parmak olduğunu söyleme. 5. Bacakların omuz hizasında açık olarak sandalyenin ön kısmına dik oturulduğunu söyleme. 6. Sol bacağın ayaklıkla yerden yükseltmesi gerektiğini söyleme. 7. Gitarın belinin sol bacağına nasıl yerleştirilmesi gerektiğini basitçe ifade edebilme. 8.Gitarın vücuda temas noktalarını söyleme. (Sağ iç sol üst bacak, sağ dirsek ile bilek arasındaki kısım, göğüsün merkezi, sol el) 9.Sol el parmak uçlarının tellere dik bastığını söyleme. 10. Aynı tel üzerinde basılan parmakların başka bir tele veya pozisyona geçene kadar kaldırılmayacağını söyleme.

	ÖRNEK REPERTUVARIN SESLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN BİLİŞSEL HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLAR
Hedef Davranışlar	Hedef:5 Hüseyini ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1.Duyduğu ezginin hüseyini ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Hüseyini ezginin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.
	Hedef:6 Hüseyini ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1.Hüseyini ezgisinde geçen sesleri açıklayarak söyleme. 2.Öğrendiği seslerin 1,2, ve 3.perdelerde olduğunu açıklayarak söyleme. 3.Öğrendiği seslerin 1,2, ve 3. parmaklarla çalındığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	Hedef:7 Al Mendili ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1.Duyduğu ezginin Al Mendili ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Al Mendili ezgisinin ölçüsünü açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.
	Hedef:8 Al Mendili ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1.Al Mendili ezgisinde -la, si, do, re, seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 2.Öğrendiği seslerin 1. 2. ve 3. perdelerde olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Öğrendiği seslerin 1. ve 3. parmaklar ile çalındığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	Hedef:9 Maçka Yolları ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Maçka Yolları ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Maçka Yolları ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.
	Hedef:10 Maçka Yolları ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Maçka Yolları ezgisinin "re" sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Maçka Yolları ezgisinin 3. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme 3. Maçka Yolları ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	Hedef:11 Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Keçi Vurdum Bayıra ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.
	Hedef:12 Keçi Vurdum Bayıra ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin sol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Ezginin 0.parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Keçi Vurdum ezgisinin 3. telden başladığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	Hedef:13 Gelin Ayşe ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Gelin Ayşe ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Gelin Ayşe ezgisinin 3/4 ölçüde (üç zamanlı)olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.

	<p>Hedef:14 Gelin Ayşe ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gelin Ayşe ezgisinin “mi” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Gelin Ayşe ezgisinin 0. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme 3. Gelin Ayşe ezgisinin 1.telde başladığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:15 Bilmem Şu Feleğin ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Duyduğu ezginin Bilmem Şu Feleğin ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 4/4’lük olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.
	<p>Hedef:16 Bilmem Şu Feleğin ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Bilmem Şu Feleğin ezgisinde 4.parmak sol sesini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 2. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme. 3. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin do sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 4. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:17 II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. La hüseyini makamının fa# değiştirici işaretini aldığını açıklayarak söyleme. 3. Ezginin 4/4’lük olduğunu açıklayarak söyleme.
	<p>Hedef:18 II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgiyi enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ezginin 2.telden “re”sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Ezginin 3.parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Ezgide 1. tel 2. pozisyonda fa#, sol ve la seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 4. Fa#, sol, la seslerinin sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklarla çalındığını açıklayarak söyleme. 5. Ezgide 1. ve 2. pozisyonun kullanıldığını açıklayarak söyleme
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:19 Sandalım Geliyor Varda ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin Sandalım Geliyor Varda ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin Hicaz makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin 4/4’lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:20 Sandalım Geliyor Varda ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme. 2. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin si bemol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Ezgide si bemol ve do# seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 4. Si bemol sesinin 3.tel 3. parmak, do# sesinin 2.tel 2.parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.
	<p>Hedef:21 Süt İçtim ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Duyduğu ezginin Süt İçtim ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Süt İçtim ezgisinin 4/4’lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. Süt içtim ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef:22 Süt İçtim ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Süt İçtim ezgisinin 2. pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Süt İçtim ezgisinin 4. telden başladığını açıklayarak söyleme. 3. Süt İçtim ezgisinin “mi” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 4. Süt İçtim ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 5.Re telinde fa# sesinin 3.parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:23 Toyular ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin Toyular ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Toyular ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Mi Hüseyini makamının Do# ve fa# işaretlerini aldığını açıklayarak söyleme. 4. Toyular ezgisinin 4/4’lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. <p>Hedef:24 Toyular ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toyular ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Toyular ezgisinin 2.telden 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Toyular ezgisinin Do#, re, mi sesleri ile başladığını açıklayarak söyleme. 4. Do#, re, mi seslerinin sırası ile 1,2ve 4.parmaklar ile çalınacağını açıklayarak söyleme 5. Toyular ezgisinde Hüseyini 2 ezgisindeki gibi 1. tel 2. pozisyonda fa#, sol, la seslerinin olduğunu ve aynı şekilde çalınacağını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:25 Oy Trabzon ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin Oy Trabzon ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Oy Trabzon ezgisinin 5/8’ik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. 5/8’ik ölçünün 2+3 şeklinde iki zamana ayrıldığını sayarak söyleme. 4. Oy Trabzon ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme. <p>Hedef:26 Oy Trabzon ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oy Trabzon ezgisinin 2. Pozisyonda çalındığını açıklayarak söyleme 2. Oy Trabzon ezgisinin 3. Telde sol, la, si sesleri ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Sol, la ve si seslerinin sırası ile 0,1ve 3.parmaklar ile çalındığını açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:27 Yavuz Geliyor ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin Yavuz Geliyor ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2.Yavuz Geliyor ezgisinin 7/8’lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. 7/8’ik ölçünün 2+2+3 şeklinde üç zamana ayrıldığını sayarak söyleme. 4. Yavuz Geliyor ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:28 Yavuz Geliyor ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Yavuz Geliyor ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2.Yavuz Geliyor ezgisinin 4. telde “mi” sesi ile başladığını söyleme. 3. Ezgide re telinde fa# sesini 3, sol sesini 4.parmak ile çaldığını söyleme <p>Hedef:29Dere Geliyor Dere ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin Dere Geliyor Dere ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Dere Geliyor Dere ezgisinin 9/8’lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. 9/8’lik ölçünün 2+2+2+3 şeklinde dört zamana ayrıldığını sayarak söyleme.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef:30 Dere Geliyor Dere ezgisini enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dere Geliyor Dere ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Dere Geliyor Dere ezgisinin 3.tel “la” sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Dere Geliyor Dere ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. <p>Hedef:31 Bas tel eşlikli ezginin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyduğu ezginin Bas tel eşlikli ezgi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Bas tel eşlikli ezginin mi hüseyni makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Bas tel eşlikli ezginin 4/4’lük olduğunu açıklayarak söyleme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef:32Bas tel eşlikli ezgiyi enstrümanında kavrayabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Bas tel eşlikli ezginin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2.Bas tel eşlikli ezginin 2.tel Do#, re, mi seslerinden başladığını açıklayarak söyleme. 3. Do#, re, mi seslerin sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklar il çalındığını açıklayarak söyleme. 4. Ezgide farklı olarak 1.telde si sesini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 5.Ezgide farklı olarak baş parmağın kullanıldığını açıklayarak söyleme. 6.Ezgide 6.5.ve 4. tellerin baş parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.

Ek-4. Örnek Repertuarın Devinişsel Hedef ve Hedef Davranış Tablosu

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 1:Gitarla doğru şekilde oturabilme ve gitarı tutabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sandalyenin ön kısmına bacaklar bitişik ve vücut dik olarak oturma. 2. Sol bacağı ayaklıkla yerden yükseltme. 3. Gitarın belini sapı sola gelecek şekilde sol bacağa yerleştirme. 4. Sağ ayağı gitarın alt büyük kavisini kavrayacak kadar açma. 5. Gitarın sapını, yer ile sap arasında 45 derece açık olacak biçimde sol elle tutma. 6. Sağ kolun dirsekten ele kadar olan kısmını, gitarın üst büyük kavisine üzerine yerleştirme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 2:Sağ el parmaklarını teller üzerine yerleştirebilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başparmağı (p), kolun uzantısı gibi düşünerek ve diğer parmaklardan önde olacak şekilde parmağın sol kenar kısmını la teli üzerine hafifçe yaslama. 2. İşaret parmağını (i), başparmak ile çarpı (x) işareti oluşturacak şekilde 3. tel üzerine yerleştirme. 3. Sağ elin doğal konumunu bozmadan orta ve yüzük parmağını (işaret parmağı kadar kıvrılarak tellere yerleştirmeden) işaret parmağına yapışık bir şekilde konumlandırma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 3:Sol el parmaklarını konumlandırabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sol el başparmağını kol ile düz bir çizgi oluşturacak şekilde sapın arka kısmına yerleştirme (Başparmak 2. Perde veya orta parmak hizasında bilek düz veya hafif kırık). 2.Sol el parmaklarını Si teli üzerinde parmak uçları tele dik gelecek şekilde 1.perdeden itibaren her bir perdeye bir parmak gelecek şekilde konumlandırma (Avuç içi sapa paralel veya paralele yakın bir açıda olmalı ve sapa temas etmemeli).
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 4:I. Konumda tiz teller üzerinde tel değiştirme alıştırmalarını çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Üçüncü tel üzerinde (sol teli 0.parmak) i, m parmakları ile ritmik alıştırmaları çalma. 2.İkinci tel üzerinde (si teli 0.parmak) i, m parmakları ile ritmik alıştırmaları çalma. 3.Birinci tel üzerinde (mil teli 0.parmak) i, m parmakları ile ritmik alıştırmaları çalma. 4.üçüncü, ikinci ve birinci tellerde (parmak basmadan)tel değiştirme alıştırmalarını çalma.
Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 5:Hüseyini ezgisini ve varyasyonlarını çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Hüseyini ezgi ve varyasyonlarını ezbere çalma..

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 6:Hüseyni ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde İkilik nota süresini iki vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan sol-mi aralığındaki sesleri doğru parmaklar ile çalma. 4.Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5.Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6.Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 7:I. Konumda tiz telledeki dizisel bir melodiyi çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La-mi aralığındaki -hicaz beşlisini- doğru parmak numaraları (La sesini 3.tel 2.parmak, Si sesini 2.tel 0. Parmak, Do sesini 2.tel 1. Parmak, Re sesini 2.tel 3. Parmak, Mi sesini 1.tel 0. Parmak) ve ritmik varyasyonları ile öğretmen yardımıyla çalma. 2.İ, m parmaklarının sırasını bozmadan La-mi aralığındaki beş sesli bir diziyi doğru parmak numaraları ve ritmik varyasyonları ile ezbere çalma.
H. Davranışlar	<p>Hedef 8:Al Mendili ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme (si telinde 3. Parmak re sesinde). 3. Al Mendili ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Al Mendili ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 9:Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde İkilik nota süresini iki vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan la-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
H.Davranışlar Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 10:Maçka Yolları ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Maçka yolları ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Maçka yolları ezgisini ezbere çalma.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 11:Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan sol-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 12:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Keçi vurdum Bayıra ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Keçi vurdum Bayıra ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 13:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan sol-mi aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 14:Gelin Ayşe ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Gelin Ayşe ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Gelin Ayşe ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 15:Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.3/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 3/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan la-mi aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 16:Bilmem Şu Feleğin ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Bilmem Şu Feleğin ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Bilmem Şu Feleğin ezgisini ezbere çalma.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 17:Bilmem Şu Feleğin ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan si-sol aralığındaki sesleri doğru parmaklar ile çalma (1.tel 3.perdedeki sol sesini 4.parmak ile çalma). 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 18:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. 1. ve 2. pozisyon geçişli 1 oktav la hüseyini dizisini çalma (1.telde fa#, sol ve la seslerini sırasıyla 1.2.ve 4.parmaklar ile çalma). 4. II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi öğretmeni taklit ederek çalma. 5. II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 19:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3. 4/4'lük Ölçüde ikilik nota süresini iki vuruş çalma. 4.Ezgiyi oluşturan sesleri doğru parmak numaraları ile çalma (2.pozisyonda1.telde fa#, sol ve la seslerini sırasıyla 1.2.ve 4. parmaklar, re sesini 2.telde 2.parmak ile çalma). 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 20:Sandalım Geliyor Varda ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Hicaz beşlisinden oluşan dizisel melodiyi öğretmen yardımı ile çalma. 3. Elleri doğru konumlarına yerleştirme (Si bemol sesini 3.tel 3. parmak do# sesini 2.tel 2.parmağa gelecek şekilde konumlandırma) 4. Sandalım Geliyor Varda ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Sandalım Geliyor Varda ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 21:Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan sesleri doğru parmak numaraları ile çalma (Si bemol sesini 3.tel 3. parmak do# sesinin 2.tel 2.parmak ile çalma). 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 22:Süt İçtim ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma (re telinde 1.parmak mi sesine gelecek şekilde). 3. II.Pozisyonda Mi hüseyini beşlisinden oluşan diziyi öğretmen yardımı ile çalma. 4. Süt içtim ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Süt içtim ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 23:Süt İçtim ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan re-la aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 24:Toycular ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma (re telinde 1.parmak mi sesine gelecek şekilde). 3. II.Pozisyonda 1 oktav Mi hüseyini dizisini öğretmen yardımı ile çalma. (1.telde fa#, sol, la sesleri ile1oktavı aşarak). 4.Toycular ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Toycular ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 25:Toycular ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan Do#-la aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma (Do#, re, mi sırasıyla 2.tel1.2.ve4.parmak Fa#, sol, la sırasıyla1.tel 1.2.ve 4.parmaklar). 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef H.Davranışlar	<p>Hedef 26:Oy Trabzon ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma. 3.II Pozisyonda 5/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma. 4. Oy Trabzon ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Oy Trabzon ezgisini ezbere çalma.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 27:Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ezgiyi ritmine uygun çalma (5/8'lik ölçüde nota sürelerini 2+3 sekizlik ritm kalıbına göre çalma). 2. Ezgiyi 5/8'lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma. 3.Ezgiyi oluşturan re-si aralığındaki sesleri II.Konumda doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 28:Yavuz Geliyor ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma) 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma. 3.II Pozisyonda 7/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma. 4. Yavuz Geliyor ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Yavuz Geliyor ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 29:Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ezgiyi 7/8'lik ritmik yapısına uygun çalma (2+2+3). 2. Ezgiyi 7/8'lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma. 3. Ezgiyi oluşturan re-si aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.
30 Hedef Davranışlar	<p>Hedef 30:Dere Geliyor Dere ezgisini çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma. 3.II Pozisyonda 9/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma. 4. Dere Geliyor Dere ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Dere Geliyor Dere ezgisini ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 31:Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ezgiyi 9/8'lik ritmik yapısına uygun çalma (2+2+2+3) 2. Ezgiyi 9/8'lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma. 3.Ezgiyi oluşturan mi-si aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.

<p style="text-align: center;">32 Hedef H.Davranışlar</p>	<p>Hedef 32:Bas eşlikli hüseyini ezgiyi çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücudu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma. 3.I.ve II. Pozisyonda baş parmak alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma. 4. Bas eşlikli hüseyini ezgiyi öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Bas eşlikli hüseyini ezgiyi ezbere çalma.
<p style="text-align: center;">Hedef Davranışlar</p>	<p>Hedef 33:Bas eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma 3. 4/4'lük Ölçüde ikilik nota süresini iki vuruş çalma. 4.Ezgiyi oluşturan sesleri II. pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma (Do#, re, mi seslerini sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklar ile 6.5.ve 4. telleri-mi, la, re sesleri-baş parmak,1.telde si sesini 3.parmak ile çalır). 5.Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 6. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 7. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 8. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.

Ek-5. Örnek Repertuarın Duyuşsal Hedef ve Hedef Davranış Tablosu

1. HEDEF: Gitar çalarken dikkatini yoğunlaştırabilme
1. Çalarken dik durmaya ve vücudu kasmamaya dikkat etme.
2. Konum değiştirirken tel ve parmak numaralarına dikkat etme.
3. Tirando çalarken parmak sırasının bozulmamasına özen gösterme.
4. Temiz ses elde etmek için yeterli basıncı uygulamaya dikkat etme.
5. Her iki elin pozisyonunu sürekli kontrol altında bulundurma
6. Parmak hareketlerinin büyük olmasına özen gösterme.
7. Sistemli olarak çalışmaya özen gösterme.
2. HEDEF: Eserleri istenilen nitelikte çalmaya özen gösterebilme
1. Eseri ritmine uygun çalmaya özen gösterme.
2. Ezgiyi melodik yapısına uygun seslendirmeye özen gösterme.
3. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirmeye özen gösterme
4. Problemlerini pasajları ayrıca çalışmaya özen gösterme
5. Nota ve sus sürelerini değeri kadar seslendirmeye özen gösterme.
6. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirmeye özen gösterme
7. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirmeye özen gösterme.
8. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile seslendirmeye özen gösterme.
3. HEDEF: Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme
1. Öğretmeni dinleme.
2. Öğretmenin uyarılarını dikkate alma.
3. Öğretmenin komutlarına uyama.
4. Çaldığı eserden zevk alma.

Ek-6. Grup dersi hedef ve hedef davranış tablosu

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 1:Derse hazırlık çalışmalarını grupça yapabilme.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Derse hazırlıklı gelme. 2. Doğru tutuş ve oturuş pozisyonunu yapma. 3. Tonlama çalışmalarını gruba uyarak yapma. 4. Başlangıç alıştırmalarını grupça tekrar etme. 5. Önceki derslerde öğrendiği eserleri guruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 2:Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grup dersinde öğretmeni dinleme. 2. Grup dersinde öğretmenin uyarılarını dikkate alma. 3. Grup dersinde öğretmenin komutlarına uyma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 3:Arkadaşları ile ilişkilerini yönetebilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arkadaşları çalarken onları dinleme. 2. Arkadaşları ile işbirliği içinde olma. 3. Grup şefini dikkate alma. 4. Birlikte çalmaya özen gösterme. 5. Birlikte çalmaktan zevk alma. 6. Grup arkadaşlarının haklarına saygı gösterme. 7. Grupta sorumluluk almaya istekli olma. 8. Aldığı sorumluluğu yerine getirme. 9. Grup etkinliklerine kendiliğinden katılma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 4:Hüseyini ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile grupla çalma. 2. Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile gruba uyarak ezbere çalma. 3. Hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 4. Hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 5. Hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 5:Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Al Mendili ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Al Mendili ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 3. Al Mendili ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Al Mendili ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 6:Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maçka Yolları ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Maçka Yolları ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 3. Maçka Yolları ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Maçka Yolları ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 7:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 3. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 4. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 8:Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gelin Ayşe ezgisini $\frac{3}{4}$'lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 2. Gelin Ayşe ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 3. Gelin Ayşe ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 4. Gelin Ayşe ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 9:Bilmem Şu Feleğin ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bilmem Şu Feleğin ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 2. Bilmem Şu Feleğin ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 3. Bilmem Şu Feleğin ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 4. Bilmem Şu Feleğin ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 10:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. II.Pozisyon geçişli 1 Oktav la hüseyini dizisini grupta birlikte çalma. 2.II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 11:Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.I.Pozisyonda LA-Mİ aralığındaki hicaz beşlisinden oluşan diziyi grupta birlikte çalma. 2. Sandalım Geliyor Varda ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Sandalım Geliyor Varda ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Sandalım Geliyor Varda ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Sandalım Geliyor Varda ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.

Hedef Davranışlar	<p>Hedef 12:Süt İçtim ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. II.Pozisyonda mi-si aralığındaki diziyi grupta birlikte çalma. 2. Süt İçtim ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Süt İçtim ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Süt İçtim ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Süt İçtim ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 13:Toycular ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. II.Pozisyonda 1 oktav mi hüseyini dizisini grupta birlikte çalma. 2. Toycular ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Toycular ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Toycular ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Toycular ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 14:Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beş sekizlik ritmik alıştırmaları grupta birlikte çalma. 2. Oy Trabzon ezgisini 5/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Oy Trabzon ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Oy Trabzon ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Oy Trabzon ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 15:Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Yedi sekizlik ritmik alıştırmaları grupta birlikte çalma. 2.Yavuz Geliyor ezgisini 7/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3.Yavuz Geliyor ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4.Yavuz Geliyor ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5.Yavuz Geliyor ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 16:Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokuz sekizlik ritmik alıştırmaları grupta birlikte çalma. 2. Dere Geliyor Dere ezgisini 9/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Dere Geliyor Dere ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Dere Geliyor Dere ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Dere Geliyor Dere ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.
Hedef Davranışlar	<p>Hedef 17:Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bas tellerde başparmak alıştırmalarını grupta birlikte çalma 2. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi 4/4'lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.

	ÖRNEK REPERTUVARIN SESLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN BİLİŞSEL HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLAR	1	2	3	4	5
	Hedef:5 Hüseyini ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1.Duyduğu ezginin hüseyini ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Hüseyini ezginin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:6 Hüseyini ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1.Hüseyini ezgisinde geçen sesleri açıklayarak söyleme. 2.Öğrendiği seslerin 1,2, ve 3.perdelerde olduğunu açıklayarak söyleme. 3.Öğrendiği seslerin 1,2, ve 3. parmaklarla çalındığını açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:7 Al Mendili ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1.Duyduğu ezginin Al Mendili ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Al Mendili ezgisinin ölçüsünü açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:8 Al Mendili ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1.Al Mendili ezgisinde -la, si, do, re, seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 2.Öğrendiği seslerin 1. 2. ve 3. perdelerde olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Öğrendiği seslerin 1. ve 3. parmaklar ile çalındığını açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:9 Maçka Yolları ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Maçka Yolları ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Maçka Yolları ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:10 Maçka Yolları ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Maçka Yolları ezgisinin "re" sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Maçka Yolları ezgisinin 3. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme 3. Maçka Yolları ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:11 Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Keçi Vurdum Bayıra ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:12 Keçi Vurdum Bayıra ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Keçi Vurdum Bayıra ezgisinin sol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Ezginin 0.parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Keçi Vurdum ezgisinin 3. telden başladığını açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:13 Gelin Ayşe ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Gelin Ayşe ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Gelin Ayşe ezgisinin 3/4 ölçüde (üç zamanlı) olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:14 Gelin Ayşe ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Gelin Ayşe ezgisinin "mi" sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Gelin Ayşe ezgisinin 0. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme 3. Gelin Ayşe ezgisinin 1.telde başladığını açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:15 Bilmem Şu Feleğin ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1.Duyduğu ezginin Bilmem Şu Feleğin ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Ezginin La Hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:16 Bilmem Şu Feleğin ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1.Bilmem Şu Feleğin ezgisinde 4.parmak sol sesini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 2. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme. 3. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin do sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 4. Bilmem Şu Feleğin ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:17 II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. La hüseyini makamının fa# değiştirici işaretini aldığını açıklayarak söyleme. 3. Ezginin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	( )	( )	( )	( )	( )
	Hedef:18 II.Pozisyon geçişli Hüseyini ezgiyi enstrümanında kavrayabilme 1. Ezginin 2.telden "re"sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 2. Ezginin 3.parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Ezgide 1. tel 2. pozisyonda fa#, sol ve la seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 4. Fa#, sol, la seslerinin sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklarla çalındığını açıklayarak söyleme. 5. Ezgide 1. ve 2. pozisyonun kullanıldığını açıklayarak söyleme	5	4	3	2	1

	Hedef:19 Sandalım Geliyor Varda ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Sandalım Geliyor Varda ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin Hicaz makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:20 Sandalım Geliyor Varda ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin 2. telden başladığını açıklayarak söyleme. 2. Sandalım Geliyor Varda ezgisinin si bemol sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Ezgide si bemol ve do# seslerini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 4. Si bemol sesinin 3.tel 3. parmak, do# sesinin 2.tel 2.parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:21 Süt İçtim ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Süt İçtim ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Süt İçtim ezgisinin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. Süt içtim ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:22 Süt İçtim ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Süt İçtim ezgisinin 2. pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Süt İçtim ezgisinin 4. telden başladığını açıklayarak söyleme. 3. Süt İçtim ezgisinin "mi" sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 4. Süt İçtim ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 5. Re telinde fa# sesinin 3.parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.	( ) ( )
	Hedef:23 Toyçular ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Toyçular ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Toyçular ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Mi Hüseyini makamının Do# ve fa# işaretlerini aldığını açıklayarak söyleme. 4. Toyçular ezgisinin 4/4'lük ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:24 Toyçular ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Toyçular ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Toyçular ezgisinin 2.telden 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Toyçular ezgisinin Do#, re, mi sesleri ile başladığını açıklayarak söyleme. 4. Do#, re, mi seslerinin sırası ile 1,2ve 4.parmaklar ile çalınacağını açıklayarak söyleme 5. Toyçular ezgisinde Hüseyini 2 ezgisindeki gibi 1. tel 2. pozisyonda fa#, sol, la seslerinin olduğunu ve aynı şekilde çalınacağını açıklayarak söyleme.	( ) ( )
	Hedef:25 Oy Trabzon ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Oy Trabzon ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Oy Trabzon ezgisinin 5/8'lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. 5/8'lik ölçünün 2+3 şeklinde iki zamana ayrıldığını sayarak söyleme. 4. Oy Trabzon ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	5 4 3 2 1 ( )
	Hedef:26 Oy Trabzon ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Oy Trabzon ezgisinin 2. Pozisyonda çalındığını açıklayarak söyleme 2. Oy Trabzon ezgisinin 3. Telde sol, la, si sesleri ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Sol, la ve si seslerinin sırası ile 0,1ve 3.parmaklar ile çalındığını açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:27 Yavuz Geliyor ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Yavuz Geliyor ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Yavuz Geliyor ezgisinin 7/8'lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. 7/8'lik ölçünün 2+2+3 şeklinde üç zamana ayrıldığını sayarak söyleme. 4. Yavuz Geliyor ezgisinin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:28 Yavuz Geliyor ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Yavuz Geliyor ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Yavuz Geliyor ezgisinin 4. telde "mi" sesi ile başladığını söyleme. 3. Ezgide re telinde fa# sesini 3. sol sesini 4.parmak ile çaldığını söyleme	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:29Dere Geliyor Dere ezgisinin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Dere Geliyor Dere ezgisi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Dere Geliyor Dere ezgisinin 9/8'lik ölçüde yazıldığını açıklayarak söyleme. 3. 9/8'lik ölçünün 2+2+2+3 şeklinde dört zamana ayrıldığını sayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:30 Dere Geliyor Dere ezgisini enstrümanında kavrayabilme 1. Dere Geliyor Dere ezgisinin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Dere Geliyor Dere ezgisinin 3.tel "la" sesi ile başladığını açıklayarak söyleme. 3. Dere Geliyor Dere ezgisinin 1. parmak ile başladığını açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:31 Bas tel eşlikli ezginin ritmik ve melodik yapısını kavrayabilme 1. Duyduğu ezginin Bas tel eşlikli ezgi olduğunu açıklayarak söyleme. 2. Bas tel eşlikli ezginin mi hüseyini makamında olduğunu açıklayarak söyleme. 3. Bas tel eşlikli ezginin 4/4'lük olduğunu açıklayarak söyleme.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef:32Bas tel eşlikli ezgiyi enstrümanında kavrayabilme 1. Bas tel eşlikli ezginin 2.pozisyondan başladığını açıklayarak söyleme. 2. Bas tel eşlikli ezginin 2.tel Do#, re, mi seslerinden başladığını açıklayarak söyleme. 3. Do#, re, mi seslerin sırasıyla 1.2. ve 4. Parmaklar il çalındığını açıklayarak söyleme. 4. Ezgide farklı olarak 1.telde si sesini öğrendiğini açıklayarak söyleme. 5. Ezgide farklı olarak baş parmağın kullanıldığını açıklayarak söyleme. 6. Ezgide 6.5.ve 4. tellerin baş parmak ile çalındığını açıklayarak söyleme.	( ) ( )

Hedef Davranışlar	Hedef 7:I. Konumda tiz telledeki dizisel bir melodiyi çalabilme 1. La-mi aralığındaki -hicaz beşlisini- doğru parmak numaraları (La sesini 3.tel 2.parmak, Si sesini 2.tel 0. Parmak, Do sesini 2.tel 1. Parmak, Re sesini 2.tel 3. Parmak, Mi sesini 1.tel 0. Parmak) ve ritmik varyasyonları ile öğretmen yardımıyla çalma. 2.İ, m parmaklarının sırasını bozmadan La-mi aralığındaki beş sesli bir diziyi doğru parmak numaraları ve ritmik varyasyonları ile ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef 8:Al Mendili ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme (si telinde 3. Parmak re sesinde). 3. Al Mendili ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Al Mendili ezgisini ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 9:Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte çalabilme 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2.4/4'lük Ölçüde ikilik nota süresini iki vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan la-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	( ) ( )
	Hedef 10:Maçka Yolları ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Maçka yolları ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Maçka yolları ezgisini ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 11:Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte çalabilme 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2.4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan sol-re aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 12:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Keçi vurdum Bayıra ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Keçi vurdum Bayıra ezgisini ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
	Hedef 13:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte çalabilme 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2.4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan sol-mi aralığındaki sesleri doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 14:Gelin Ayşe ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Elleri doğru konumlarına yerleştirme. 3. Gelin Ayşe ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 4. Gelin Ayşe ezgisini ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

Hedef Davranışlar	Hedef 22:Süt İçtim ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma (re telinde 1.parmak mi sesine gelecek şekilde). 3. II.Pozisyonda Mi hüseyini beşlisinden oluşan diziyi öğretmen yardımı ile çalma. 4. Süt içtim ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Süt içtim ezgisini ezbere çalma.	( ) ( )
	Hedef 23:Süt İçtim ezgisini istenilen nitelikte çalabilme 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan re-la aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirme. 5. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 6. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 7. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 24:Toycular ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma (re telinde 1.parmak mi sesine gelecek şekilde). 3. II.Pozisyonda 1 oktav Mi hüseyini dizisini öğretmen yardımı ile çalma. (1.telde fa#, sol, la sesleri ile1oktavı aşarak). 4.Toycular ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Toycular ezgisini ezbere çalma.	( ) ( )
	Hedef 25:Toycular ezgisini istenilen nitelikte çalabilme 1.4/4'lük Ölçüde dörtlük nota süresini bir vuruşluk çalma. 2. 4/4'lük Ölçüde sekizlik nota süresini yarım vuruşluk çalma. 3.Ezgiyi oluşturan Do#-la aralığındaki sesleri II.pozisyonda doğru parmak numaraları ile çalma (Do#, re, mi sırasıyla 2.tel1.2.ve4.parmak Fa#, sol, la sırasıyla 1.tel 1.2.ve 4.parmaklar). 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	( ) ( )
Hedef H.Davranışlar	Hedef 26:Oy Trabzon ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma). 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma. 3.II Pozisyonda 5/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma. 4. Oy Trabzon ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Oy Trabzon ezgisini ezbere çalma.	( ) ( )
	Hedef 27:Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte çalabilme 1.Ezgiyi ritmine uygun çalma (5/8'lik ölçüde nota sürelerini 2+3 sekizlik ritm kalıbına göre çalma). 2. Ezgiyi 5/8'lik ölçüde melodik yapısına uygun çalma. 3.Ezgiyi oluşturan re-si aralığındaki sesleri II.Konumda doğru parmak numaraları ile çalma. 4. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirme. 5. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirme. 6. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile ezbere seslendirme.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 28:Yavuz Geliyor ezgisini çalabilme 1. Vücutu hazır duruma getirme (Gitarla doğru şekilde oturma) 2. Sol elini 2.pozisyonda konumlandırma. 3.II Pozisyonda 7/8'lik ölçüde ritmik dizi alıştırmalarını öğretmen yardımı ile çalma. 4. Yavuz Geliyor ezgisini öğretmeni taklit ederek çalma. 5. Yavuz Geliyor ezgisini ezbere çalma.	( ) ( )

Ek-9. Duyuşsal Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu

ADI SOYADI: Cinsiyeti: DOĞUM TARİHİ:	HEDEF DAVRANIŞA ULAŞMA DURUMU				
ÖRNEK REPERTUVARIN DUYUŞSAL HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLARI	5	4	3	2	1
1. HEDEF: Gitar çalarken dikkatini yoğunlaştırabilme					
1. Çalarken dik durmaya ve vücudu kasmamaya dikkat etme.					
2. Konum değiştirirken tel ve parmak numaralarına dikkat etme.					
3. Tirando çalarken parmak sırasının bozulmamasına özen gösterme.					
4. Temiz ses elde etmek için yeterli basıncı uygulamaya dikkat etme.					
5. Her iki elin pozisyonunu sürekli kontrol altında bulundurma					
6. Parmak hareketlerinin büyük olmasına özen gösterme.					
7. Sistemli olarak çalışmaya özen gösterme.					
2. HEDEF: Eserleri istenilen nitelikte çalmaya özen gösterebilme					
1. Eseri ritmine uygun çalmaya özen gösterme.					
2. Ezgiyi melodik yapısına uygun seslendirmeye özen gösterme.					
3. Ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uygun seslendirmeye özen gösterme					
4. Problemlerle pasajları ayrıca çalışmaya özen gösterme					
5. Nota ve sus sürelerini değeri kadar seslendirmeye özen gösterme.					
6. Ezgiyi oluşturan sesleri doğru ve temiz seslendirmeye özen gösterme					
7. Ezgiyi bir bütünlük içerisinde seslendirmeye özen gösterme.					
8. Ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile seslendirmeye özen gösterme.					
3. HEDEF: Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme					
1. Öğretmeni dinleme.					
2. Öğretmenin uyarılarını dikkate alma.					
3. Öğretmenin komutlarına uyama.					
4. Çaldığı eserden zevk alma.					

Ek-10. Grup Dersi Hedef ve Hedef Davranış Gözlem Formu

	Öğrencinin Adı Soyadı: Cinsiyeti:	
	Doğum Tarihi:	
	ÖRNEK REPERTUVARIN GRUP DERSİ HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLARI	Hedef Davranışa Ulaşma Durumu
	Hedef 1:Derse hazırlık çalışmalarını grupça yapabilme. 1. Derse hazırlıklı gelme. 2. Doğru tutuş ve oturuş pozisyonunu yapma. 3. Tonlama çalışmalarını gruba uyararak yapma. 4. Başlangıç alıştırmalarını grupça tekrar etme. 5. Önceki derslerde öğrendiği eserleri gruba uyararak ezbere çalma.	5 4 3 2 1 ( )
	Hedef 2:Öğretmen ile ilişkilerini yönetebilme 1. Grup dersinde öğretmeni dinleme. 2. Grup dersinde öğretmenin uyarılarını dikkate alma. 3. Grup dersinde öğretmenin komutlarına uyma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 3:Arkadaşları ile ilişkilerini yönetebilme 1. Arkadaşları çalarken onları dinleme. 2. Arkadaşları ile işbirliği içinde olma. 3. Grup şefini dikkate alma. 4. Birlikte çalmaya özen gösterme. 5. Birlikte çalmaktan zevk alma. 6. Grup arkadaşlarının haklarına saygı gösterme. 7. Grupta sorumluluk almaya istekli olma. 8. Aldığı sorumluluğu yerine getirme. 9. Grup etkinliklerine kendiliğinden katılma.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 4:Hüseyini ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile grupla çalma. 2. Hüseyini ezgiyi ritmik varyasyonları ile gruba uyararak ezbere çalma. 3. Hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 4. Hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 5. Hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	( ) ( )
	Hedef 5:Al Mendili ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. Al Mendili ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Al Mendili ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupla çalma. 3. Al Mendili ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Al Mendili ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 6:Maçka Yolları ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. Maçka Yolları ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Maçka Yolları ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyararak grupla çalma. 3. Maçka Yolları ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Maçka Yolları ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyararak ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

Hedef Davranışlar	Hedef 7:Keçi Vurdum Bayıra ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 3. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Keçi Vurdum Bayıra ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 8:Gelin Ayşe ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. Gelin Ayşe ezgisini $\frac{3}{4}$ 'lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Gelin Ayşe ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 3. Gelin Ayşe ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Gelin Ayşe ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 9:Bilmem Şu Feleğin ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. Bilmem Şu Feleğin ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 2. Bilmem Şu Feleğin ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 3. Bilmem Şu Feleğin ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 4. Bilmem Şu Feleğin ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 10:II. Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. II.Pozisyon geçişli 1 Oktav la hüseyini dizisini grupla birlikte çalma. 2.II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 3. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 4. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 5. II.Pozisyon geçişli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	5 4 3 2 1 ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 11:Sandalım Geliyor Varda ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1.I.Pozisyonda LA-Mİ aralığındaki hicaz beşlisinden oluşan diziyi grupla birlikte çalma. 2. Sandalım Geliyor Varda ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 3. Sandalım Geliyor Varda ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 4. Sandalım Geliyor Varda ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 5. Sandalım Geliyor Varda ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 12:Süt İçtim ezgisini istenilen nitelikte grupla çalabilme 1. II.Pozisyonda mi-si aralığındaki diziyi grupla birlikte çalma. 2. Süt İçtim ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupla çalma. 3. Süt İçtim ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupla çalma. 4. Süt İçtim ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupla seslendirme. 5. Süt İçtim ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( )

Hedef Davranışlar	Hedef 13:Toyular ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme 1. II.Pozisyonda 1 oktav mi hüseyini dizisini grupta birlikte çalma. 2. Toyular ezgisini ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Toyular ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Toyular ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Toyular ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 14:Oy Trabzon ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme 1. Beş sekizlik ritmik alıştırmaları grupta birlikte çalma. 2. Oy Trabzon ezgisini 5/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Oy Trabzon ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Oy Trabzon ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Oy Trabzon ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	5 4 3 2 1 ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 15:Yavuz Geliyor ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme 1.Yedi sekizlik ritmik alıştırmaları grupta birlikte çalma. 2.Yavuz Geliyor ezgisini 7/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3.Yavuz Geliyor ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4.Yavuz Geliyor ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5.Yavuz Geliyor ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 16:Dere Geliyor Dere ezgisini istenilen nitelikte grupta çalabilme 1. Dokuz sekizlik ritmik alıştırmaları grupta birlikte çalma. 2. Dere Geliyor Dere ezgisini 9/8'lik ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Dere Geliyor Dere ezgisini hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Dere Geliyor Dere ezgisini güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Dere Geliyor Dere ezgisini öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( )
Hedef Davranışlar	Hedef 17:Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi istenilen nitelikte grupta çalabilme 1. Bas tellerde başparmak alıştırmalarını grupta birlikte çalma 2. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi 4/4'lük ritmik ve melodik yapısına uygun olarak grupta çalma. 3. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi hız ve gürlük terimlerine uyarak grupta çalma. 4. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi güzel ve etkili bir ton ile grupta seslendirme. 5. Bas tel eşlikli hüseyini ezgiyi öğretmen eşliği ile gruba uyarak ezbere çalma.	( ) ( )

Ek-11. Grup Dersi Örnek Gözlem Formu

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlem için amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı: .....

Adı-Soyadı : .....

Nu. : .....

Sınıfı : .....

BECERİLER	DERECELER				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Ders çalgısı ve notalarıyla hazırlıklı gelir.					
2. Bireysel çalgı dersi öğretmeni ile çalışır.					
3. Grup arkadaşları ile çalışır.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1. Orkestra elemanı olarak bireysel sorumluluklarının farkındadır.					
2. Şefi dinler, söylediklerini uygular.					
Toplam					
III. İNCELEME-ARASTIRMA-GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Konserleri takip ederek gözlemlerde bulunur.					
5. Gözlemleri somucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme somucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

Ek-14.Etkinliklerden görüntüler